МЕНТОРСЬКА ПРОГРАМА З ФОТОГРАФІЧНОГО СТОРІТЕЛІНГУ ДЛЯ МОЛОДИХ ФОТОГРАФІВ

2022

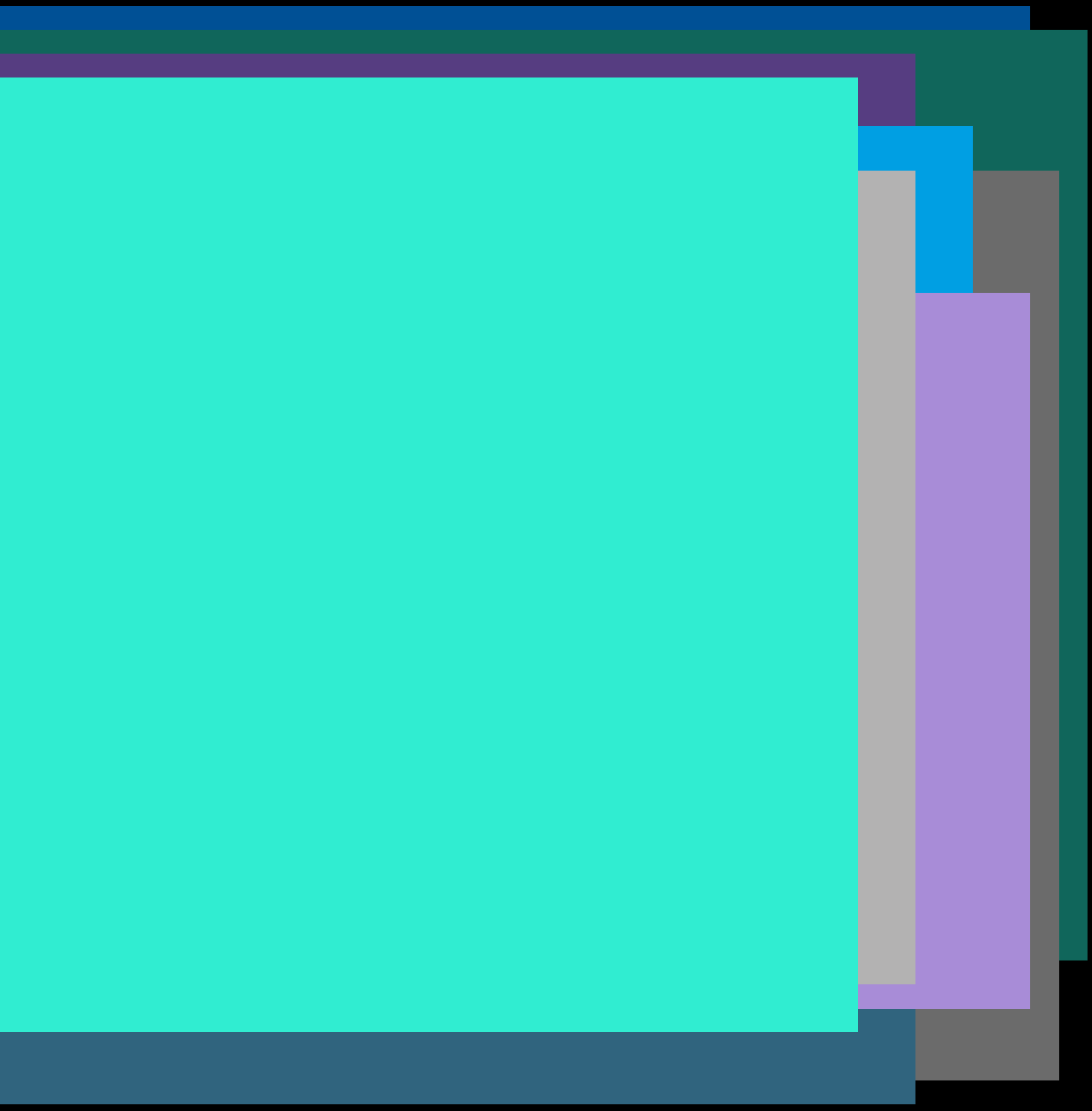

КОМАНДА ПРОЄКТУ

Менеджерка та ініціаторка проєкту: **Катерина Радченко**
Проєктна менеджерка: **Валерія Наседкіна**
Комунікаційна менеджерка: **Валерія Шевченко**
Відео та монтаж, технічна підтримка: **Олег Синьков**
Перекладачка: **Олександра Калач**
Дизайнерка: **Анастасія Шуріпа**

Цей звіт представлений Odesa Photo Days Festival за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Проведення менторської програми для молодих фотографів стало можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст продукції є винятковою відповідальністю Odesa Photo Days Festival та не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США.
Забороняється відтворення та використання будь-якої частини цієї продукції у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб без відповідного посилання на оригінальне джерело.

ЗМІСТ

6 ПРО ПРОГРАМУ

8 МЕНТОРИ

10 ЛЕКТОРИ

12 УЧАСНИКИ

14 Іван Самойлов
20 Артем Байдала
28 Тимофій Мельников
36 Станіслав Бойко
42 Вероніка Білодід
48 Валентин Жаровський
54 Софія Гомін
60 Катерина Боклан
68 Володимир Матейчук
76 Володимир Шапіро
86 Ксенія Павлова
94 Анастасія Баклажко
104 Христина Новикова
112 Влад Сафронов
116 Діана Данилюк
124 Микита Безус
132 Анастасія Мєтєлєва
140 Михайло Зубчанінов
148 Люсі Петрова
156 Неллі Минасова
162 Катерина Алєксєєнко
170 Маргарита Рубаненко
178 Надія Тарасевич
184 Катерина Миргород
192 Софія Коновалова
196 Анастасія Чулкова
202 Яна Ісаєнко
210 Вікторія Майданик
218 Юлія Тарадюк
224 Лісанна Рижевська
230 Ольга Коваль
234 Юрій Голік
240 Анна Погорєлова
246 Каміла Карпенко
254 Арсеній Хоменко
260 Ігор Горбунов
268 Настя Колодка
272 Ірина Пилипейко
278 Каріна Поночевна
284 Анастасія Ніконова

290 ІНШІ УЧАСНИКИ

292 Вікторія Лисенко
294 Злата Чернічкіна
298 Ніколєтта Стоянова
302 Олександр Меньшов

МЕНТОРСЬКА ПРОГРАМА З ФОТОГРАФІЧНОГО СТОРІТЕЛІНГУ ДЛЯ МОЛОДИХ ФОТОГРАФІВ

5 менторів

44 відібраних учасників

/ 100+ годин менторських сесій

2 лекції

80 отриманих заявок

2 місяці навчання та практики

40 створених фотоісторій

Сторітелінг у фотографії — мистецтво не просто створювати окремі зображення, а складати цілісну історію, здатну передати певний досвід та емоції, пов'язані з нею. Освіта та грамотність у сфері фотографічного сторітелінгу є важливим інструментом для молодих авторів — щоби вправно розповідати історії, уникаючи при цьому маніпуляцій.

Найчастіше ми чуємо історії про війну від дорослих: безпосередніх учасників або очевидців подій. Та, на жаль, підліткам також доводиться переховуватися від обстрілів, залишати свої домівки, побутувати і планувати своє майбутнє доросле життя в умовах тотальної невизначеності. Результатом менторської онлайн-програми з фотографічного сторітелінгу стали візуальні історії молодих українських фотографів про їхній досвід війни.

МЕНТОРИ

МИХАЙЛО ПАЛІНЧАК

Український документальний та вуличний фотограф. З 2012 член Української фотографічної альтернативи (УФА). З 2014 по 2019 роки офіційний фотограф Президента України. Засновник платформи Untitled, присвяченій українській фотографії. Співзасновник спільноти «Українська вулична фотографія» платформи для популяризації, дискусії та обміну досвідом у сфері вуличної фотографії в Україні.

Автор фотокниги «Анамнез» (2020) та арт-видання «Обличчя Майдану» (2020). Друкувався в TIME, The New York Times, Esquire, The Guardian, Forbes, Chicago Tribune, Los Angeles Times, Le Monde, Le Figaro, Liberation, Politiken, Bloomberg, Spiegel, Stern, Paris Match, Newsweek, Financial Times,The Washington Post тощо. З 24 лютого 2022 документує повномасштабну війну Росії проти України.

palinchak.com.ua

ВАЛЕРІЙ МІЛОСЕРДОВ

Український документальний фотограф, фотожурналіст. Розпочинав кар'єру у 1980-х, тож у його об'єктив потрапили важливі історичні події: Перебудова, розвал Радянського Союзу, путч у Москві, війна у Придністров'ї та інші. Знімав Донбас, починаючи з кінця 80-х, в 90-х створив серію «Покинуті люди», яка отримала спеціальну премію журі на міжнародному конкурсі Le Grand Prix Images Vevey у місті Веве, Швейцарія.

2015 року створив серію на Сході України Wariupol. Проводив майстер-класи з фотографії для ветеранів АТО та людей, що пережили полон у самопроголошених республіках Л/ДНР. Працював у фонді «Ізоляція», який переїхав з Донецька до Києва, та у Меморіальному центрі Голокосту «Бабин Яр». Автор курсу теоретичних і практичних занять по створенню фототем у Школі фотографії Віктора Марущенка.

facebook.com/vmiloserdov111

АЛІНА СМУТКО

Фотографка-документалістка, фотожурналістка. Три роки працювала в окупованому Криму як позаштатна репортерка українського бюро Радіо «Свобода». Нині — у команді Суспільне Новини. Працювала над персональними проєктами в Україні, Молдові, Грузії, Вірменії, Азербайджані та Туреччині. Зокрема знімала на Донбасі, у Придністров'ї, Абхазії та Нагірному Карабасі.

Публікувалася в Liga.net, Українська правда, Фокус, Hromadske, OpenDemocracy, Deutsche Welle, BBC, Politico, Reuters, Der Spiegel, National Geographic, SZ Magazine, The British Journal of Photography. Учасниця колективних і персональних виставок в Україні та за кордоном. Одна із «12 RFE/RL Women Who Make Headlines» у 2019 році за версією головного офісу Радіо «Свобода»/Радіо «Вільна Європа» (Прага, Чехія).

alinasmutkoph.com

ТАРАС БИЧКО

Працює в жанрах документальної та вуличної фотографії. Його роботи були виставлені на Miami Street Photo Festival (2016, 2017, 2018), Eastreet 4 — photography of Eastern Europe (2017), Odesa//Batumi Photo Days (2017), Leica Street Photo (2018), інших міжнародних та українських фестивалях та конкурсах.

Автор двох книг: «Сихів» (Львів, 2020); «2 КІМНАТИ» (Львів, 2021). Учасник групової виставки War Diaries (Польща-Грузія) та експозиційного проєкту для художників і художниць з України «Укриття» (Львівський муніципальний центр) з серією «Тил» (Львів, 2022). Роботи Тараса публікувалися в LFI, Burn Magazine, National Geographic, Lens Culture, 121 clicks, Bird in Flight та інших. Один із засновників групи та кураторів Ukrainian Street Photography та учасник Little Box Collective.

bychko.com

ІГОР ЧЕКАЧКОВ

Фотограф, педагог, засновник Chekachkov Photo Academy. Розпочинав як фотожурналіст, а згодом знайшов себе в області художньої фотографії. Його роботи були опубліковані у National Geographic, The Guardian, Le Monde, Der Spiegel, Forbes, The Econimist, Bird In Flight та інших.

Проєкти Чекачкова були представлені зокрема на La Quitreme Image (Париж), Galerie Claude Samuel (Париж), Ukrainian Museum (Нью-Йорк, Ukrainian Cultural Centre (Лос Анджелес), фестиваль Odesa//Batumi Photo Days, HYBRID (Мадрид) тощо. У 2017 році заснував Chekachkov Photo Academy, де є ментором курсу «Художня фотографія». З 2017 року є викладачем курсу Нульового року у Харківській Школі Архітектури.

chekachkov.com

ЛЕКТОРИ

МАКСИМ ДОНДЮК

Український візуальний художник, що працює в галузі документальної фотографії. У його практиці поєднуються різні засоби, включаючи фотографії, відео, текст і архівні матеріали. Роботи Максима часто досліджують проблеми, пов'язані з історією, пам'яттю, конфліктами та їхніми наслідками.

Серед інших нагород та премій, був відзначений Міжнародним фотографом року за версією Lucie Awards, фіналіст премії Prix Pictet Photography Prize, конкурсу Magnum Photos «30 under 30» для нових фотографів-документалістів. Його роботи виставлялися в Musée d'Art Moderne у Парижі, Somerset House в Лондоні, MAXXI Національний музей мистецтв XXI століття в Римі, серед інших.

Як фотожурналіст активно висвітлює та документує події в Україні, зокрема Революцію Гідності, війну на сході країни з 2014 року та повномасштабне вторгнення рф. Знімав протистояння на Майдані Незалежності, Іловайський котел, був поранений під Ірпенем, виконуючи свою роботу.

maximdondyuk.com

Лекція
Максима Дондюка
«Робота фотографа
в умовах війни»

YouTube

ОКСАНА ПАРАФЕНЮК

Незалежна фотографка з Києва. У своїх роботах відстежує прояви людської стійкості та гідності серед людей, які стикаються з труднощами. Її головним інтересом є дослідження творчих підходів у документальній фотографії.

Окрім особистих проєктів, Оксана працювала та публікувала свої роботи в The Washington Post, The New York Times, Time, Le Monde, Der Spiegel, NBC News, BuzzFeed News, The Wall Street Journal, Al Jazeera English, Rest of World, U.S. News & World Report, Newsweek, MSF Лікарі без кордонів, ООН Жінки, УВКБ ООН, L'Oeil de la Photographie та інші.

Оксана пройшла навчання на тренінгу RISC HEFAT у Сараєво, Боснія та Герцеговина у 2018 році. Учасниця Mentorship Program Women Photography 2017-2018. Має ступінь магістра французької/франкомовної цивілізації, культури та суспільства в коледжі Міддлбері, де вона отримала стипендію Кетрін Девіс за мир.

oksanaparafeniuk.com

Лекція
Оксани Парафенюк
«Основи документального
сторітелінгу»

YouTube

УЧАСНИКИ

ІВАН САМОЙЛОВ

20 РОКІВ
/ ХАРКІВ

Навчаюся на кінооператора у Харківській академії культури. Останні п'ять років цікавлюся фотографією, свідомо почав знімати два роки тому. Також заочно навчаюся на журналіста в ХНУ ім. Каразіна. Захоплює документалістика, як у фотографії, так і в кіно. Люблю гуляти містом, знімати і творити! Своє майбутнє бачу в мирній Україні, у рідному місті. Хочу розвивати і залишити свій невеличкий внесок в українській кіноіндустрії і культурі загалом.

ХАРКІВ СЬОГОДНІ. НАРИСИ ВІЙНИ

Я прожив всі свої 20 років у Харкові: насолоджувався життям і майже ніколи не замислювався, що до нього прийде війна. Протягом двох місяців під час повномасштабного вторгнення я документував рідне місто, район за районом відкривав для себе все нові і нові пейзажі.

Влітку я побував у найбільш постраждалому районі Харкова, на Північній Салтівці. Раніше для мене ця назва означала хіба щось далеке і доволі малознайоме, бо до війни жодного разу там не був. Уперше я бачив такі руйнування на власні очі. Спустошений, майже знищений район — тільки рятувальники, старі люди, волонтери й безпритульні тварини підтримують тут якесь життя.

Центру Харкова теж дісталося. Нині центральні вулиці можна впізнати, але багато змінилося — більшість закладів або зачинено, або знищено разом з будівлями. Культурне життя перекочувало до бомбосховищ. Ввечері ти можеш слухати у якомусь із підвалів Сергія Жадана, спілкуватися із нечисельними знайомими, які залишилися у місті, а потім у суцільній пітьмі, під звуки сирен шукаєш навпомацки вхід до найближчої станції метро.

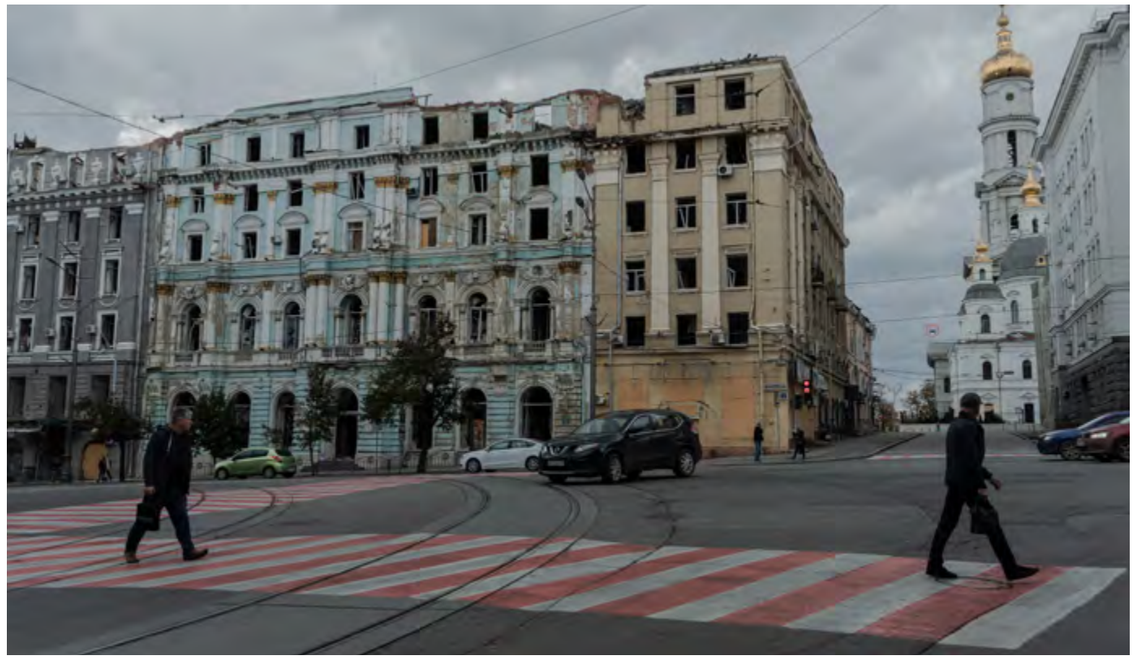

АРТЕМ БАЙДАЛА

21 РІК

/ ДНІПРО

Фотограф і дизайнер. Почав активно фотографувати в 2017. Окрім репортажів, з самого початку фотографую стріт та портрети друзів. Увесь 2021 рік знімав на плівку, цікавлюсь не тільки технічною, але й артистичною стороною фотографії, мистецтвом загалом. У січні 2022 купив першу власну цифрову камеру. До початку повномасштабного вторгнення встиг зробити декілька фотографій для Zupagrafika. 24 лютого перебував у Львові та фотографував перші години війни. Вирішив сконцентруватися на дизайні та фотографії як заняттях у житті. У квітні повернувся до Дніпра. Одночасно з навчанням дизайну продовжую намагання зберегти свої відчуття та бачення війни в фотографічному медіумі.

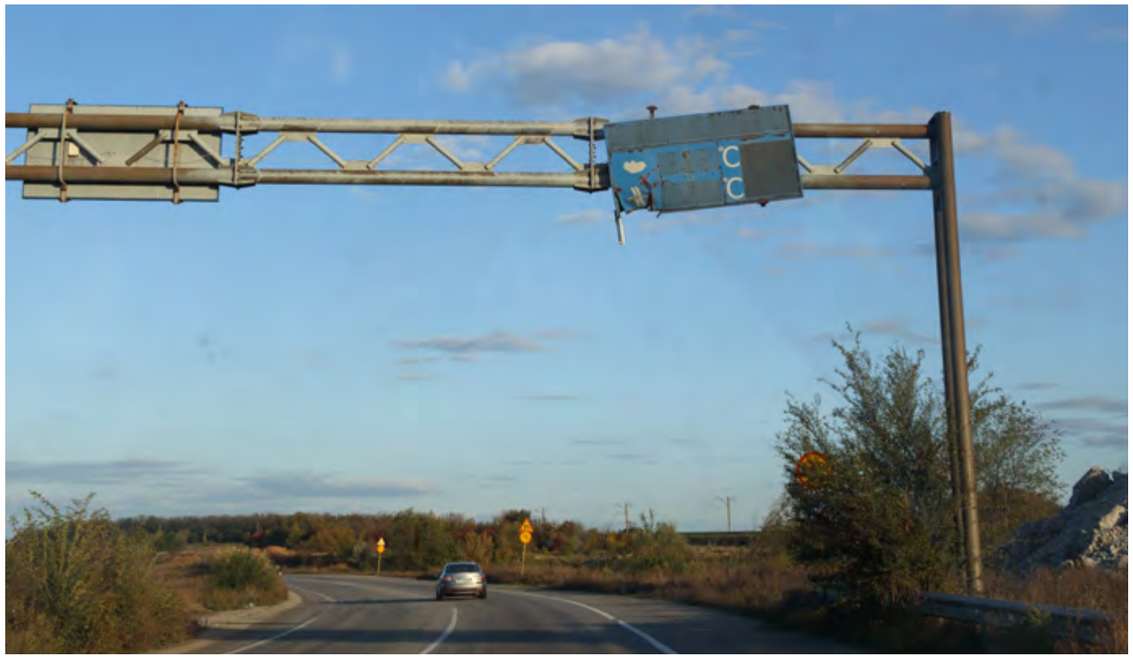

ДРУГИЙ ФРОНТ

«Ой, ви, волонтери — наш другий фронт, не знаю, що б ми без вас робили», — цю фразу я почув від військового, якому волонтери везли автомобіль зі Львова. Я впевнений, що таку думку ви чуєте не вперше. Волонтерство дійсно стало невід'ємною частиною українського спротиву та численних перемог на фронті.

У цій фотосерії я хочу показати хоча б частину того, чим займаються волонтери. Мініісторії зображають доставку та надання будівельних матеріалів для людей, що постраждали від прильоту ракети в домівки; дозвілля волонтерів між завантаженнями допомоги в автомобілі; створення «палівничок» для регіонів, що залишились без опалення та світла; доставку автомобіля на передову для військових.

МІСЦЕ ДЛЯ

ОБЕД

ТИМОФІЙ МЕЛЬНИКОВ

19 РОКІВ

/ ОДЕСА

Український фотограф родом із Одеси. Знімаю в жанрах стріт, репортаж та архітектурному. Із першого дня бойових дій знімаю хроніку війни в Одесі. Навчаюся на факультеті журналістики ОНУ ім. Мечникова

LIVING WITH WAR

Фотоесе збиралося по шматочках від початку російського вторгнення в Україну. З перших днів я перебував в Одесі, документуючи життя міста. Я хотів показати, як воля до життя пробивається крізь реалії кривавої війни, частих обстрілів і гнітючого почуття невизначеності.

За вісім місяців війни Одеса помітно спорожніла і набула рис, властивих військовому місту, хоч і знаходиться у 150 кілометрах від лінії фронту, фактично — в тилу. У перші місяці місто активно готувалося до можливого прориву оборони, проте пізніше стало зрозумілим, що такий сценарій практично неможливий.

Влітку місто не прийняло звичний туристичний сезон, одеські пляжі були заміновані. Багато цивільних установ Одеси обладнали захисними спорудами на випадок обстрілів: лікарні, школи, університети. Незважаючи на це, міське життя триває, хоч і не так бурхливо, як до війни. Військова Одеса пустельна та похмура, але незламна.

СТАНІСЛАВ БОЙКО

19 РОКІВ

/ КИЇВ

Народився і живу в Києві. Навчаюсь в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» на факультеті інформатики та обчислювальної техніки. Займаюсь фотографією близько трьох років. Захоплююсь мистецтвом у будь-якому його прояві.

Чернігів. Школа №21. Жовтень 2022.

УРОКИ РОСІЙСЬКОЇ. ЧЕРНІГІВ. 2022 – ...

24 лютого 2022 року росія розпочала повномасштабне вторгнення в Україну. Мільйони жителів по всій країні прокинулись від звуків ракетних обстрілів, які обрушились майже на всі великі міста. Однією з основних цілей російських атак стали школи. За даними Генштабу ЗСУ, станом на початок поточного навчального року в Україні було пошкоджено 2405 закладів освіти, з них 270 – повністю зруйновані.

Чернігів, одне з найстаріших міст України, потрапило в майже повне оточення з перших днів вторгнення. Після невдалих спроб захопити місто окупанти почали вдаватись до обстрілів цивільних об'єктів, зокрема шкіл. За даними Чернігівської міськради, у місті пошкоджено 25 шкіл, дві з них повністю зруйновані російською авіацією на початку березня. На той час обидві ці школи використовувались місцевими жителями як укриття.

Чернігів, жовтень 2022

Чернігів. Школа №18. Липень 2022.

Чернігів. Школа №21. Жовтень 2022.

Чернігів. Школа №21. Ілля. Жовтень 2022.

Чернігів. Школа №21. Саня. Жовтень 2022.

Чернігів. Школа №18. Липень 2022.

Чернігів. Школа №21. Жовтень 2022.

Чернігів. Школа №21. Липень 2022.

Чернігів. Школа №21. Липень 2022.

ВЕРОНІКА БІЛОДІД

20 РОКІВ

/ КРЕМЕНЧУК

Навчаюся у Кременчуцькому національному університеті ім. М. Остроградського за спеціальністю «Журналістика». Займаюся фотографією три роки і своє життя планую пов'язати з фотожурналістикою.

Завдяки фотографіям ми можемо всьому світові показати той жах, який зараз переживає Україна, та воєнні злочини росіян проти українського народу. Робота фотожурналістів, як на мене, наразі дійсно неоціненна, адже висвітлення правди — це потужна зброя проти країни-агресорки. Моя мета — стати висококваліфікованим спеціалістом у цій сфері, щоб якісно освітлювати події та доносити меседж до кожного.

Ця серія про трагедію, яка сталася у Кременчуці – теракт з боку Росії у місцевому торговельному центрі «Амстор». Тут задокументована ліквідація наслідків ракетного удару на третій день після обстрілу.

UA

6234
TVT
ПОСИЛКИ
24/7

UA

ВАЛЕНТИН ЖАРОВСЬКИЙ

21 РІК

/ КИЇВ

Фотографічний шлях почався з курсів під керівництвом Ярослава Леонідовича Голубчика у 2017 році. З 2019 року я є студентом Київського національного університету культури і мистецтв за спеціальністю «Оператор кіно і телебачення». У період з 2021-2022 працював оператором на київському телеканалі. Зараз зосереджений на роботі з фоторафією.

РУБІЖ

З початку повномасштаброго вторгнення російського війська на територію України одним із головних напрямків наступу було захоплення Києва. Люди масово евакуювалися до більш безпечних областей. Українські захисники зупинили наступ окупантів у Київській області. Міста-супутники Києва та селища навколо нього стали вогневим рубежем та постраждали найбільше. Бої точилися в Бородянці, Ірпені, Бучі, Гостомелі та інших населених пунктах. Після звільнення Київської області від російської окупації багато людей повернулись до своїх домівок.

БОРОВАЯКА

ХУЙ
ВОЙНЕ

СОФІЯ ГОМІН

20 РОКІВ
/ КИЇВ

Я навчаюся на журналістку, живу в Києві. Фотографія з'явилася у моєму житті на першому курсі — тоді я знімала театральні вистави, архітектуру, портрети, репортажі на цифрову камеру. Через кілька місяців після вторгнення Росії в Україну зацікавилася аналоговою фотографією. Тепер знімаю на плівку й проявляю та друкую знимки у своїй домашній фотолабі.

Крім фотографії я цікавлюся письменництвом: пишу новели, оповідання, вірші. Мистецтво документалістики дає мені змогу поєднувати текстове й візуальне, щоб створювати власні історії. Як у тексті, так і у знимкуванні, важлива тема для мене — війна та її вплив на українців. Я досліджую межі спокою та безпеки, цінність людських життя й свободи.

СОЛДАТИКІВ НЕМАЄ

Одним з намірів президента РФ Путіна було захоплення Києва «за три дні». План кривавого диктатора не здійснився, й уже 2 квітня українські війська звільнили Київську область від російських окупантів. Вояки РФ покинули Київщину після запеклих боїв. Масові поховання, мародерства, руйнації — далеко не повний перелік жахіть війни, які вони принесли разом із собою. Попри чмонь і пушиліних, солдати-окупанти все одно становлять загрозу, тому що коять воєнні злочини на території України. Посіпак Путіна можна назвати солдатиками, ляльками в руках вищих чинів, які шлють їх в Україну помирати.

Після деокупації Київщини постало питання відбудови й оживлення простору, який тимчасово загарбали окупанти. Мешканці досі пам'ятають жахи перших місяців війни. Солдатиків вигнали, а нестримне бажання рухатися далі заграло з новою силою.

Солдатиків немає — спроба осмислити, з чим жителі Київщини зіштовхнулися після того, як ЗСУ прогнали з області путінських прихвостнів. Пізнати, що лишається з нами, коли крізь каламуть розрухи не знаєш, що буде завтра, й чи це завтра настане.

Я видрукувала фотограми на радянський фотопапір. Матеріали для фотограм — побитий посуд, монети, столові прилади — я знайшла у деокупованих містах Київщини. Також я залучила іграшкових солдатиків з подарунка в упаковці кукурудзяних пластівців та виготовила хрестики з дерева та ниток.

Усі зображення я проявила та відсканувала у домашній фотолабораторії.

Фотограма з нитки, іграшкових солдатиків з упаковки кукурудзяних пластівців та хрестиків з дерева, жовтень 2022

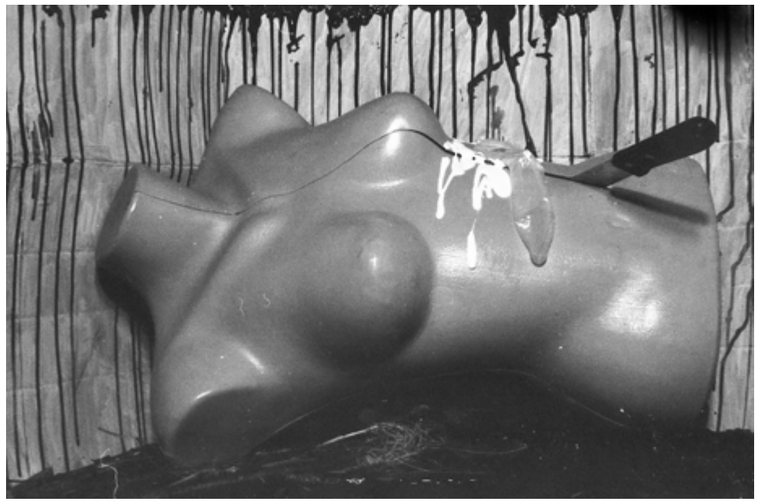

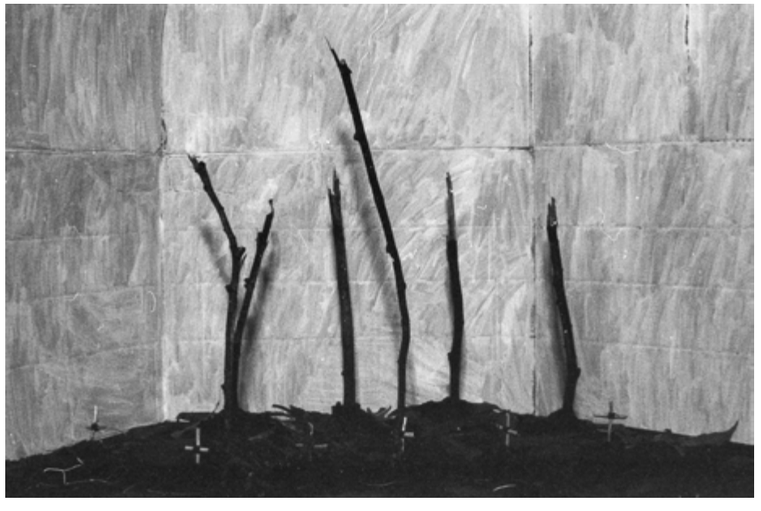

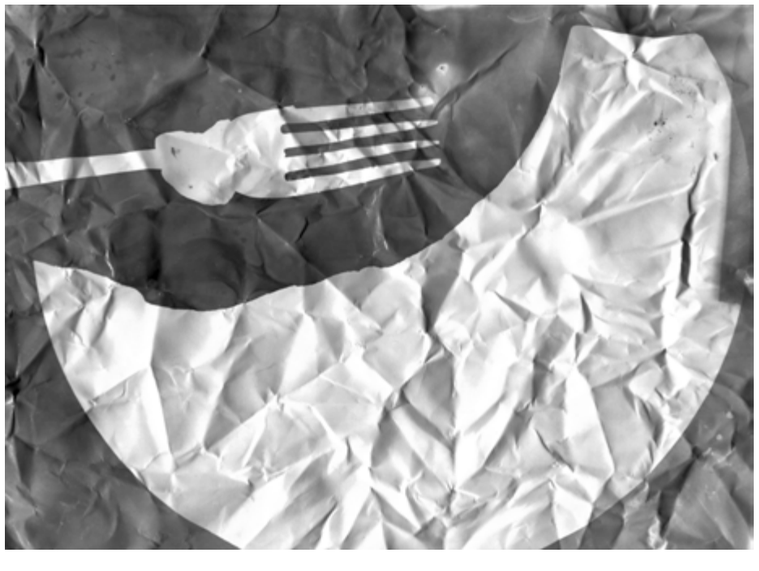

Фотограма з посуду, який я знайшла
у одному зі зруйнованих будинків у Бучі,
вересень 2022

Фотограма з посуду, який я знайшла
у одному зі зруйнованих будинків у Бучі,
вересень 2022

КАТЕРИНА БОКЛАН

19 РОКІВ

/ КИЇВ – ПЛЬЗЕНЬ (ЧЕХІЯ)

Народилася у Києві. Наразі тимчасово перебуваю у Пльзені (Чехія).
Займаюся аналоговою фотографією. Моя мета — втілити у дійсність проєкт, який матиме голос серед суспільства. Завдяки світлинам я прагну нагадати про важливе, про справжнє, про почуття, про нас.

Світлини зроблені у Берліні, Німеччина, 2022 рік

БРАТИ ПРИКЛАД З ДОРОСЛИХ?

привіт, дорослі

маємо питання: скажіть, чи справді варто брати з вас приклад?
ви ігнорували помилки, яких припустилися пращури. що ж, це стало нашим вироком. нам не вдалося втілити свої мрії в дійсність. ми не встигли пізнати світ, та якби змогли... скажіть, у ньому все ще панував би хаос? ми би також у майбутньому крали, брехали, руйнували, вбивали?
чи правильно вас зрозуміли?

щиро, бо не вміємо інакше

діти

Станом на 6 грудня 2022 року 443 дітей загинуло та понад 853 отримали поранення різного ступеню тяжкості під час війни в Україні за даними урядової платформи «Діти війни».

YOYO

IMAGINE
THAT'S ALL
LEFT FROM
HOUSE

OUR
LIVES
IN YOUR
HANDS

OUR
LIVES
YOUR
HANDS

ВОЛОДИМИР МАТЕЙЧУК

19 РОКІВ

/ КОЛОМИЯ

Проживаю у місті Коломия, навчаюсь у Львові на факультеті журналістики. Фотографую близько чотирьох років, в основному в документальному напрямку.

Фіналіст Odesa Future Photo Days 2021, фіналіст London Street Photography Festival 2021 у категорії до 21 років. Брав участь у виставках у Сингапурі та Рейк'явіку.

Укриття в дитячому садочку

НАДІЙНИЙ ТИЛ

Коломия — невелике місто на Заході України з населенням близько 60 000 осіб. На цих фотографіях можна побачити, чим живе тилове місто під час повномасштабної війни з Росією. Постійні повітряні тривоги та похорони військових вплітаються у побут людей, вічний моніторинг новин став буденністю. На восьмому місяці війни волонтерські центри, які раніше були повністю забиті людьми, тепер наполовину порожні.

Волонтерський центр у Коломиї

Діти в укритті школи під час повітряної тривоги

Хода на честь святкування Покрови
та Дня захисників України.

Солдат, який отримав поранення на війні, тримає прапор України на смолоскипній ході на честь святкування Покрови та Дня захисників України.

Похорон загиблого на війні начальника
управління освіти у Коломиї Любомира Бордуна

ВОЛОДИМИР ШАПІРО

ЛЬВІВ – ЗОЛОЧІВ

21 РІК /

Народився у місті Золочів, Львівська область. Живе та працює у місті Львів.
Цікавиться документальною фотографією. Бакалавр політології.
Проходить магістерську програму з культурології.

Маскувальна сітка в одному з волонтерських центрів Львова.

14 жовтня 2022.

СІТКА

У кожного суспільства є власні звичаї, традиції та особливі культурні явища. Так склалося, що з давніх давен українці надзвичайно цінували свободу. Свободу дій, свободу вибору. Це відчутно прослідковується з часів Запорозької Січі, коли вільні козаки об'єднувалися в общини; вже з тих часів для них був актуальним принцип субсидіарності, коли кожна людина усвідомлює власну відповідальність та дієвість, а не очікує, що хтось виконає необхідні дії за неї.

Так є і зараз, українці гуртуються перед складними викликами та долають усі складнощі разом. З початку російсько-української війни, яка розпочалася у 2014 році, значно активізувався волонтерський рух, що діє й нині. Усвідомлення власної відповідальності та прагнення до суспільно-корисних дій є активним рушієм волонтерських рухів по всій Україні.

Волонтерство — це про суспільство, що поєднане спільною метою, діяльністю, а найважливіше — спільними цінностями. Волонтерство — це про Людей.

Продукти харчування, які використовуються для виготовлення їжі військовим, Львівська Волонтерська Кухня.

Львів, 19 жовтня 2022.

Волонтерка, Львівська Волонтерська Кухня.

Львів, 19 жовтня 2022.

Волонтер Ярема (українська діаспора
з Австралії), Львівська Волонтерська Кухня.

Львів, 19 жовтня 2022.

Процес нарізання перцю для виготовлення
сушеного борщу, Львівська Волонтерська Кухня.

Львів, 19 жовтня 2022.

Сухий борщ, що скоро поїде на передову для українських військових, Львівська Волонтерська Кухня.

Львів, 19 жовтня 2022.

Волонтерка (українська діаспора з Австралії), Львівська Волонтерська Кухня.

Львів, 19 жовтня 2022.

КСЕНІЯ ПАВЛОВА

21 РІК

/ КИЇВ

За освітою хореограф-постановник. Зараз навчається в Ukrainian Film School на кінооператора. Займається фотографією близько п'яти років.

ПРО КОКТЕЙЛІ: ДВА РЕЦЕПТИ

Це розповідь про життя молодих киян протягом двох днів (25 лютого та 7 жовтня 2022) під час повномасштабного російського воєнного вторгнення в Україну. Настрою кожного дня відповідає назва коктейлю, який має пряме відношення до того, що відбувалося.

Ранок 25 лютого 2022 року. Україна, Київ. Другий день повномасштабного вторгнення російських військ в Україну.

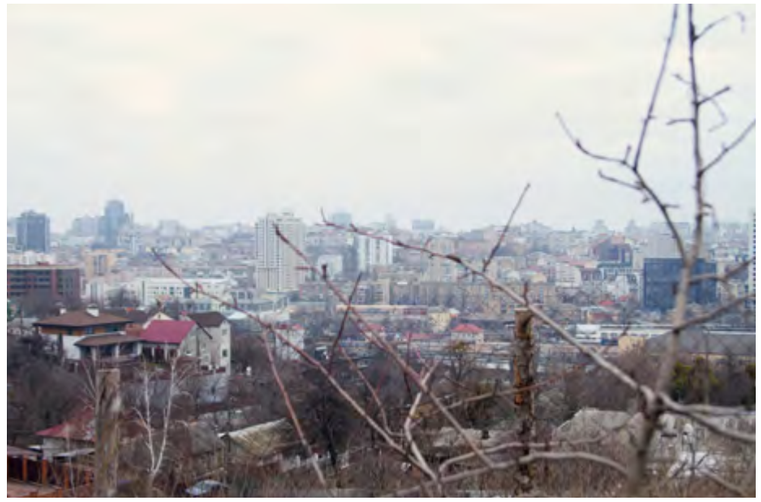

Повітряна тривога, спускаємось з моїм хлопцем Лукасом у звичайний підвал жилого будинку. Перший раз від початку повномасштабної війни я опинилась в «бомбосховищі». Реальність тоді сприймалась, як гра.

Наш друг Кирило покликав нас на вулицю допомагати робити коктейлі Молотова. Познайомились з хлопцями: Денчіком і Васею.

Кажуть, що збираються йти в територону і готують коктейлі Молотова проти російських танків.

Коктейль Молотова

- скляна пляшка з тонкими стінками 0.5
- 3/4 бензину
- 1/4 мастила
- 10-20 мл гудрону
- ганчірка (не синтетична)

Коктейль Молотова - це загальна назва найпростішої саморобної запалювальної зброї на основі легкозаймистої суміші (бензину, розчинника, спирту тощо), налитої в скляну ємність. (Вікіпедія).

Вася.

В небі було чутно звуки авіації. Все ще була повітряна тривога. Люди вийшли з домівок і стояли на вулиці біля дверей у під'їзд, діти гойдались на гойдалках.

Лукас сказав мені, що поруч, на Батиєвій горі, є церква-бункер, яку місцеві використовують як бомбосховище. Ми пішли подивитись, і в разі чого, сховатись там.

Храм Святого Архистратига Божого Михаїла на Батиєвій горі.

Священник Олександр Фадєєв розповів нам, що ця споруда будувалась ще до Першої Світової війни, і зараз люди ховаються тут під час повітряної тривоги. Мене так вразив тоді його спокій, дивовижний спокій, коли все довкола в повному хаосі. Він так спокійно, тихо про щось говорив, посміхався, і я заспокоїлась, і відчувала себе в повній безпеці.

Картина «Чудо Архистратига Михаїла Хонах» в Храмі Святого Архистратига Божого Михаїла на Батиєвій горі.

Приготування шоту Not Fear, but Loathing (Не страх, а ненависть).

- наливка лимонна 1/3
- сироп маракуя 1/3
- грейпфрутовий сік 1/3

Випити залпом (порада по вживанню).

Фрагмент інтер'єру бару, в якому ми з Васею і Денчіком зустрілися. Я бачу хлопців вдруге після 25 лютого. Я спитала, що вони пам'ятають з того дня, і чому робили коктейлі Молотова. Кажуть, що готові були тоді кидатись під танки, і зовсім не було відчуття страху.

Денчік каже, що приїхав вступати в територону з усіма документами, крім паспорта. Потім все-таки потрапив до територони, в лютому і березні стояв на блокпостах і займався адміністративними справами. Після того, як російську армію відігнали від Києва, Денчік з'їздив у Львів на велосипеді, виграв там змагання. Ще у хлопців є майстерня, де вони збирають велосипеди. Хочуть скоро почати робити бамбукові велосипеди.

Вася тоді збирався піти в територону, але вирішив залишитись з дівчиною. Через деякий час вона померла від раку. Мама Васі розбила всі коктейлі Молотова, назвала Васю фашистом і побила. Невдовзі разом з його батьком поїхала в росію. Вася за цей час знайшов дім і роботу. Він працює на заводі. «Всі товариші живі».

АНАСТАСІЯ БАКЛАЖКО

20 РОКІВ

/ КИЇВ

Фотографка та студентка-мистецтвознавиця. Знімаю більше двох років. Загалом, працюю в жанрі портретної та пейзажної фотографії. Інколи займаюсь колажуванням.

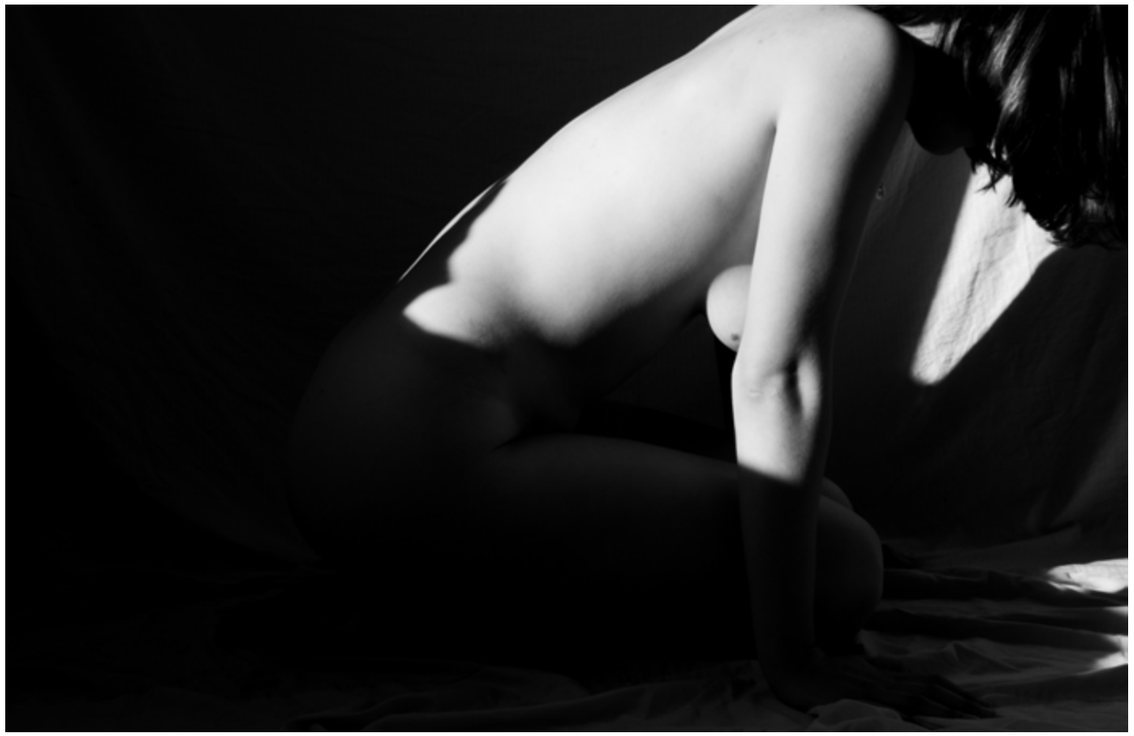

НОРМАЛЬНА РЕАКЦІЯ НА НЕНОРМАЛЬНІ ПОДІЇ

24 лютого моя реальність змінилась через військову агресію Росії проти України. Протягом перших семи місяців війни я намагалася зрозуміти, що відчуваю. Страх. Заціпеніння. Ненависть. Апатію. У якийсь момент я зрозуміла, що, насправді, будь-яка реакція на ненормальні події є нормальною.

Такий самий досвід мають і героїні мого проєкту. Я попросила молодих дівчат розповісти про той відбиток, який залишила на їхньому емоційному стані війна, і спробувала зняти це.

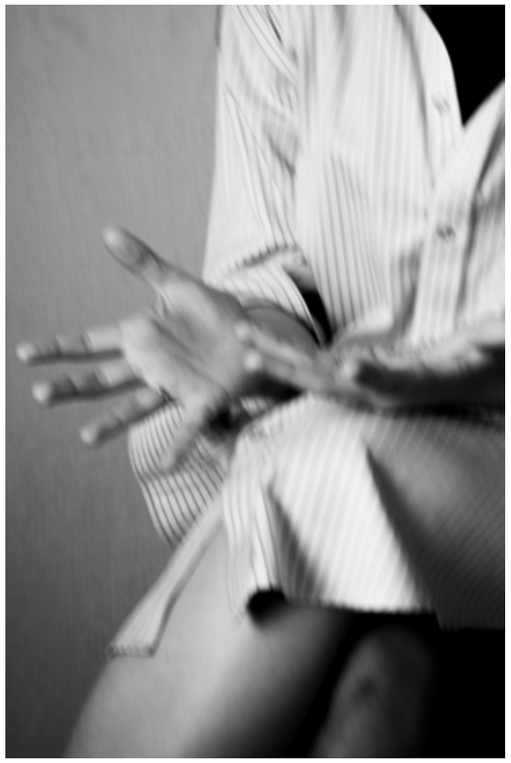

КАТЯ, 20 РОКІВ, СТУДЕНТКА, ВОЛОНТЕРКА

Київ – Оратів (Вінницька область) – Київ

ГНІВ

За весь час я плакала лише тричі: коли ми з сім'єю їхали з Києва, коли помер Роман Ратушний та коли були похорони мого знайомого.

Я стала дуже зла. Спочатку на росіян, звісно ж. І це не злість вже, а прямо гнів. До початку повномасштабного вторгнення я була доволі доброю та спокійною: навіть якщо мене хтось бісив, то я ніколи цього не показувала.

Я почала менше фільтрувати, що кажу, і відчула, що з мене полилось багато невиказаної злості. З іншого боку, я стала більш відкритою у своїй злості — якщо мені хтось не подобається, то я не змушую себе спілкуватись з цими людьми.

Я зрозуміла, що гнів — хороший каталізатор, і здорова злість потрібна. Проте якщо увесь час жити лише гнівом, то потім тобі стає дуже погано. Я так скотилась у прострацію, що могла буквально цілий день втикати у стіну, або дивитись одне й те ж відео на YouTube.

Мені мама якось сказала, що я стала інакше усміхатись — кутиками вниз. Згодом почала сама це помічати у дзеркалі. Намагалася зробити, як раніше, але тепер це виходить максимально награно.

ОЛЕНА, 20 РОКІВ, СТУДЕНТКА-РЕДАКТОРКА

Київ – Городище-Косівське (Київська область) – Київ

АПАТІЯ

У перший день мені було страшно, коли чула вибухи, а вже з наступного дня наступила тотальна апатія, байдужість. Я не відчувала страху, ненависті, злості. Всередині мене не було нічого. Мій організм вирішив, що досить, треба «заморозитися».

Я намагалася насильно викликати у себе якісь емоції: дивилася вночі відео про Бучу, Маріуполь. Так я викликала у себе хоча б якісь сльози, аби проплакатись, випустити емоції. Через сльози я усвідомлювала, що розумію почуття інших – для мене це було важливо. Коли читала новини з деокупованої Бучі, то не могла перейняти емоції людей, які там були. Для мене це була якась власна поразка. Неможливість долучитись до цієї колективної скорботи, ненависті, але я буквально не могла. Картала себе за відсутність будь-якої реакції.

Різкого виходу із апатії у мене не було. Він почався, напевно, з наказу військовим з Азовсталі зберегти життя і здатись у полон. Тоді я відчула щастя.

Зараз у мене все ще немає злості, немає ненависті. Є, звісно, радість, що деокуповують українські території, але це не та радість, яка була до лютого. Я відчуваю якесь піднесення, але сказати, що це – щастя, не можу

СОФІЯ, 20 РОКІВ, ФОТОГРАФКА-ВІДЕОГРАФКА

Полтава – Київ – Полтава

СПУСТОШЕННЯ / ЗНЕВІРА

24 лютого я була зі своєю сестрою. О п'ятій ранку почули перший вибух. Ми спакували речі, взяли кота і поїхали в Полтаву.

Життя поділилось на «до» і «після»: зникло відчуття безпеки. Дуже важко було усвідомити, що таке може відбуватися. Я закривалася в собі, і дуже багато спала, це була моя захисна реакція.

Рятували сад і фортепіано. З середини березня з'явилося бажання фільмувати те, що відбувається. Була втома і період адаптації. Підсвідомо чекала, що швидко все завершиться. Спустошення всередині із нотками розчарування і зневіри.

У мене відбулося масштабне переусвідомлення, того звідки ти, хто ти, на якій землі ти є. До повномасштабної у мене був страх, що якщо я перестану знімати, то більше не буду собою. Війна визначила, що навіть попри паузу в зйомках собою я бути не перестала. Мені необхідне було це усвідомлення.

Змінилося розуміння і значення дому. Дім у Полтаві став моєю фортецею, прихистком. Якщо раніше я приїздила в Полтаву до батьків, то зараз знов приїжджаю додому. Війна повернула мене туди, де були невирішені питання, які не дають рухатися вперед. І мені здається, що всі повернулися туди, звідки починали.

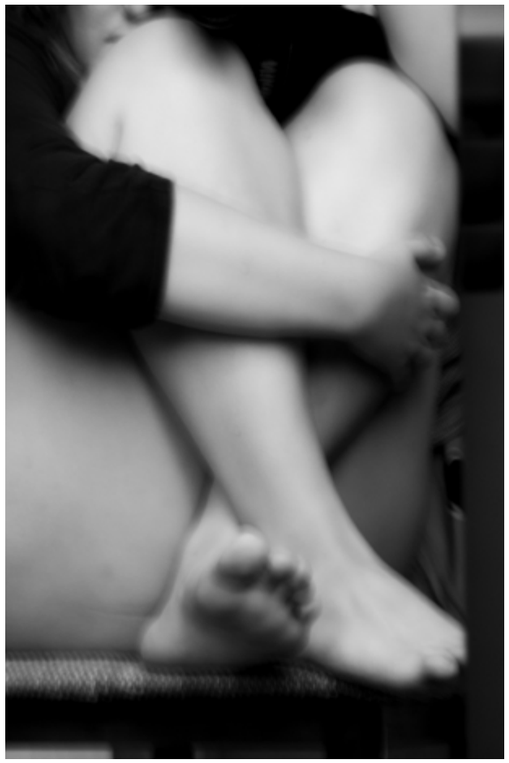

АНАСТАСІЯ, 20 РОКІВ, СТУДЕНТКА-МИСТЕЦТВОЗНАВИЦЯ, ФОТОГРАФКА

Суми – Київ

СТРАХ

Прокинулась я від дзвінка подруги о четвертій ранку: «Настю, збирай речі, почалася війна». Десь за 10 хвилин зібрала найголовніше, випила каву і поїхала до батьків на Берестейську. Згодом ми з сім'єю вирішили залишитися в місті.

Добре запам'ятала з того дня обличчя незнайомої жінки в метро. Вона дуже сильно плакала, і щоби перестати, намагалася дивитися кудись у стелю. Мені вона нагадала образ Божої матері.

Мене рятувала морська свинка. Вона також дуже сильно нервувала, коли чула вибухи. Я брала її на руки та заспокоювала її. Ми заспокоювали одна одну.

В якийсь момент почався біль і страх. Я стала більш емпатичною. Кожну новину про зґвалтування або катування я відчувала так, ніби це трапилося зі мною. Я вдягала купу одягу, бо мені було страшно бути оголеною. Відчувала оголеність як незахищеність. Було фізично холодно, боляче і страшно.

Вночі 26 лютого був танковий бій біля Берестейської. Мені було страшно померти. Думала, що у цей момент буду жалкувати, що щось не встигла зробити. Але — ні. Було просто всеосяжно страшно, що помруть мої близькі і я. Не хочу, щоби хтось ще колись відчував це. Цей страх має запах трупів, крові та горілого. Дивно було бачити місця, де я виросла, понівеченими війною.

ХРИСТИНА НОВИКОВА

МАРІУПОЛЬ – МІЛАН (ІТАЛІЯ)

/ 20 РОКІВ

До початку війни навчалася в Києві на акторсько-режисерському курсі, зараз працюю над виставою в Мілані. Кіно, театр та фотографія в моєму просторі існують дуже тісно. Тож я намагаюся віднайти баланс між «не обмежувати себе чимось одним» і концентрацією та точністю в тому, що роблю тут і зараз. Іноді виходить.

ДЕФОРМАЦІЯ

24 лютого час, простір і сама форма існування змінилися для мене назавжди. Я є в фантасмагоричному сні, що поєднується з теперішнім та минулим. Деформовані почуття, тіло, пам'ять. Перманентний стан тісноти та задухи. Друковані фотографії — єдине, що зараз фізично з'єднує мене з Маріуполем і першим коханням. Вони наче вшиті в шкіру. Спогад про місто та любов у ньому не деформується, а навпаки з кожним днем стає все більш чітким та детальним. Цей проєкт — спроба відтворити нову реальність, до якої я навряд чи колись повністю звикну.

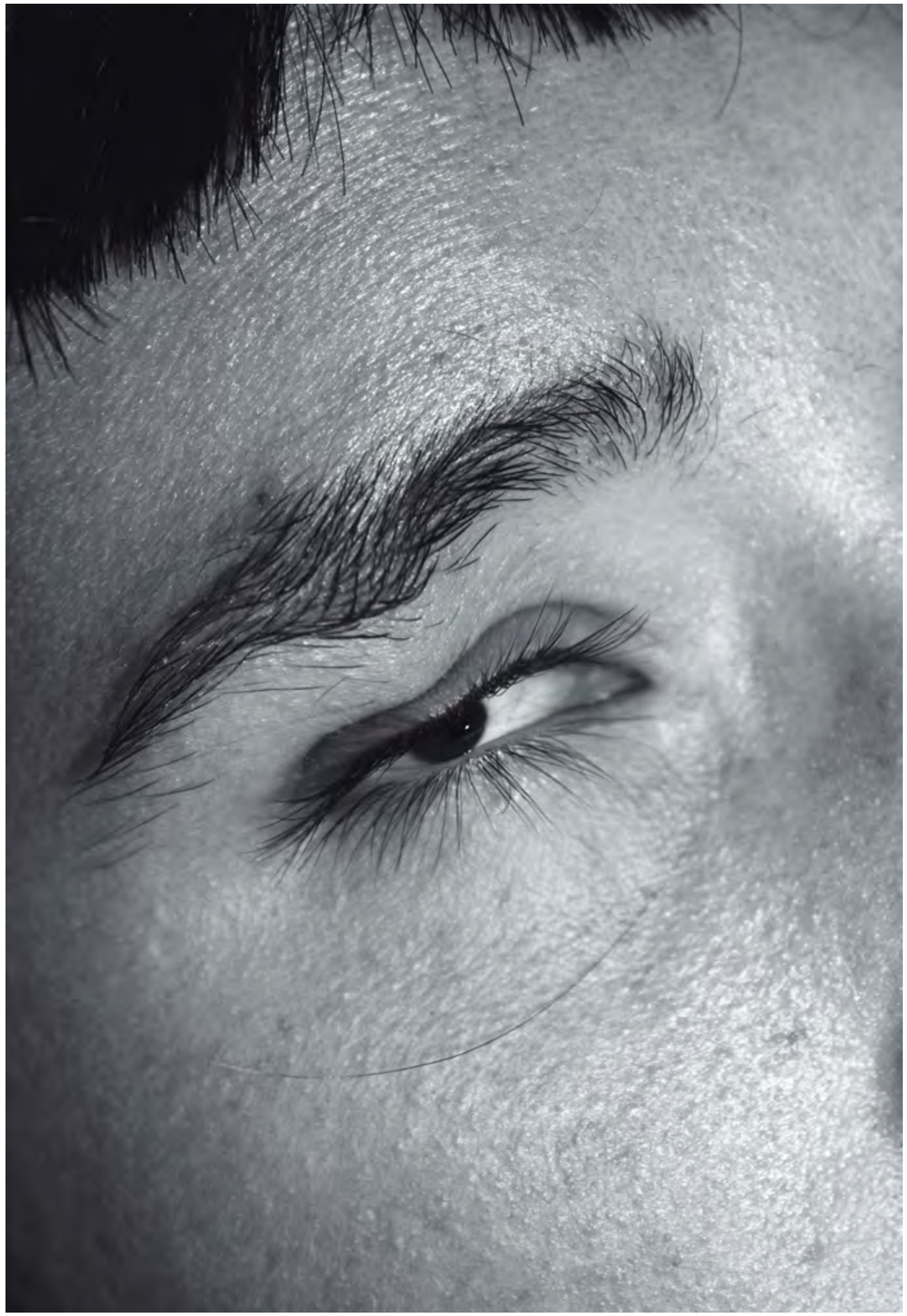

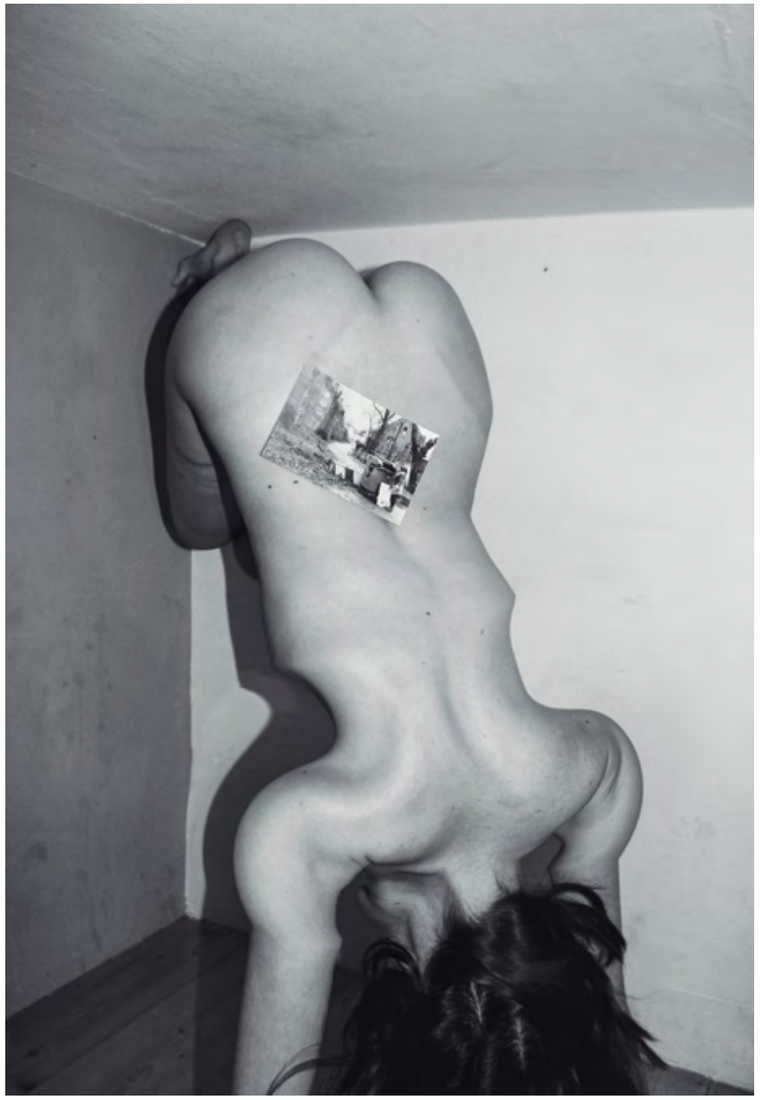

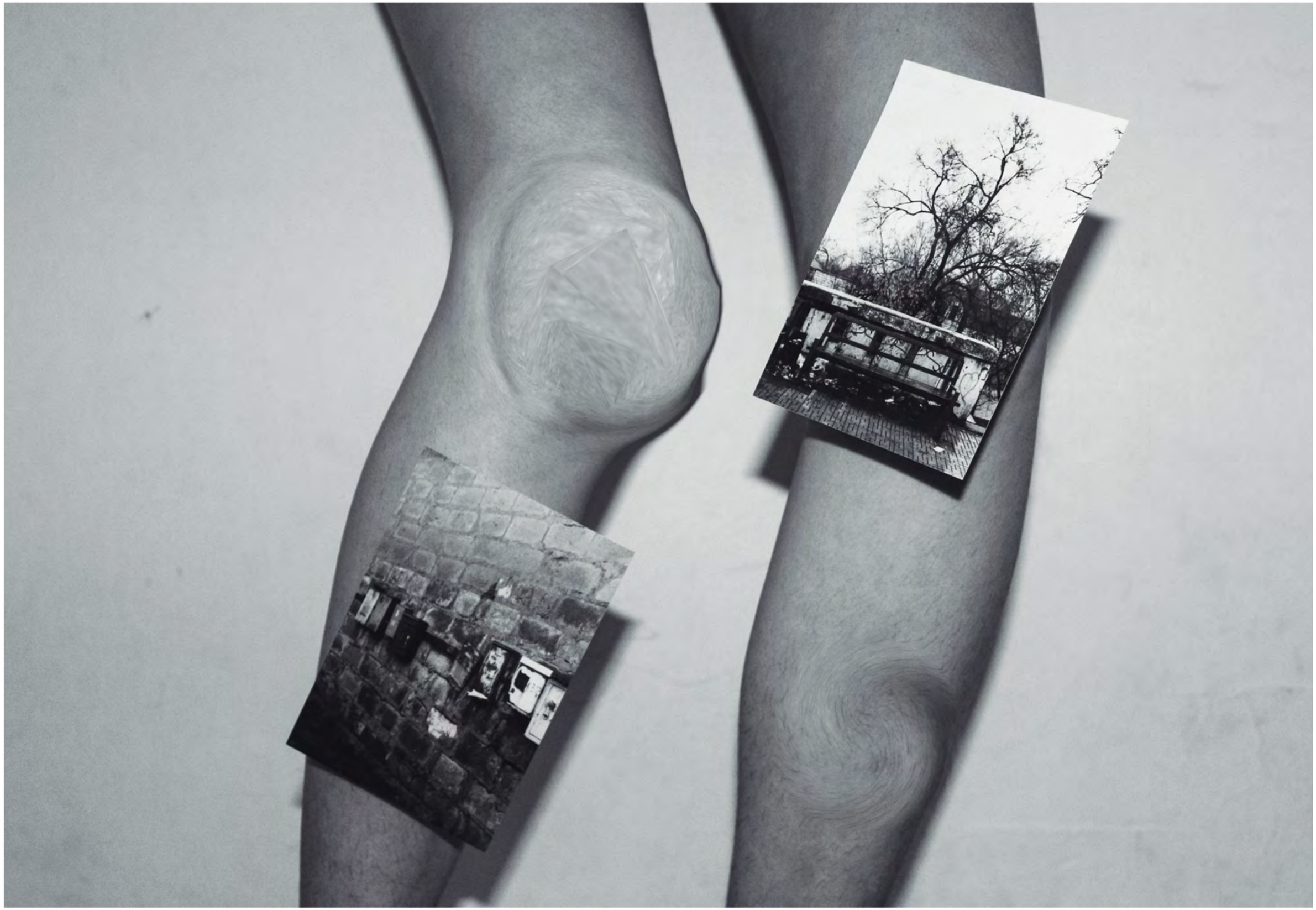

ВЛАДИСЛАВ САФРОНОВ

19 РОКІВ

/ КИЇВ

Здобував освіту за спеціальністю соціологія, після початку повномасштабного вторгнення покинув університет. Навчаюсь в Ukrainian Film School на кінооператора.

Почав цікавитись фотографією у 2019-му, у травні 2022-го захопився художньою фотографією. Намагаюсь підходити до своїх кадрів з кінематографічної точки зору.

Повномасштабна агресія Росії проти України змінила життя тисяч українців. Я не є винятком. Ці події змусили переосмислити мій світогляд, і я вирішив передати кожен етап, крізь який пройшов на цьому шляху.

MILK

Герой потрапляє на вечірку з людьми, з якими завжди мав зв'язок. Але цей ланцюжок обірвався, адже життя Героя змінилося докорінно. Він більше не відчуває себе комфортно в старому оточенні. Поки всі розмовляють і вживають алкоголь, Герой мовчки п'є молоко, сам на сам зі змінами, що приносять біль.

CHAINS

Герой приходить до розуміння, що він скутий принципами, ідеями, поглядами, що віджили себе. Колись вони були частиною його самого, але зміни перетворили їх на ланцюги, які він так майстерно сховав під шарами одягу, що й сам не помітив.

Настав час їх розірвати.

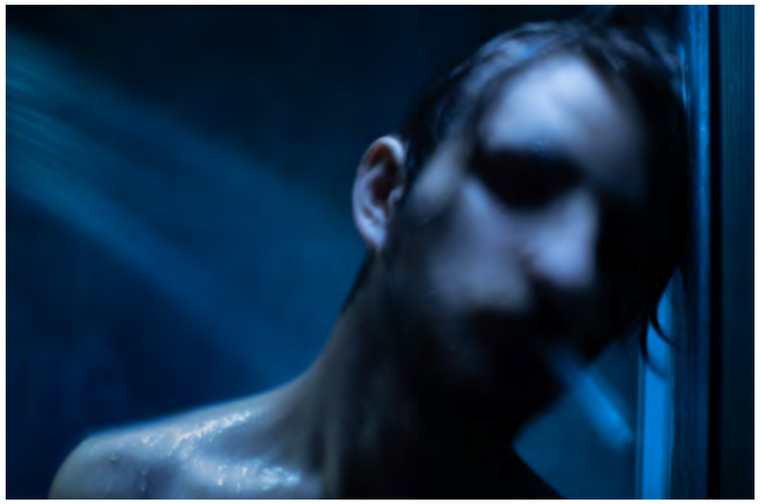

STUPOR

Змінене, життя все одно біжить вперед, але Герой не встигає за ним. Події відбуваються і потребують дій, але Герой ще не в змозі відреагувати на виклики — залишається лише ступор і відчайдушне бажання позбутися всіх думок, навіть якщо для цього потрібно стояти під крижаним душем.

CURTAINS

Нарешті Герой розуміє, у чому проблема, чому розірвався його зв'язок з оточенням і, найголовніше, чому необхідно зруйнувати його до кінця і вибудувати нові стосунки зі світом. Але це відкриття викликає внутрішній буревій, з яким теж ще треба знайти сили впоратися.

DIALOGUE

Не примирившись з невідворотними змінами, Герой опиняється в повній ізоляції. Навіть у прямому діалозі він не бачить і не чує іншу людину, не розуміє її слів. Здається, простягни руку — і ось тобі людина, контакт, але, піднявши очі, Герой бачить лише форму, що розпливається.

WINGS

Герой втрачає частинку себе, відмовляється від атрибутів минулого життя, планів, мрій, амбіцій. Він обирає новий, складний шлях — вчитися жити з нуля, але цей вибір несе у собі багато гідності.

Нехай Герою вистачить сил не збитися зі шляху.

ДІАНА ДАНИЛЮК

20 РОКІВ

/ ЧЕРНІВЦІ

Народилась і живу в місті Чернівці, завершую навчання на кафедрі журналістики. Захоплююсь літературою і роблю спроби писати вірші, не можу прожити і дня без музики та клацання світу на камеру. Тішуся подорожам, люблю і шалено ціную свій зв'язок з природою, автентичною місцевою гуцульською культурою, домом і всім, що створило мене такою. Намагаюсь рефлексувати свої емоції найменш деструктивним чином — крізь фотографію.

SHAPES OF SOLITUDE

Жовтень 2022. Балкон сірої чернівецької багатоповерхівки і карпатські ліси.

Біль і випалюючий страх, злість і ненависть, бунт, всеохопний шок, дражлива паніка і невпевненість в існуванні "завтра" — те, що я відчувала протягом місяців повномасштабного вторгнення. До цих емоцій домішалась вина за те, що моє умовно мирне містечко і я сама все ще існуємо, коли гинуть інші. Та передовсім мене почала зжирати самотність: така сильна, наче тебе б'ють в центрі натовпу, а всі лише дивляться. Співчутливо кивають головою. Дають хустинку витертись від крові, склянку води... А потім заграють до нападника, плескають його по плечі або просто відвертаються.

Під час чергових затримок озброєнь та трансльованих в новинах лицемірних переговорів із терористами захотілося втекти від дволикої людської натури туди, де не зрадять. Зануритися в природу. Повернутися до свого коріння.

* * *

генеза твоя —
в нещасливо пірваній струні,
в металі над зором
і реготі голосінь,
у кличі дерев, води
і власного роду.

прагнеш насититись кольором,
впиваючись монохромом.
бажаєш наїстись тихим ядром —
зринаєш понад поверхнею.
хочеш діткнутись до суті —
вдаряєшся об глухий подзвін.

зрештою, не вдалось і іншим нарешті
сягнути того, про що шепотіли предки.
зрештою, порух їх губ диктує лише
дружбу із ситним трунком.
зрештою, відчай твій лікується легко:
лише двома метрами вглиб,
а спершу — зеленим листям
білих каштанів понад рікою.

твоя земля — то початок,
кінець і єдиний зміст.
так заповіли вони піснею,
криком і кровно переданим
вічним бажанням розвою.

вже як віддаш клапоть землі
і свою прадавню свободу,
як прогнешся під їх словами,
монетою і метою,

обирай:
стрімкий стрибок
із гострої скелі чи
шмат леза, що розсіче
вишите скривленою
артритом рукою.

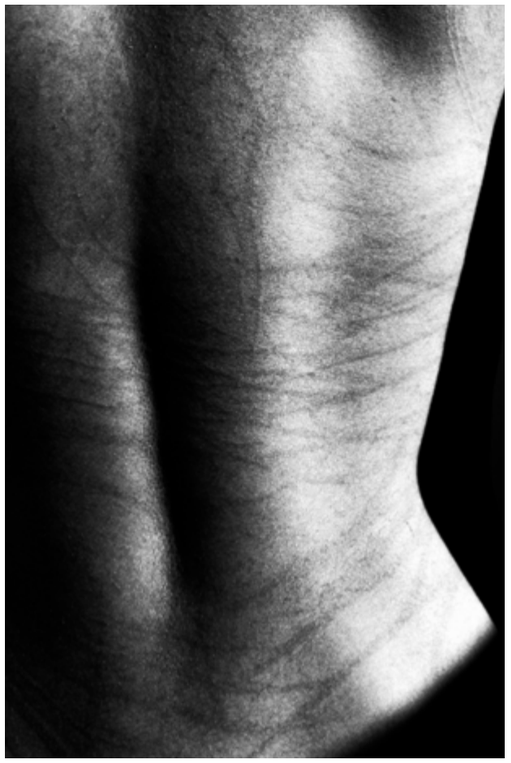

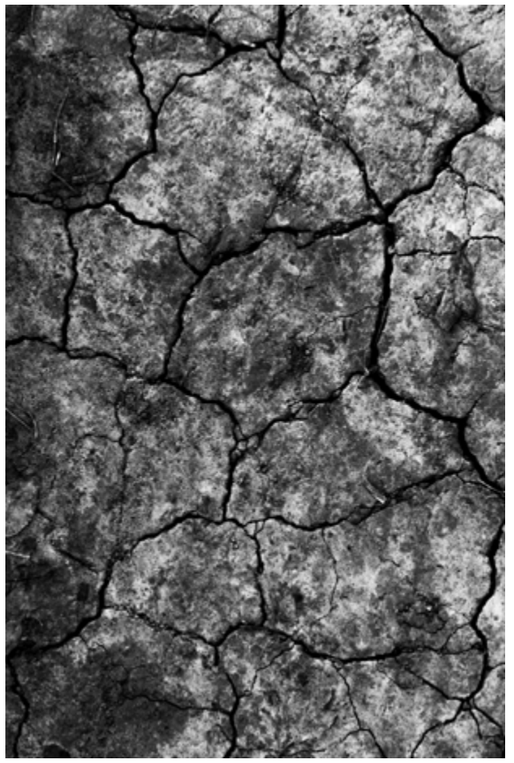

* * *

з болем усеохопним, захланним,
із ненавистю пекучою, мов перший
дитячий доторк до відкритого вогню,
боротися можна лише іншим болем.

випалювати, видушувати зі скронь,
тиснути сильно, мов розпеченим тавром,
залишати у шкірі найглибші пекучі сліди,
доти, поки не зглушу внутрішній крик.

доти, коли крики сотень інших не припинять
лунати у голові, благати про порятунок,
боротися за кожен свій приречений подих,
лементувати калейдоскопом втрачених спогадів.

сублімувати кожен шрам, залишений
десь на серці, у мозку, серед роздразнених
втомою, страхом і відчаєм нейронів,
в нові найглибші фізичні рани.

картаю себе за кожен тихо прожитий день.
караю себе за те, що навіть попри крики сирен
я досі маю свій наступний вдих.
я досі існую ціною життів інших.

* * *

вбили, викрутили кишки,
заточили під ребро ножа
і прокрутили трішки,
щоби влучити в саме серце.

не збагну,
це чергове понівечене тіло
вкрив яблуневий цвіт,
мертве жовтневе листя
чи попіл ядерної зими.

* * *

я була немовлям.
що не знало б
ні материної колискової,
ні батьківського слова,
якби до цих букових схилів
дотягнулась-таки кривава рука.

не першим, не десятим
й не тисячним, а багатомільйонним
дитям, що, однак, відрізнялось
від численних попередників.

жеврів вогник незалежності.
його підживлював жовтогарячий,
гучне скандування «так!»
і запах палених шин.
нас таких тоді народилось безліч.

і хоч як би батьки не старались,
ця затята м'ясиста рука
вперто втручалась, втручається
і буде втручатись, доки
її, як предвічного злого змія,
не зрубати біля передпліччя.

борімось вже ми,
аби на її місці не виникло
таких ще три.

МИКИТА БЕЗУС

КАМ'ЯНСЬКЕ – КИЇВ

/ 19 РОКІВ

Студент Києво-Могилянської Академії, навчаюся на правничому факультеті. Сам з Кам'янського, але наразі живу в Києві. Цікавлюся не тільки фотографією, але й кінематографом і мистецтвом загалом. Люблю читати книжки.

СХІД СОНЦЯ

У наших реаліях складно передбачити, як мине не тільки наступний тиждень, але і наступний день. Коли ми здаємося і відмовляємося жити далі, ми робимо неоціненний подарунок тим, хто прагнув цього. Бути сильними та незламними означає зруйнувати всі плани ворога зі знищення нашого життя.

Серія про українську молодь, їхні місця сили, важливі речі та життя після 24 лютого.

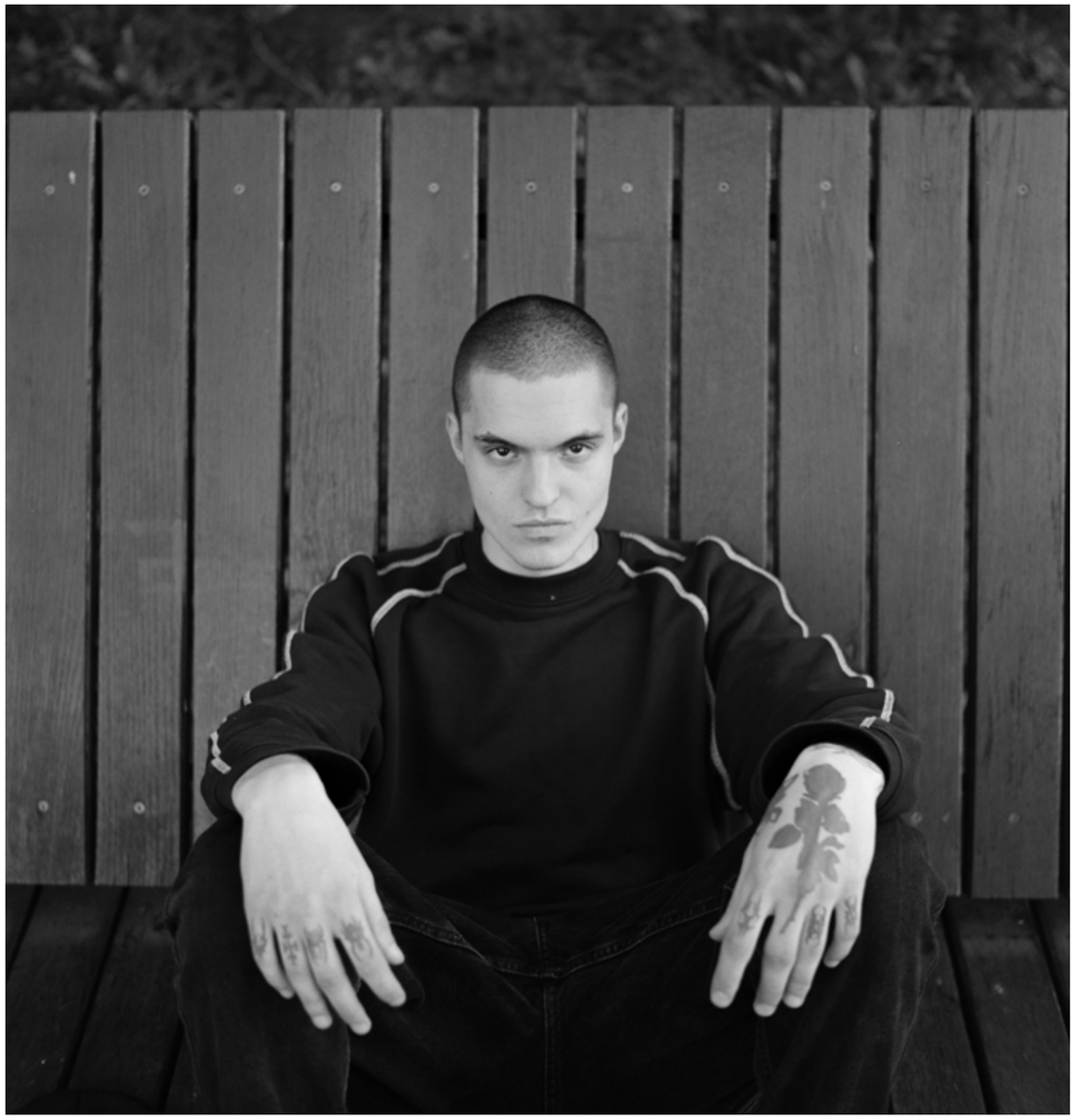

ВАЛЄРА. 24 РОКИ. АРТИСТ.

@GAMELUCKER

ПРО МІСЦЕ

З 24 лютого я тут проводив свій час. Далеко ходити було не варіант — багато блокпостів, не було за чим. Я достатньо часто приходив сюди, в різних емоційних станах, слухав музику. Тут дуже гарний краєвид і Пейзажна алея.

ЖИТТЯ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО

П'ять-шість місяців я взагалі нічого не писав. Перші два тижні щось періодично пробував, але бажання не було. А потім взагалі перестав, бо не бачив сенсу: я зрозумів, що все кардинально зміниться. І я не хочу більше робити те, що й раніше, причиною була російська мова. Я з Харкова, і для мене перехід на українську був складним.

Коли вийшов працювати і довелося спілкуватись українською — взагалі без питань, із задоволенням. Коли розмовляю українською, то проявляю, як я вважаю, повагу та любов: неможливо не любити Україну, коли ти розмовляєш українською. Нині, вже місяці два-три як життя повернулося до того, як було, тільки в гіршій якості по всіх напрямках.

ЧОМУ МИ ПЕРЕМОЖЕМО?

Тому що ми боремося, а значить поборемо.

ЧОМУ ЦЯ РІЧ?

Татуювання — це мої NFT, грубо кажучи. Важлива для мене річ і я їх всі люблю. Раз набив і вони завжди зі мною як уособлення мого внутрішнього світу. Якщо придивитися до моїх татувань і почути мою музику, то доволі правдоподібна картинка складеться про мене.

ДАСЯ. 19 РОКІВ. СТУДЕНТКА, ФОТОГРАФИНЯ

@_DYASYA_

ПРО МІСЦЕ

Я дуже люблю моє рідне місто Київ: захоплююся нашими вуличками, намагаюсь вивчати історію. Дуже люблю паркові зони, і колись я знайшла для себе ботсад. Він чудовий, бо дуже великий. Скільки б людей тут не було, навіть в неділю, ти все одно знайдеш якусь місцинку, де ти будеш сам, де можна посидіти, структурувати свої думки, покайфувати від усамітнення.

ЧОМУ ЦЯ РІЧ?

Це не річ, це ніби моя дитина, і водночас — мій найкращий друг. Вона зі мною з 13 років. Я знаю, що це створіннячко тебе ідеально знає, і воно тебе любить ні за що, і ти його так само. Це такий друг, з яким ти точно можеш всім-всім поділитися, який точно буде поруч з тобою.

ЖИТТЯ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО

Глобально життя не змінилося. Як мінімум, я жива, здорова, продовжую працювати приблизно в тій же сфері. Але, звісно, війна повпливала на спосіб життя, на рідних, на людей, які мене оточують. Це новий досвід – зможу розповідати своїм онукам, як я жила 10 днів у підвалі під обстрілами. І, напевно, я зрозуміла, що світ розділився на чорне і біле – сірого стало менше.

ЧОМУ МИ ПЕРЕМОЖЕМО?

У нас немає вибору, немає більше куди йти. Нас уже багато разів за всю історію намагалися подолати, але ні в кого не виходило. Тому що в нас просто в генетичному коді закладено: «не здаватися і не підпорядковуватися».

ІВАН. 20 РОКІВ. ВІЙСЬКОВИЙ ТРО, СТУДЕНТ

@IVAN_OLYTSKYI

ПРО МІСЦЕ

Це місце, де раніше стояла артилерія ЗСУ, яку ми охороняли без броні. Територіальна оборона, хлопці мого віку, 20-25 років, які вирішили добровільно погодитись на цю місію. Тут я вперше побачився з ворогом – ми зловили ДРГ, 14 людей, і передали їх в руки поліції та СБУ.

ЖИТТЯ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО

Я просто зрозумів, що я в правильному місці в правильний час роблю те, що важливо для мене насамперед. Я в цій країні буду жити і мої діти. 24-го ввечері я зібрав необхідні речі і вирішив приєднатися до ТрО. Вночі мені вже видали автомат. Я зрозумів, що сміливість — це не про те, щоб не боятись, це про те, аби перебороти свій страх.

Тут в ТрО хлопці різного віку, з різним досвідом, різного статусу. Не дивлячись на те, чи ми розмовляємо українською або російською, чи ми родом з Києва, Вінниці або Дніпра, ми всі змогли знайти спільну мову.

ЧОМУ МИ ПЕРЕМОЖЕМО?

Бо ми різні, але ми єдині і маємо спільну ціль. Найважчі часи — перед сходом сонця, зараз вони. І мені здається, що ось-ось і буде світанок.

ЧОМУ ЦЯ РІЧ?

Це тепловізор, переданий польським фондом Otwarty Dialog у перші тижні війни за доволі низькою ціною. Ми просили один і значно гіршої якості, а вони дофінансували і дали два набагато кращі. Один тепловізор поїхав до мого побратима, а інший залишився у нас в підрозділі і досі допомогає нам виявляти вночі ворога і не нести втрати через те, що ти не бачиш. Це наші очі.

АНАСТАСІЯ МЄТЄЛЄВА

20 РОКІВ

/ ЗАПОРІЖЖЯ – БРАТИСЛАВА

Три роки тому я поїхала з рідного міста Запоріжжя на навчання до Словаччини і наразі перебуваю тут. Проте вже дуже хочется додому.

Навчаюся фотографії. Для мене цей вид мистецтва — рефлексія. З нею я йду по життю, закарбовую все, що стається зі мною.

ЗА ДВІ ХВИЛИНИ ТРЕТЯ

Проєкт про мене та мого чоловіка, який я зробила під час війни у 2022 році. Цей надскладний рік об'єднав нас та дозволив створити родину. Проєкт народився у двох містах: Братиславі та Львові.

Це мав би бути ідеальний тиждень у житті. Білий костюм, наречений, квіти, весілля. Але війна внесла свої корективи.

Було неймовірно важко замість того, щоби готуватися до весілля, вдвох не відриватися від новин, бо там прилітають ракети у твоє місто та жилі домівки. А згодом ти й сам ходиш Львовом без світла та зв'язку через те, що російські війська пошкодили електростанцію.

В останній день у Львові я спитала у чоловіка:

– Котра година?

– За дві хвилини третя.

О третій я мала автобус за кордон, а він пізніше — потяг до Запоріжжя. Ми роз'їхалися воювати на своїх фронтах.

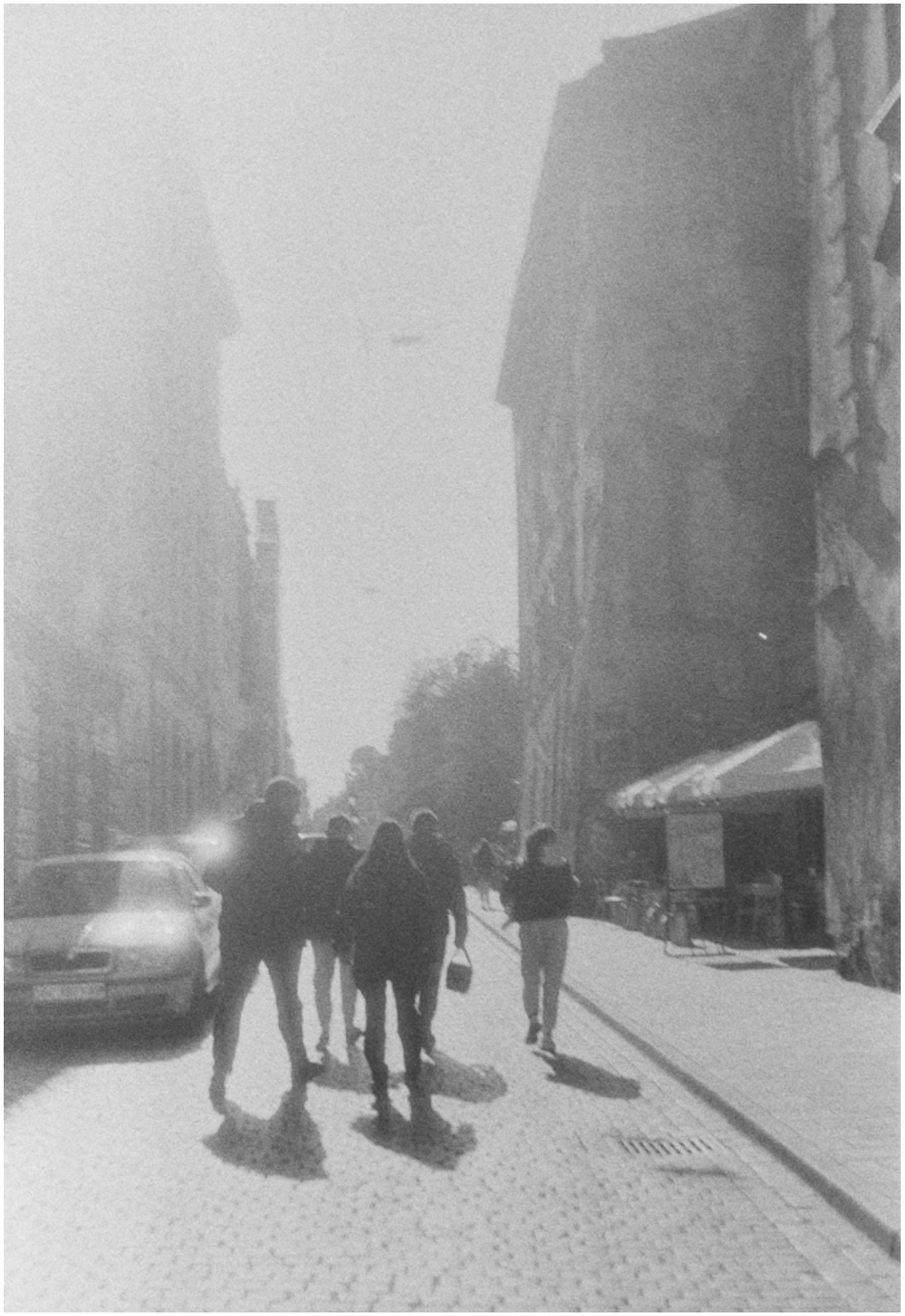

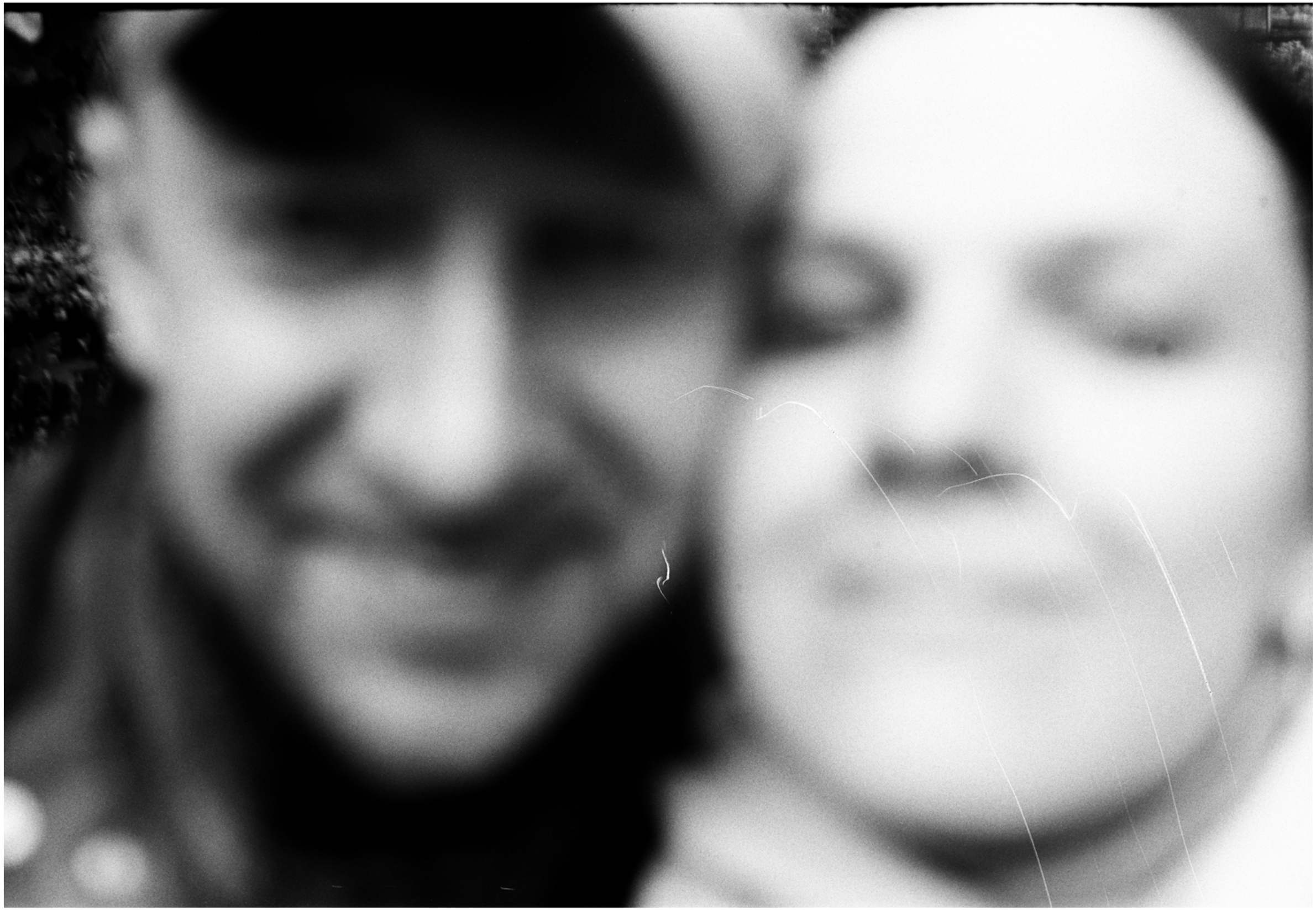

МИХАЙЛО ЗУБЧАНІНОВ

/ 21 РІК

ХАРКІВ – ЛЬВІВ

Народився в Тбілісі, Грузія. Виріс в Запорізькій області, Україна. Навчаюся в Харківській Державній Академії Дизайну та Мистецтв. Зараз під час евакуації живу у Львові. Почав фотографувати з 13 років.

ПЕРШІ ДНІ. ДАРІЯ

О п'ятій годині ранку 24 лютого 2022 року я, студент Харківської державної академії дизайну та мистецтв, прокинувся від звуків, схожих на вибухи. Це була канонада від масивного обстрілу Харкова російськими ракетами.

Не пам'ятаю, в який з перших тривожних днів вторгнення я зустрів Дарію. Пам'ятаю, під час першої зустрічі ми одразу сказали одне одному щирі, теплі слова і домовились допомагати. Згодом мій сусід по гуртожитку поїхав з Харкова. Я залишився один в кімнаті. Мене огорнув страх. Я зайшов до Дарії і розлучитись з нею більше не зміг.

Не зважаючи на весь жах навколишньої стрілянини, вибухів, страшних воєнних новин, ми разом насолоджувалися першим березневим снігом, намагалися ввечері дивитися на смартфоні кіно, готували млинці з вимкненим для світломаскування світлом.

Настав час, коли вибухи стали дуже близько. Адміністрація Академії наполягла, щоб студенти залишили Харків і переїхали у безпечніше місце. Дарія планувала їхати до Дніпра. Я сів на потяг, що прямував на захід України.

Пройшов час. Живу зараз у Львові.

І ми з Дарією знову зустрілися.

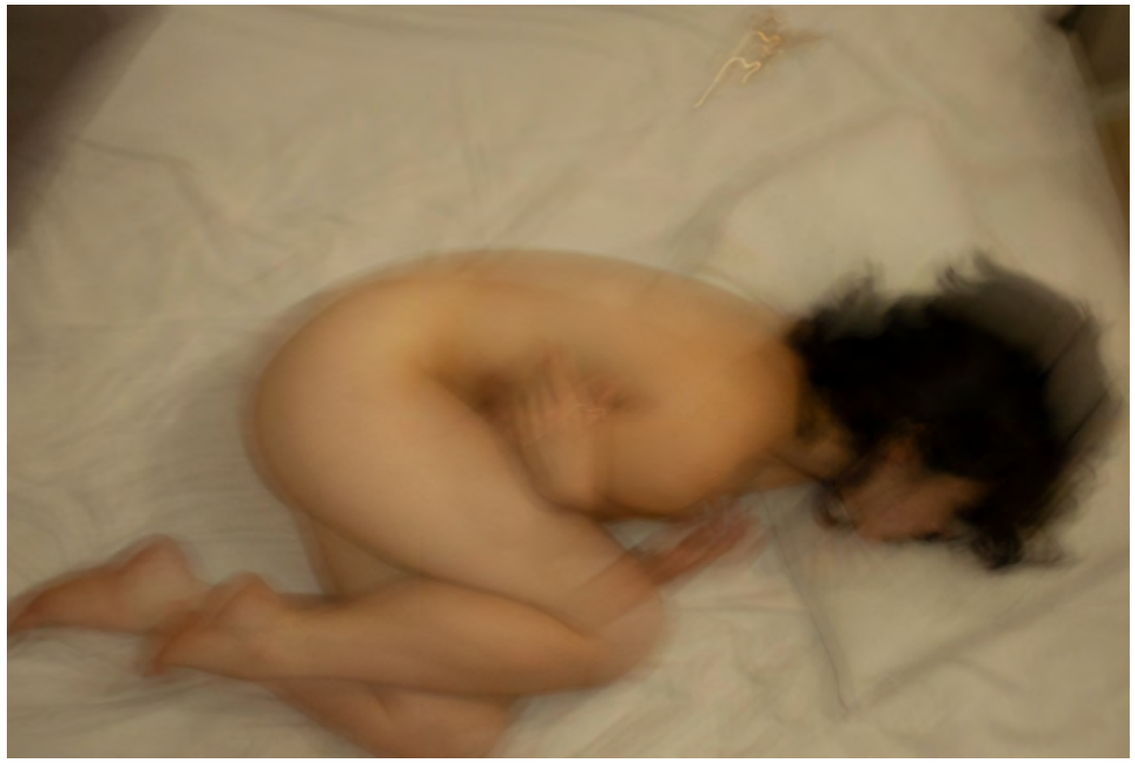

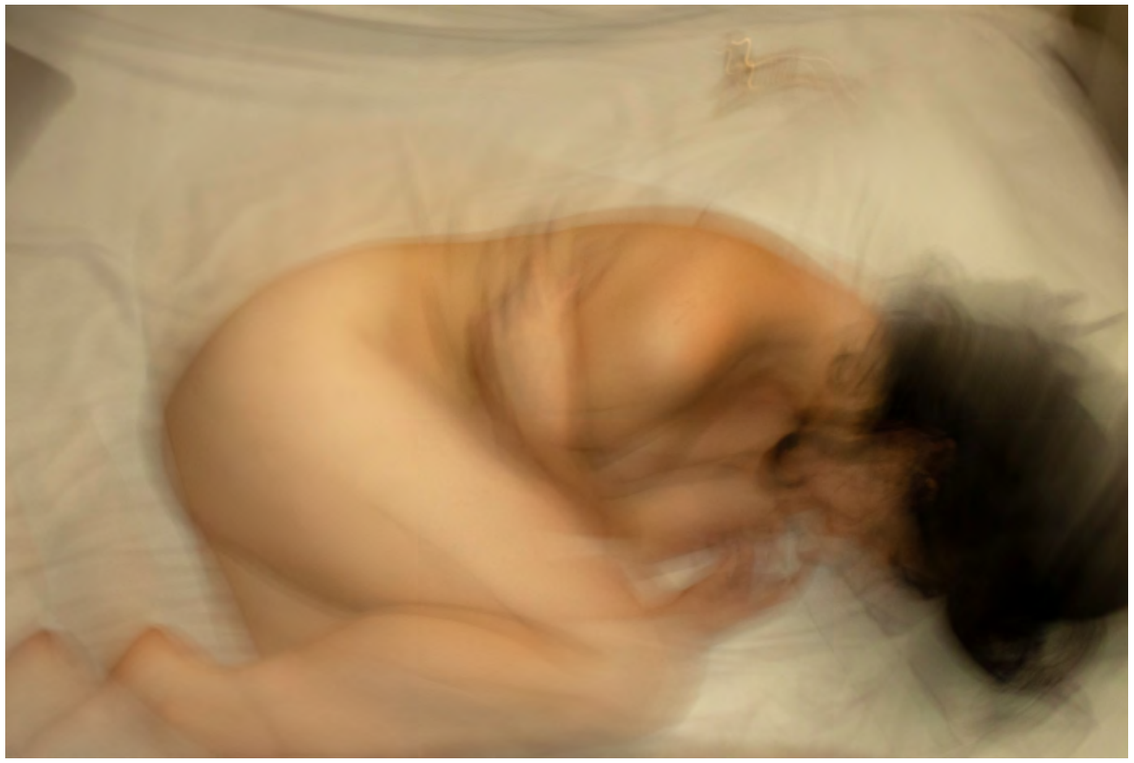

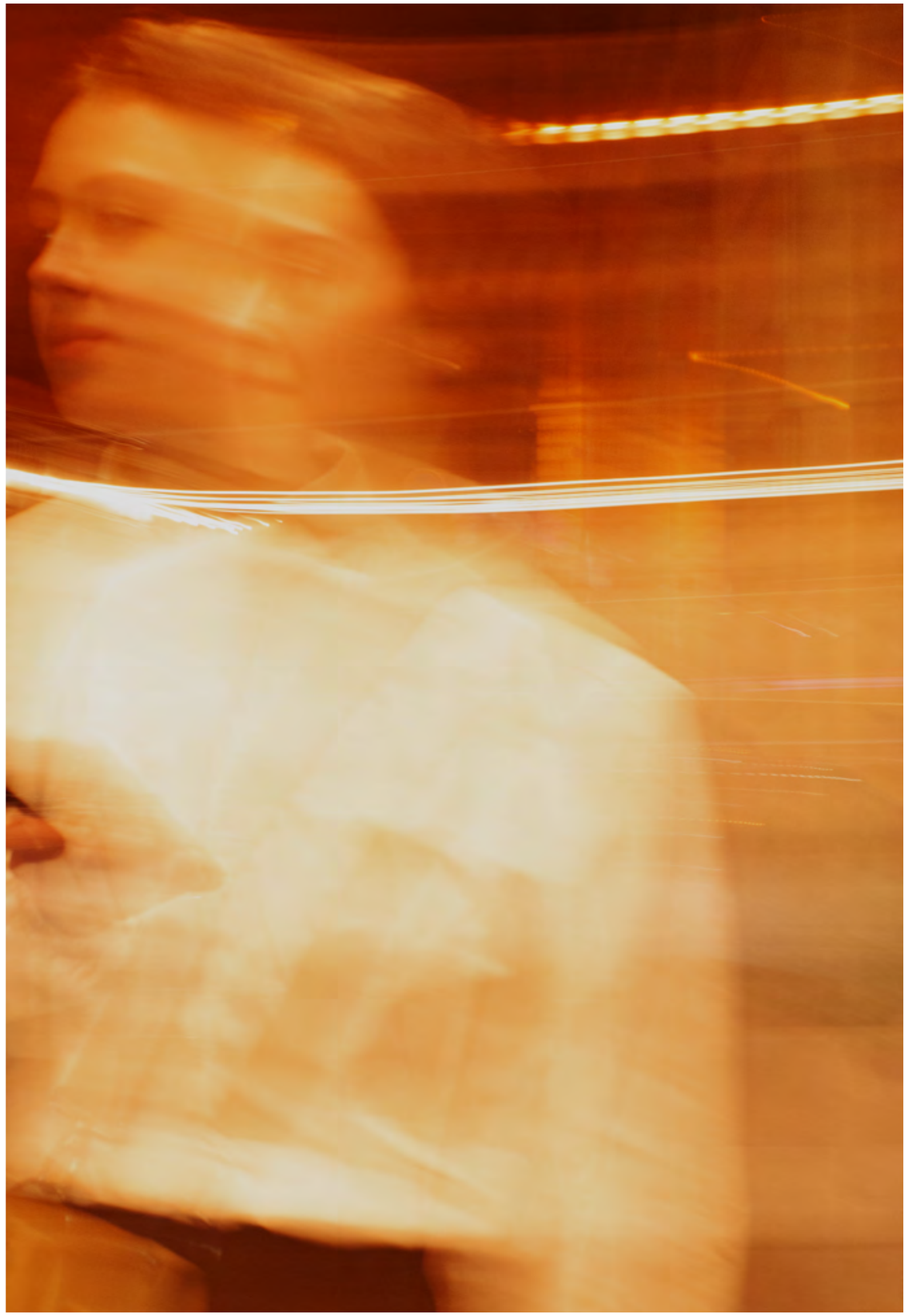

ЛЮСІ ПЕТРОВА

КИЇВ – ЧЕРНІВЦІ

/ 21 РІК

2022 року закінчила юридичний університет. Продовжую навчання у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Поліграфічно-видавничий інститут, факультет графічного дизайну). Також навчаюсь в Invisible University for Ukraine в Central European University.

Є волонтером фонду «Гармонія». Три роки займаюся плівковою фотографією. Коло захоплень: йога, спорт, арт, відео.

Перша ніч у підвалі нашого будинку який був для нас бомбосховищем.

Київ, 25 лютого 2022.

ВІРАБХАДРАСАНА У ВИБУСІ

Вірабхадрасана у перекладі з санскриту – поза воїна. Назва якнайкраще передає мої почуття зараз та на початку повномасштабної війни в Україні.

24 лютого 2022 року я прокинулась о 5:30, щоб зібратися на тренування з йоги. З першим вибухом, від якого здригнувся мій дім, моє життя та життя мільйонів українців змінилось назавжди. Вперше я відчула страх смерті. Те, що ми не можемо контролювати наше життя.

Після початку наступу російської армії на Київську область ми вимушено переїхали на захід України до міста Чернівці. Я мала закінчувати свій університет, здавати екзамени в другому університеті і намагатися зрозуміти, що робити далі.

Весь цей час я підтримувала себе мистецтвом, йогою та походами в гори. Але почуття невизначеності переслідує і досі. Навіть через сім місяців після перебування у спокійному місті все одно чуєш відголоски травми, що встигла нанести тобі війна.

Плівку, на яку я зняла свої вправи з йоги в Карпатах, я відправила на проявлення у фотолабораторію до Києва. Через відключення електроенергії під час чергового обстрілу російськими ракетами її було пошкоджено.

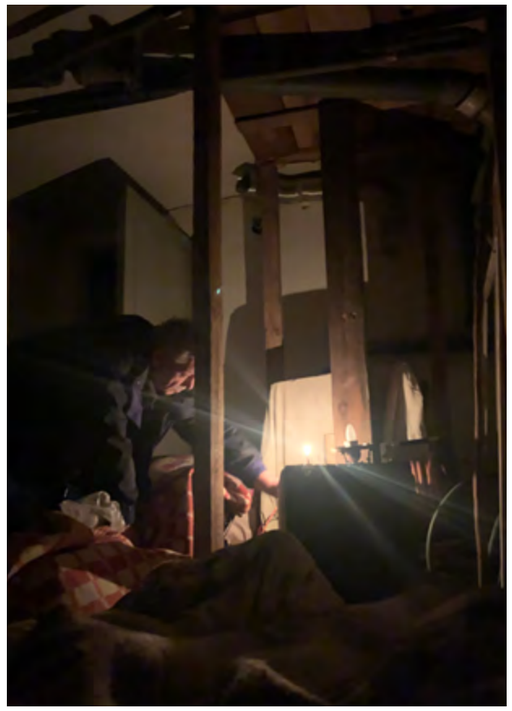

Мій тато запалює свічку біля
ікони для підняття духу
у підвалі (бомбосховищі).

Київ,
25 лютого 2022.

Я з мамою Іриною у підвалі
нашого будинку, який був для
нас бомбосховищем.

Київ,
25 лютого 2022.

Через численні вибухи
ми вирішили їхати з дому
на захід України. Черга на
блокпост. Люди намагаються
виїхати до комендантською
години. Наша сім'я виїжджала
з Києва приблизно 10 годин.
Ночували в спортзалі, який
облаштували для тих,
хто не встиг виїхати.

Київська область,
десь біля Фастова,
5 березня 2022.

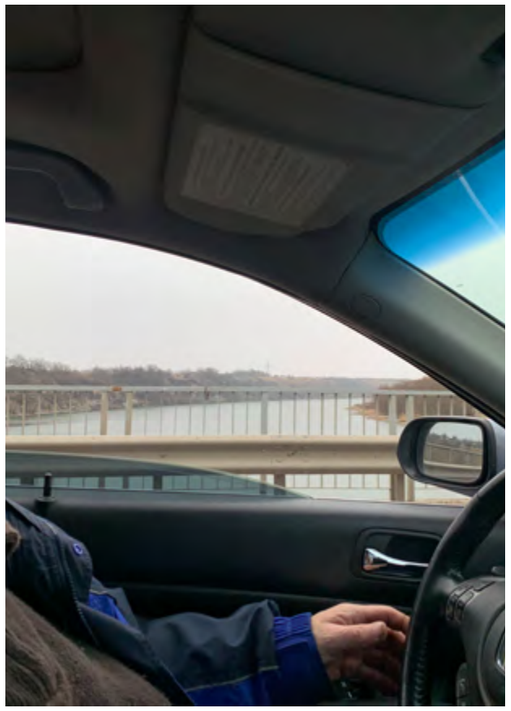

Перетинаємо річку Дністер,
вже майже доїхали
до кінцевої точки.

Чернівецька область,
річка Дністер,
7 березня 2022.

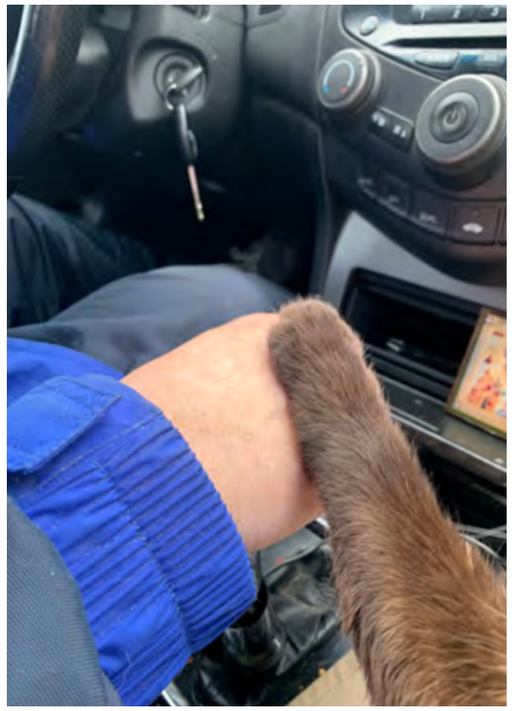

Другий день у дорозі, наш кіт
підтримує мого батька.

Вінниця,
6 березня 2022.

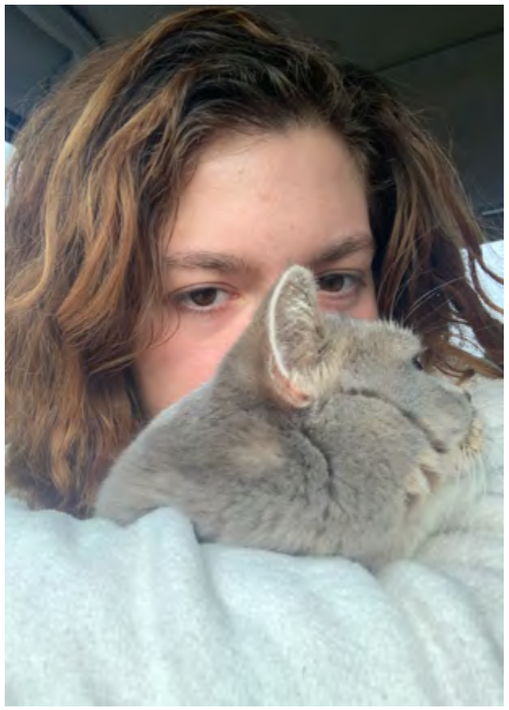

Я зі своєю кішкою плачемо, тому
що хочеться додому, і досі
не віриться, що це відбувається.

Чернівецька область,
7 березня 2022.

Приїхали до Чернівців, в душі
так само холодно, як і на вулиці.

Чернівці,
7 березня 2022.

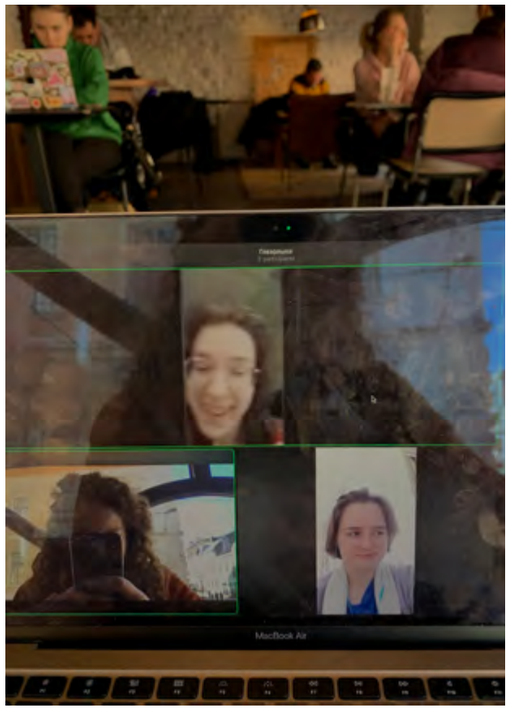

Перший відеодзвінок з моїми
подругами і перша усмішка
за чотири дні.

Чернівці,
березень 2022.

Фото, зняте на плівку,
що її було пошкоджено під час
проявлення через відключення
електроенергії. Йога в горах.

Карпати, жовтень 2022.

Вірабхадрасана (Поза Воїна).

Карпати, жовтень 2022.

НЕЛЛІ МИНАСОВА

19 РОКІВ

/ МАРІУПОЛЬ – ЛЬВІВ

Навчаюся у Львівській академії мистецтв. Цікавлюся світом навколо і всередині, намагаюся їх досліджувати.

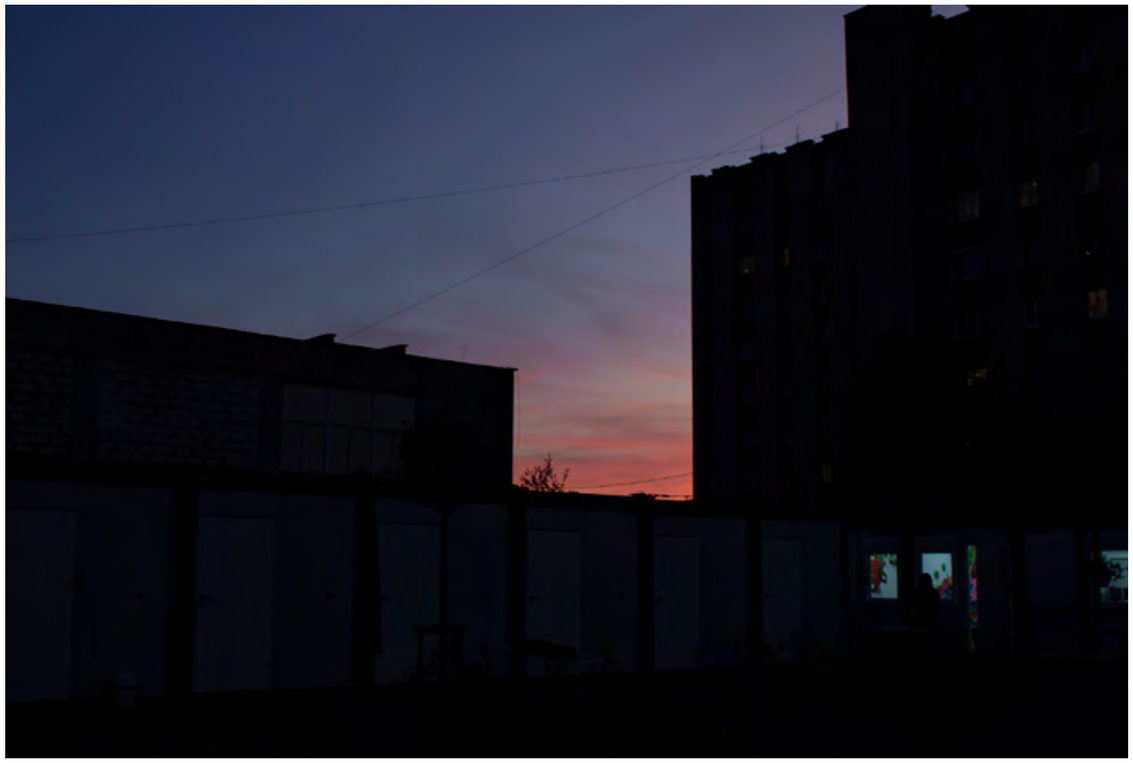

МЕНІ ЗДАЄТЬСЯ, GOOGLE БРЕШЕ

Будинок у сучасній українській мові виступає у значенні «будівля», «житлове приміщення», «приміщення державної, громадської, торговельної, наукової, культурно-освітньої установи, закладу».

У розумінні будівля використовується і слово дім, але найчастіше цей іменник застосовують у значенні «квартира, сімейне вогнище», а також «родина; люди, що там мешкають разом, та їхнє господарство»; зрідка – переносно.

Зараз я намагаюся визначити, що наповнює це слово-посудину? Чи говоримо ми про одне й теж, коли кажемо одне одному — «я вдома»? Це про будівлю, чи про те, що всередині? Може, про спогади чи про людей, які там є, про якусь атмосферу, про місто чи країну?

Останні кілька місяців я знімала людей із різним досвідом переміщення і запитувала: «Що для вас дім?». Але перед тим я також спитала про це в Google. І мені здалося, що він бреше.

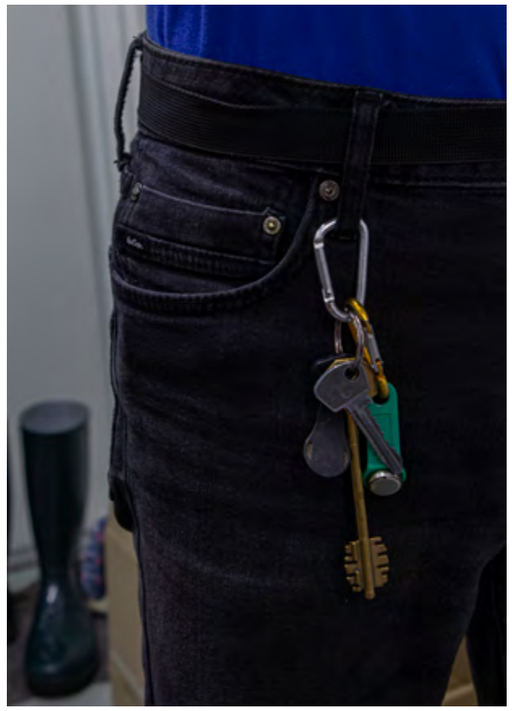

АРТУР, 30 РОКІВ, МАРІУПОЛЬ

Виїхав у квітні

У гонитві за безпекою складно відмовитися від спокуси вигодовувати надію. Забрати ключі від квартири — наче вручити собі втішний приз, повернути контроль. Залишити — значить прийняти програш, погодитися з ним. От і я забрав свої ключі. Я позбувся нав'язливої пульсуючої думки, вироку приректи на страту частинку свого минулого.

Навіть у дефіциті води, їжі, тепла, ліків та тиші, я відчував себе на своєму місці. Цей невиправданий внутрішній стан важко якось проаналізувати. Тоді, в оточенні ймовірності смерті, мене огортало відчуття, що я тут потрібен: не комусь чи чомусь — я тут собі потрібен.

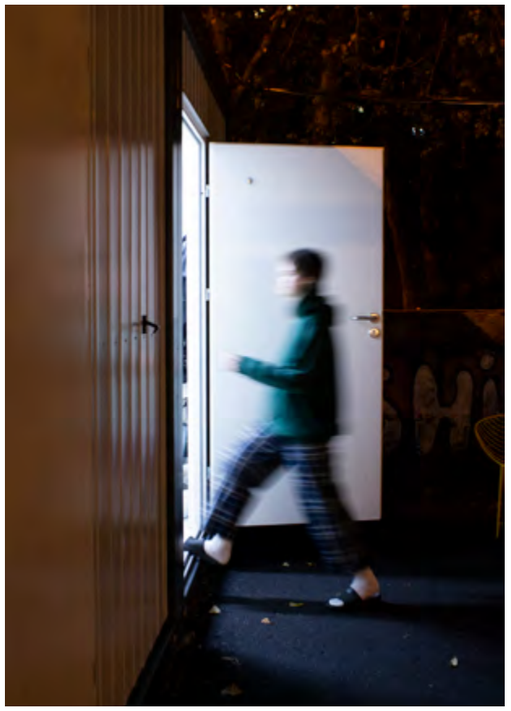

РІММА, 18 РОКІВ, ЗАПОРІЖЖЯ

Виїхала із Запоріжжя разом з сім'єю
24 лютого цього року

З домом у мене асоціюється декілька речей: це пальма, про яку потрібно турбуватись; тапочки, аби ноги не мерзли від холодної підлоги. А ще подумала про кекс з цукатами, який мама обожнювала готувати. І мої розкидані шкарпетки — то теж ознака «моєї хати». Дім наповнюється комфортом. Коли є деталі, задля «краси», а не раціональності: гірлянди, наліпки, коробочки, маленькі штучки, що покращують повсякдення. Люди для мене теж грають роль: спільні вечері, або святкування разом, принесений кимось чай, турбота один про одного — все це створює відчуття дому.

Отримавши досвід переїзду та життя в чотирьох містах, я переусвідомила: «Дім там, де я, і де мені добре. Де я живу і відчуваю себе справжньою.»

ОЛЕКСАНДРА, 24 РОКИ, ПРОЖИЛА 17 РОКІВ У СМТ. МАЛОРЯЗАНЦЕВЕ, РІК В ЛИСИЧАНСЬКУ І 6 РОКІВ В МАРІУПОЛІ

В березні евакуювалась з Маріуполя до Львова

Раніше дім асоціювався у мене із безпекою. Якщо мені був потрібен захист чи спокій — тоді час додому. Але війна внесла свої корективи, і «безпека» втратила той сенс. У місці, де зараз живу, відчуття дому відсутнє. Мені здається «дім» — це те, що ти завжди носиш у собі, це коли ти можеш заплющити очі, поринути в себе, свою свідомість, і почуватися там безпечно. Не дарма ж є фраза «Мій дім - моя фортеця».

Фізичного будинку я не маю, тому збираю це поняття по крихтах. Поки не буде того простору, де я буду власником не тільки на папірцях, а саме там, де я можу робити, що хочу, то й сенсу того не буде.

Як тільки знайдеш у собі розуміння й готовності прийняття життя із собою, з таким яким ти є, зі своїми перевагами та недоліками, особливостями та нюансами, ось тоді ти будеш почуватися вдома. У цьому є ключ до розуміння самого себе і довколишнього світу.

Фото зроблено
в Маріуполі
24 березня 2022 року

Шлях змін довжиною
в 6 місяців

Львів. 24 вересня.

НЕЛЛІ, 19 РОКІВ, МАРІУПОЛЬ

Останній раз була у Маріуполі в січні 2022

Останній раз я була вдома в січні. Я прожила там 19 років, у квітучому місті на березі моря, назва якого тепер звучить надто голосно. Там я по-справжньому могла відчути дім. Останні раз — у січні цього року. Протягом останніх 12 місяців я переїжджала 5 разів.

Для людини, яка раз на рік мандрувала в одне-два нових міста просто задля розваги це стало неабияким стресом. У цих місцях мені було по-різному — десь затишно і комфортно, десь — навіть трохи страшно. За цей час я зрозуміла, що домом можу назвати лише одне місце — це мій фізичний будинок у Маріуполі. Навіть незважаючи на його стан зараз. Проте для мене це не лише «будівля». Це місце, де є по-справжньому рідні люди, де я не боюсь бути вразливою. У нього є свій особливий шарм з присмаком любові.

Літній вечір. с. Піщане.
Фотоспогад з Маріуполя

КАТЕРИНА АЛЄКСЄЄНКО

КРЕМЕНЧУК – ВАРШАВА

18 РОКІВ /

До 24 лютого займалась настільним тенісом та створювала одяг. Зараз проживаю у Варшаві, вступила до Варшавського університету на історію мистецтв. Документальною фотографією займаюся кілька місяців.

Фото з приватного архіву Дарї.

МІГРАЦІЙНИЙ ОБЛІК УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ВИЇХАЛИ ДО ПОЛЬЩІ

Серія фотопортретів переселенців. За посиланням, прикріпленим до кожного імені, можна дізнатися їхню історію: яким було 24 лютого і як людина виїхала. У кожного власний досвід, який важко показати та передати словами. Незважаючи на вік та стать — для кожного життя почалося з нуля.

Анжеліка

22 роки, Харків.
Півроку до війни жила в Києві

«В ніч на 24 лютого я була в потязі "Київ — Маріуполь" разом з племінником. О п'ятій ранку мене розбудила провідниця словами "Почалась війна, і ми не знаємо що робити"».

Згорілий будинок, 26 лютого, Харків.
Фото з приватного архіву сусідів Анжеліки

Я приїхала, і у мене з собою був ноутбук, гребінець і якимось дивом закордонний паспорт, моя квартира знаходиться біля аеропорту "Жуляни", і я розуміла, що потрапити туди буде неможливо.

Я поїхала до друзів в дім, ми вирішили, що переночуємо і потім поїдемо в Рівне, там у однієї з дівчат були родичі. Ми поїхали на залізничний вокзал, де розкладу немає, нам просто сказали стояти на конкретній платформі. Людей була неймовірна кількість. Прямо перед самим приїздом потягу змінили платформу, на яку він мав приїхати, почався такий хаос, людям було байдуже: чи їде потяг чи ні, всі бігли через рейки.

Пізніше замість потягу дали електричку. Люди теж туди пхались максимально. Ми їхали з Києва у Рівне 15 годин, їхали стоячи. На підлогу накидали сумок і всадили туди дітей і старих.

«У ніч на 24 лютого я була в потязі "Київ — Маріуполь" разом з племінником.

О п'ятій ранку мене розбудила провідниця фразою "Почалась війна". Ми вже були у Донецькій області. Повернули до Волновахи, але як тільки ми прибули, місто почали бомбити. Машиніст вирішив повертатися в Маріуполь. Коли ми прибули, там була паніка, вагони заповнювались швидко. В купе було 8 дорослих і 7 дітей. До Києва ми їхали майже добу. Не спали і не ходили в туалет. Це було 25 лютого.

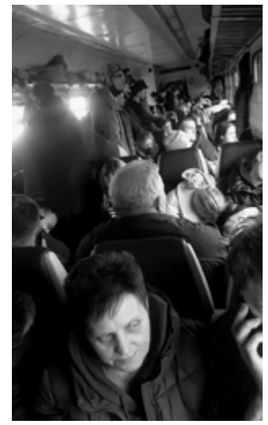

Шлях з Києва до Рівного евакуаційним потягом, 26 лютого.
Фото з приватного архіву Анжеліки

Був такий момент, коли ми приїхали у Рівне, заїхали в квартиру, вже був вечір, ми дивимось у вікно, а там мітка світить прямо у небо. Ми відразу задзвонили в поліцію, виявилось, що росіяни, які робили ті мітки, дивились по якихось старих картах, де раніше на місці цього дому була військова база. Уяви, який шлях ми проробили, щоб втікти від бомб і мін, і тут прям біля дому помічаємо мітку.

Там ми були два дні, а потім поїхали на евакуаційному потязі до Варшави. Весь цей час моя мама була в Польщі і дуже переймалася за нас. Моя сестра ще 10 днів була у Маріуполі, без зв'язку, без нічого. Потім вони змогли виїхати... Маріуполь - Бердянськ - Запоріжжя... І там вже на евакуаційному автобусі до Варшави...

Зараз вже вся родина разом тут".

Військові переглядають транспорт, 28 лютого, Рівне.
Фото з приватного архіву Анжеліки

Під'їзд будинку Анжеліки, 25 березня, м. Харків.
Фото з приватного архіву сусідів Анжеліки

В Рівному ми пробули два дні, а потім поїхали евакуаційним потягом до Варшави. Весь цей час моя мама була в Польщі і дуже переймалася за нас. Моя сестра ще 10 днів була у Маріуполі без зв'язку. Потім вони змогли виїхати через Бердянськ і Запоріжжя, а там вже евакуаційним автобусом до Варшави...

Зараз вся родина разом у Варшаві».

Розбомблена заправка, 15 травня, Житомирська траса.
Фото з приватного архіву Олени, подруги Анжеліки

Згорілий танк, 15 травня, Житомирська траса.
Фото з приватного архіву Олени, подруги Анжеліки

Згорівший будинок, 15 травня, Житомирська траса.
Фото з приватного архіву Олени, подруги Анжеліки

Євгенія

18 років, м. Кременчук.
Виїхала 22 червня

«На пасху було максимально страшно, бо ракети літали так низько, що здавалося, наче впаде на тебе»

Варвара

Варвара, 18 років, м. Харків.
Виїхала 28 березня

«...за тиждень до війни я поїхала в Київ в музей Другої Світової війни, ще тоді подумала, як таке могло бути...»

Дар'я

19 років, м. Волноваха.
Виїхала 5 березня

«Волноваха — це місто у Донецькій області. Ми завжди чули постріли — це було для нас нормально...»

Тетяна

22 роки, м. Херсон, 2 червня

«На кордоні один з росіян обізвався до мене як "мрія окупанта". Тобто вони всі все розуміють..»

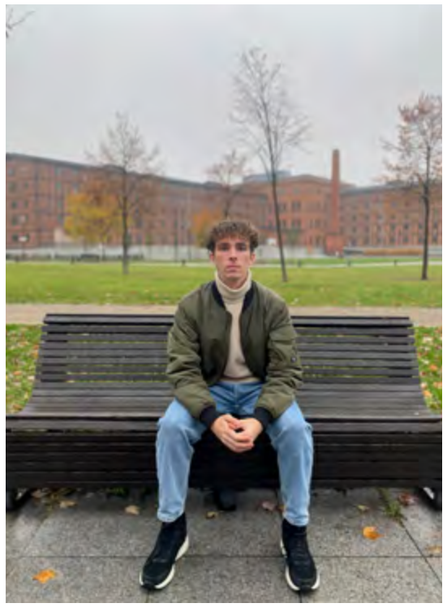

Максим

19 років, м. Харків.
8 березня виїхав з Харкова;
15 липня виїхав з України
на навчання

«У ніч з 23 на 24 лютого я не спав і дивився з другом новини, відчуваючи, що щось буде...»

Вероніка

19 років, м. Чернігів.
Виїхала 14 березня

«Люди дивилися на нас і дивувалися, від чого ми біжимо, але це неможливо пояснити словами. Нас видавали тільки сині паспорти і сумні змучені очі»

Тетяна

34 роки, м. Нова Каховка, Херсонська область. Поруч її мати, двоє синів, старша донька і поза кадром ще маленька донька.
Виїхали 31 червня

«24 лютого в нашій родині мало бути свято — день народження моєї старшої доньки.»

Марія

80 років, м. Ірпінь.
Виїхала 16 березня

«Син казав їхати, а я ж не можу покинути: все зроблено своїми руками, всі книжки, спадщина української культури»

МАРГАРИТА РУБАНЕНКО

ПОПАСНА – ТОРУНЬ (ПОЛЬЩА)

21 РІК /

Фотографка, артменеджерка, студентка. Народилася у м. Попасна, Луганська область, Україна. Останні роки жила, навчалася та працювала у Харкові. Наразі вимушено переїхала і проживає у Польщі.

Бакалавр культурології, освітня програма «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів» ХНУ ім. В.Н. Каразіна, рік випуску – 2022. Вивчає культурологію на магістратурі в тому ж університеті та музейництво на спеціальності захисту культурних цінностей в Університеті ім. М. Коперника (UMK) в Торуні. Неодноразово була волонтеркою, фотографкою та медіаторкою на виставках сучасного мистецтва. З 2021 року – співробітниця YermilovCentre.

КЛЮЧІ ВІД ДОМУ

Наприкінці квітня знайомі сусідів надіслали фото, на якому було видно, що будинку, у якому я провела своє дитинство, більше немає. І все, що від нього тепер мені лишилось — зв'язка ключів.

До орендованої квартири у Харкові у мене теж немає доступу — у місті досі занадто небезпечно через обстріли, і щодень гинуть люди. Попри це, перші місяці по приїзду до Польщі я не могла дозволити собі виключі від тієї квартири зі своїх кишень — завжди носила з собою. Коли ти залишаєш свій дім з примусу, під час війни, намагаючись врятуватися від небезпеки, забрати з собою ключі означає надію якнайшвидше повернутися. Та, на жаль, як бачиш згодом, багатьом вже не буде куди повернутися: дім зруйнований, або ж якщо й цілий, то повертатися туди ще довгий час занадто небезпечно.

У цьому фотопроєкті я зібрала історії людей, які з різних причин не можуть повернутися додому. Вони продовжують жити із цим, навіть усміхаючись, незважаючи на пережите. Та тримають поруч з собою ті самі ключі, від того самого дому, у який вони всі хотіли би одного дня повернутися.

СВІТЛАНА РУБАНЕНКО

Попасна

Ми переймалися більше за дітей, у Харкові з перших днів було неспокійно. У Попасній же перші прильоти в місто були 2 березня. Тоді ж потрапило у двір нашого будинку під під'їздом та у квартиру на четвертому поверсі сусіднього під'їзду. Ми в той момент були вдома. Було дуже гучно й воронки лишалися великі. На сходових прольотах лежала земля, уламки та скло (від 1 до 5 поверху). Такою була сила удару. З іншого боку дому також потрапило — на дорогу перед парком. Перебили лінію електропередач. Тож, з другого березня в центральній частині міста майже не було світла. Було холодно. Почалися інтенсивні обстріли. Ми пішли до дідуся — мого тата — у приватний будинок, тому що в нього була піч, яку можна було топити дровами та на якій можна було готувати. Воду брали з колодязя на вулиці в перерві між обстрілами. Іноді ми ходили у найближче бомбосховище — відносили людям яйця, бо мали курок і перепелів.

Один снаряд потрапив у будинок навпроти і там почалась пожежа. Ми разом із сусідами пішли її тушити, аби полум'я не перекинулося на інші будівлі. Бачили як горів татів батьківський дім. Майже всю ніч. Виїхати під обстрілами нам вдалося тільки 26 березня.

АЛЬОНА КОРИТОВА З ДОЧКОЮ СОФІЄЮ

Суми

Десь через два тижні з початку війни почали організовувати зелені коридори. На перші хвилі евакуації ми щось не встигли. Ми з донькою зібралися, іграшок майже нічого не брали, якісь речі трохи взяли, а Соня потягла кішку. Каже: «Мамо, без кішки я залишаюся просто тут, в Сумах, бо друзів ми не кидаємо». Вирішили, що іграшки ще можна буде купити, а це ж живе, наше улюблене. Придивлятись за домом залишився брат. Коли виїхали в Полтаву — таке відчуття, що все, війна закінчилась. Хоча Полтава здавалося б теж поряд. Як ми Кременчуцьке водосховище проїжджали, то бачили великий міст і його немає — це так страшно, що такий великий і його просто немає. То танки на дорозі, то гаубиці. Страшно було бачити спалену техніку, а її тоді там було багато. Бачили як вся Україна просто горить: вдень їдеш — вогнище, все димить, вночі пожежі видно сильно. До вечора доїхали до Вінниці. Заїжджаємо у Вінницю, а там репетує сирена. Там тільки-но пролетів літак, були вибухи, все горить. Доїхали до хостела. Там було дуже холодно. Прокинулись ще 6 ранку не було. Вікна дрижали від вибухів.

У Львові були величезні черги на кордон. Нам запропонували поїхати автобусом червоного хреста, ми з насторогою погодились, бо хотілось як найшвидше дістатись безпеки. В Соні був такий прилив енергії, як ми пройшли кордон. Запитала: «Мамо, ми нарешті в безпеці?»

АНАСТАСІЯ ЧЕРВЯКОВА

Херсон

Ми з колишнім хлопцем були в Херсоні два
місяці, на третій вирішили виїхати.
Коли ти там виходиш на вулицю — бачиш всюди їх [окупантів]. Здебільшого вони пересувалися на машинах, зетках. Їздили по місту, як їм хочеться, тобто ніяких правил не дотримуючись. Дуже багато ДТП було. Через те, що зв'язку немає, ти не можеш викликати швидку. Або на своєму БТРі просто роздавлювали машини.

Мітинги в Херсоні були досить масштабні, та їх придушили. Причому придушували по одному — викривали спочатку просто організаторів. Крали, відвозили кудись і більше ніхто їх не бачив. На один мітинг я ходила, але це вже був момент, коли люди боялися збиратись в купку. Щоразу перед мітингами окупанти ставали в шеренгу з автоматами й шашками навпроти ратуші. Мітингувальники ставали біля кінотеатру, де між нами була дорога. Але тільки починається мітинг, вони підходять ближче, починають стріляти у повітря, стріляти по ногах, і потім вже всі тікають. Але більше травм було через гранати, які вони кидали.

Залишати телефон вдома чи видаляти всі застосунки
та листування — стало нашим щоденним ритуалом.

НАДІЯ ТАРАСЕВИЧ

ЛЬВІВ – КОПЕНГАГЕН (ДАНІЯ)

21 РІК /

Виросла в Чернігові, але переїхала в улюблений Львів, де навчаюсь на факультеті міжнародних відносин. Я фотографую вже багато років і займаюсь портретною та художньою зйомкою. Також працювала на львівській фотостудії технічним асистентом, налаштовувала світло. До війни займалась танцями та повернуся до цього, як тільки зможу. У кінці березня виїхала в Данію і зараз живу в данській сім'ї в Копенгагені. В Україні залишилися мої батьки та хлопець, який воює.

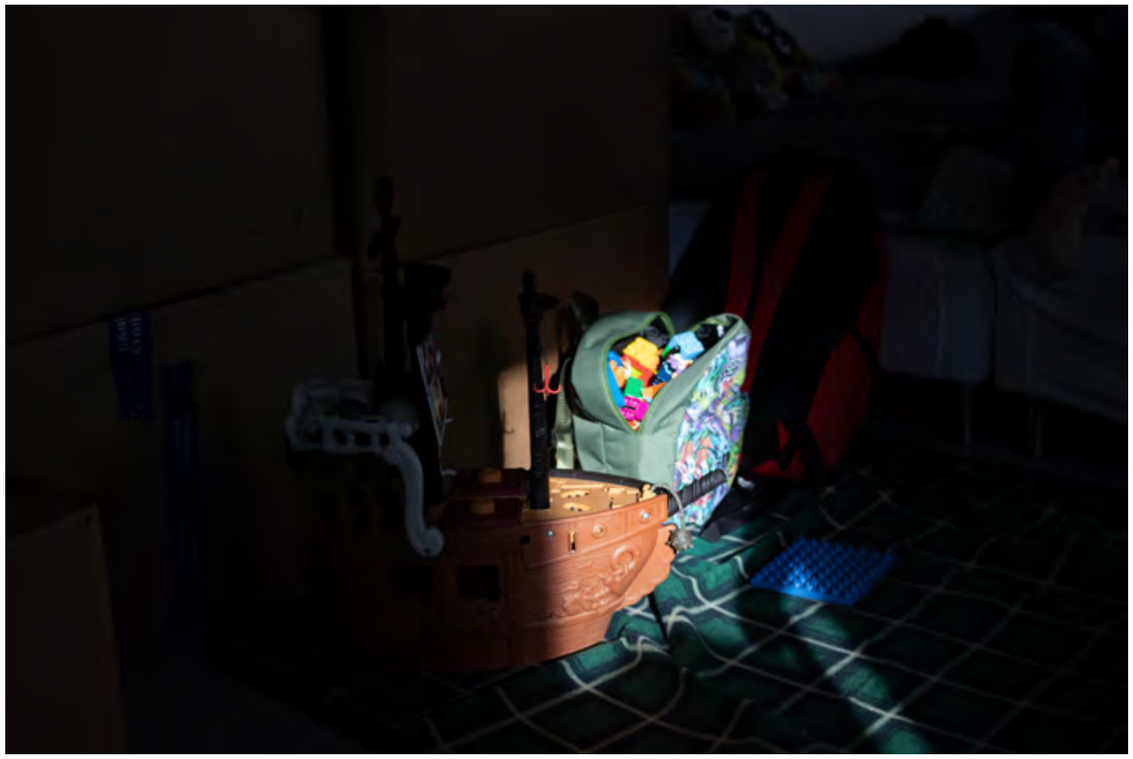

У ПОШУКАХ ДОМУ

Проєкт присвячений історіям українських сімей, які були змушені покинути домівки в Україні, через розв'язану Росією повномасштабну війну, і шукати прихистку в Данії. Хтось був один, комусь довелось залишити сім'ю і вивезти дітей, а хтось вже планує повертатися додому.

Кияни Вероніка та Ігор Лєонтьєви разом із трьома дітьми 6, 8 та 15 років втекли з України, не знаючи куди їдуть. За допомогою волонтерів вони опинилися в центрі притулку в Данії, зараз живуть у маленькій кімнатці в гуртожитку для українців.

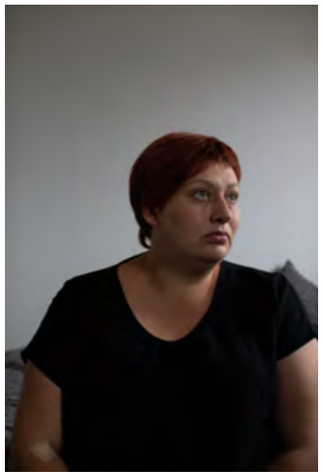

Вікторія. 42 роки.
Вчителька англійської мови.

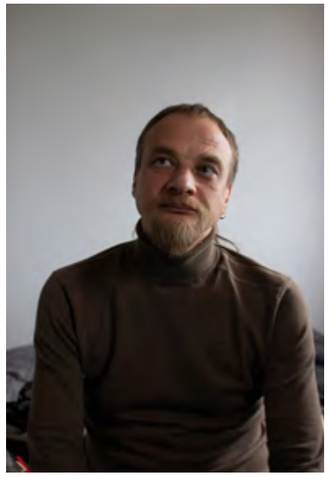

Ігор. 45 років.
Системний адміністратор.

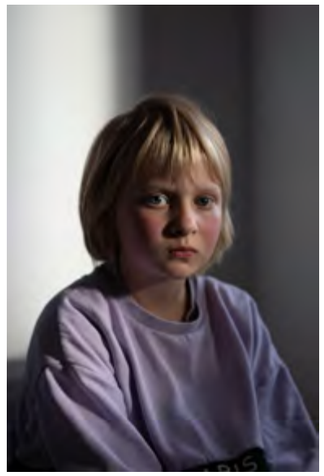

Олександра. 8 років.

Яромир. 6 років.

Іра Вахрушева, 31 рік, з Черняхова, працювала у візовому центрі, виїхала на початку березня з двома дітьми — Варварою, 1,5 роки, та Макаром, 7 років. Чоловік і вся родина залишилися в Україні. Вселилися в данську сім'ю на чотири місяці, потім переїхали в гуртожиток. Іра каже, що зробила це для дітей.

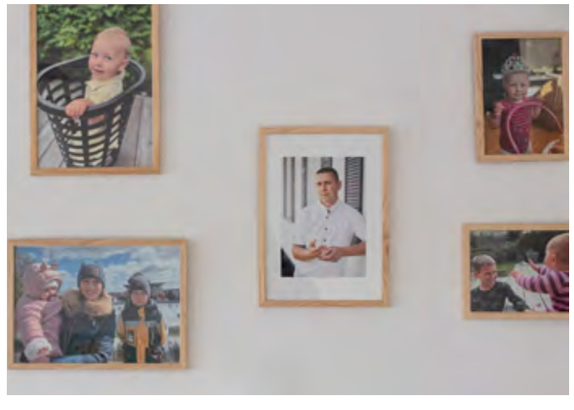

Діти бачать свою сім'ю
тільки на фотографіях

Даша Євпак, 30 років, жила в Києві разом з мамою Оленою, самі з Черняхова Житомирської області. Виїхали на початку березня, не маючи нікого в Данії, через волонтерів потрапили в данську сім'ю, зараз живуть в гуртожитку. Даша сумує за домом, планує повернутися в Україну і відзначає в календарі дні до поїздки

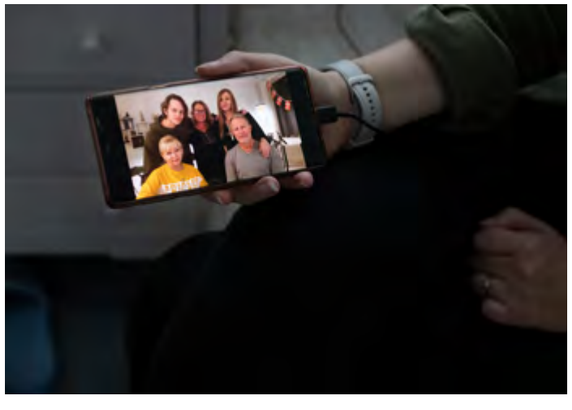

Даша та Олена досі підтримують зв'язок
з данською родиною, яка їм допомогла.

Даша дуже прив'язана до речей,
тому взяла свою улюблену куртку

КАТЕРИНА МИРГОРОД

ХАРКІВ – НОРВІЧ (АНГЛІЯ)

/ 20 РОКІВ

Я фотограф з міста Харків, Україна. З 24 лютого мені довелося їхати з дому. Тепер моїм тимчасовим домом стала Англія. Фотографія була і є моїм життям, натхненням, головним самовираженням.

Працюю з різними видами фотографії: починаючи від портрету і закінчуючи документальною зйомкою. Мені подобається дивитися на людину, вивчати її, розмовляти, ретельно підглядати за людиною, щоб не порушувати її життя, щоб вона була сама собою і при цьому відчувала себе комфортно.

У своїх фотографіях показую життя, свободу людини, її справжню душу, з усіма тонкощами, страхами, травмами та таємницями. Коли почалася війна, я втратив зв'язок зі спокоєм і добром, я боюся і намагаюся повернути це світло світові. Я вірю у мир і свободу кожної людини.

ДАЛЕКО ВІД ДОМУ

Для мене дім — це місце моєї сили.
Місце, де рідні завжди поруч.
Місце, де я знаю себе і відчуваю спокій.
Місце, де я можу бути вільною. Бути собою.

Війна почала руйнувати мій дім, руйнувати мене, забираючи найважливіше.

Зараз я перебуваю далеко від України, тому шукаю шматочки дому та спокою у всьому, що мене оточує, де я відчуваю гармонію і справжнє життя.

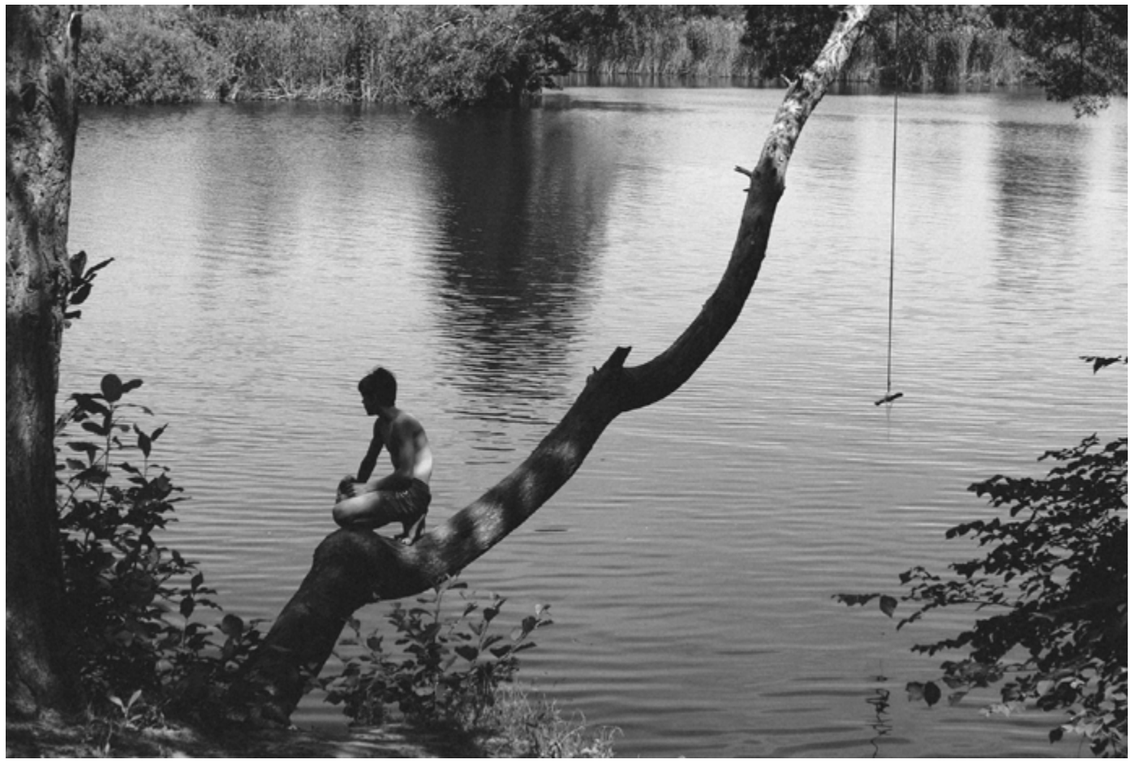

СОФІЯ КОНОВАЛОВА

ХАРКІВ – ЛЬВІВ

/ 19 РОКІВ

Народилась в Харкові, з березня тимчасово проживаю у Львові. З 2020 року навчаюсь в Харківській державній академії дизайну і мистецтв, спеціальність «Фотомистецтво і візуальні практики», наразі в академічній відпустці. Вперше взяла камеру до рук в 2020 році влітку на курсі, де вивчала аналогову фотографію.

МІСЦЕ, ДЕ Я ЖИВУ

Хочу передати свої відчуття після повномасштабного вторгнення Росії. Вперше живу в гуртожитку, і він викликає відчуття клаустрофобії, ніби я весь час в замкненому просторі, який тисне на мене. Але життя продовжується, а зібрана валіза, як і я, готова і чекає повернення додому.

АНАСТАСІЯ ЧУЛКОВА

ХАРКІВ – КИЇВ

/ 21 РІК

Все своє життя я прожила у Харкові до того, як російський світ вирішив мене звільнити. Після лютого я не була вдома і не знаю, чи повернуся. Зараз живу у Києві. У фотографії я з дитинства, не можу відокремити фото від себе. Багато хто каже, що фотографія – це робота. Для мене фотографія – це, перш за все, пізнання себе. Я навряд чи можу доторкнутися до багатьох речей, якщо не дозволю їм пройти через свій об'єктив. Працюю у жанрі психологічного портрета. Знімаю переважно в чорно-білому, оскільки це дозволяє зосередитися на деталях людини. Мені подобається це відчуття бачення сутності людини та її синтез у світі, як вона взаємодіє з навколишнім середовищем. Тому у багатьох моїх серіях природа відкриває зв'язок із людством.

ДЗЕРКАЛО БУТТЯ

Єдине, що залишається статичним під час війни — природа. Природа шепоче про відбитки часу, дозволяючи перейти межу та повернутися у рідний дім до 24.02.2022. У цьому — її величність, почуття ніби ти через дзеркало заходиш у своє минуле життя. Все у природі, вона постійно нищить і безперервно створює. Всі речі в ній і вона в усьому.

Почуття природної домівки, що ніхто не може у мене забрати.

ЯНА ІСАЄНКО

21 РІК

/ КИЇВ – БЕРЛІН

Акторка, фотографка. Народжена у Львові, зростала у Києві.
З восьми років грала у дитячому театрі, мала декілька ролей в українському кіно. Знімати почала з років 11-12, а плівку вперше спробувала у 15 років.
Фотографія для мене — це саморефлексія. Пошуки візуальних образів, які відображають стан мого життя або переживання в даний момент.

6 200 000 людей емігрували з України
та попросили прихисток в інших країнах*

MORNING NEWS

Нова рутина кожного українця за кордоном – перевіряти новини з батьківщини. З самого ранку ми беремо телефон та отримуємо в стрічку оновлення про обстріли міст, втрати та нові знущання терористів. Ми бачимо сотні цифр. Втрати, руйнування, тривоги, вбиті та знищені, які завжди стоятимуть перед очима. Новини всмоктують нас у свій простір, це стає єдиною думкою, яка повторюється цілий день. Серія автопортретів з ранкової рутини. Коли щоранку є можливість прокинутися в особистому горі.

Берлін, 2022

135 800 будівель було зруйновано*

262 дітей було вбито росіянами*

* Дані за 24.02 – 22.08.2022.
Джерела: МОМ, УВКБ ООН, УВКПЛ ООН

ВІКТОРІЯ МАЙДАНИК

19 РОКІВ

/ КРИЖОПІЛЬ – ЛІМАСОЛ (КИПР)

Близькі називають мене Малюк, бо у дитинстві була ну дуже крихітною. До п'яти років була глухонімою. Потім мені поставили слухові апарати і я почала вчитися чути світ і розмовляти з ним. Це давалося нелегко, але вже у сім років я пішла у звичайну школу і навчалася серед звичайних дітей.

В 11 років мені зробили операцію і встановили спеціальний імплант. І тут почалося спочатку: довелося знов вчити абсолютно все, навіть як звучить «а», «о», «у». Це нереально складно, довго та нервово, але ми з сім'єю впоралися і з цим. Я закінчила звичайну загальноосвітню школу та вступила до університету культури на фотохудожника. Провчилася два роки, а цьогоріч через війну переїхала на Кіпр та припинила навчання.

Моє прагнення займатися фотографією не змінилося. Мрію стати фотохудожником. Маю зізнатися, мені ще трохи складно і соромно працювати з людьми.

TOY OF WAR

За кілька місяців світ святкуватиме новий 2023 рік. Проте у моїй голові ще не розпочався 2022. Ми не змогли пожити у реальності без війни, тероризму, смертей, знищених будинків та цілих міст. Ми не змогли пожити. І не важливо чи ти в Україні, чи закордоном — у голові щодня, постійно є слово «війна». Я поїхала зі свого дому у травні. Проте не думати, не говорити, не знімати про війну неможливо.

ЮЛІЯ ТАРАДЮК

19 РОКІВ
/ ЛУЦЬК

Родом з Великого Омеляника/Луцька. Студентка факультету іноземної філології ВНУ імені Лесі Українки, фотографка та громадська активістка. Навчалася в ГО «Центр візуальної освіти» у Луцьку. Знімає в жанрі документальної та концептуальної фотографії.

Брала участь у групових виставках 2022 року — «Весна та попіл» (артцентр «Дзиґа», Львів), «Бути зараз» (Палац культури імені Гната Хоткевича, Львів), Safe Place (Саарбрюкен, Німеччина).

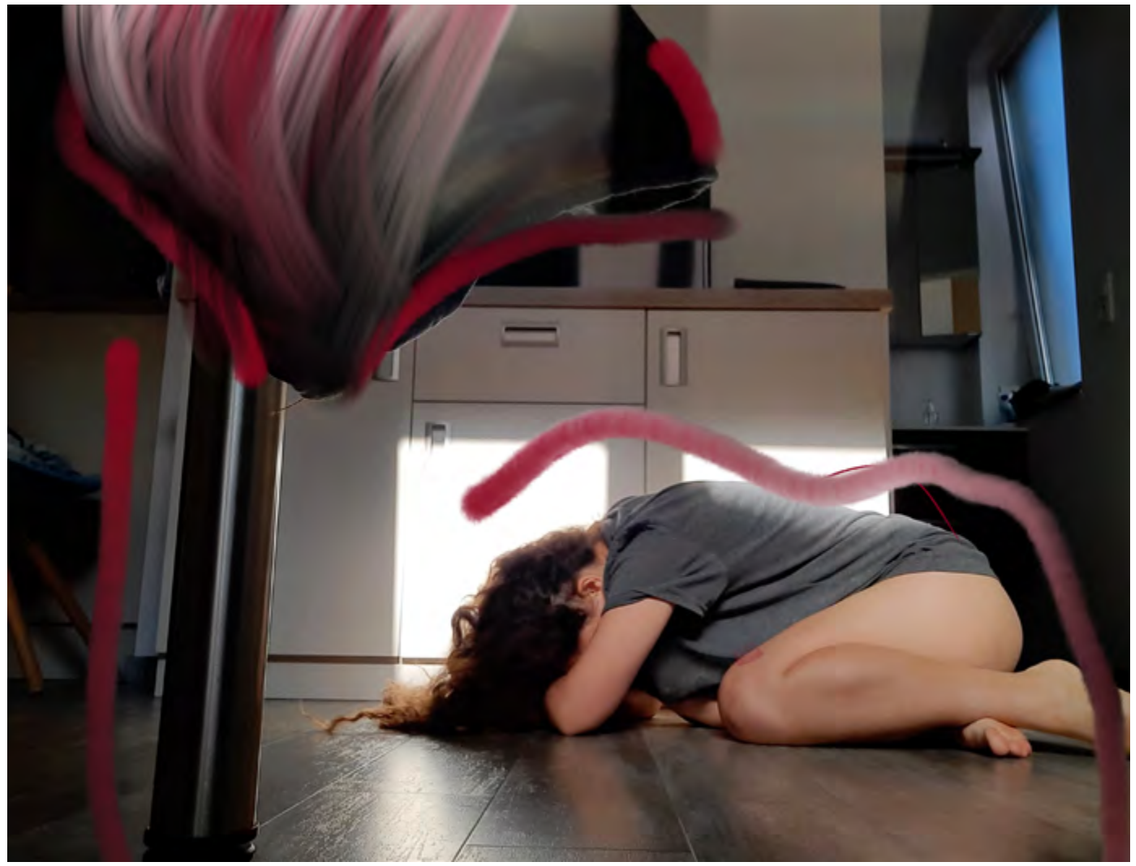

БАГРЯНЕЦЬ

Потрапити в закордоння — означає завжди бути Між. Між Своїми і Чужими, між розумінням і байдужістю, між спокоєм і метушнею, між війною і мирним життям, між новинами і реальністю.

Німецькі вулиці говорять голосом германських племен, а люди гуркотять потоками іменників із багатьма вагонами. Ти стоїш і ловиш дрібний град з повідомлень про повітряні тривоги у рідному місті. Вулиці наповнюються багрянцем: червоніють квіти, кровоточать дерева, град падає на бруківку.

Будь-які намагання змити багрянець холодною водою ще більше обпікають. Він просочується у кімнату крізь вікна, телефон, телевізор. Ти сподіваєшся, що він залишитиметься лише до кінця повітряної тривоги. Але багрянець не зникає.

Світлини зроблені в Німеччині (Фехті, Бремені та Оснабрюці) протягом жовтня 2022 року.

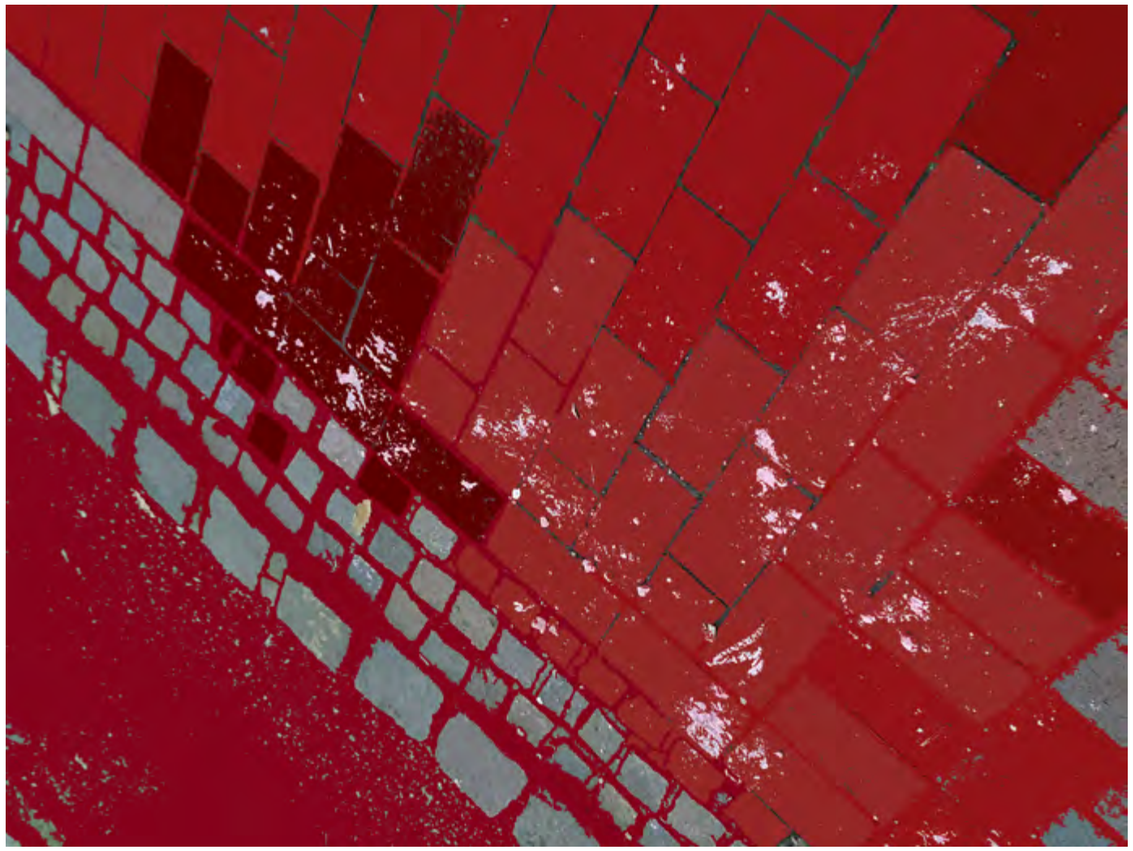

Der Krig soll weg! Frieden soll herrschen
Gestaltet von den KU-4-Konfirmandinnen aus St. Katharinen

ЛІСАННА РИЖЕВСЬКА

18 РОКІВ

/ МАРІУПОЛЬ – ЛУБНИ

Народилася у Донецьку. У 2014 році у зв'язку з початком російсько-української війни родина переїхала до Маріуполя. Того ж року втратила батьків. Жила в Маріуполі у рідні. Після закінчення школи вступила на факультет журналістики Маріупольського державного університету. Захоплюється фотографією.

У лютому і березні на початку широкомасштабного російського вторгнення в Україну перебувала в облозі в Маріуполі. Після виходу із облоги деякий час разом зріднею як біженка перебувала у Європі. Зараз повернулася в Україну та продовжує навчання в університеті, що переїхав до Києва.

«+(Я ЖИВА. ІЗ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ЩОДЕННИКА)»

За часи російського вторгнення в Україну (2014 - ...) в українській мові з'явився новий символ. Коли на питання «Як ти?», надіслане людині на окупованій території або на фронті, приходить проста відповідь «+» (плюс), це означає — я живий. Живий!

З 24 лютого по 15 березня 2022 я була в обложеному, знищеному, розстріляному росіянами Маріуполі. Дивом мені пощастило вирватись з того пекла. Я пройшла численні фронтові блокпости, шлях біженки в Європі та повернулася в Україну. І тепер хочу переосмислити все, що зі мною сталося.

В облозі я робила невеликі записи у щоденнику. Тут вони поєднані з сьогоднішніми автопортретами.

Я студентка Маріупольського державного університету. До початку війни жила у гуртожитку майже у центрі Маріуполя.

24 лютого 2022 місто почали обстрілювати з околиць. Тому там чутність була хороша, а ось у центрі я спокійно спала до сьомої ранку, ні про що не підозрюючи, поки моя сусідка по кімнаті не почала мене будити, тривожно бурмочучи: «Стріляють! Війна почалася!»

Я спершу не повірила і лягла далі спати. «Навіть якщо щось почалося — наші збройні сили впораються», — подумала я. Але продовжити сон не вдалося. Я почала нервувати і обдзвонювати рідних. Усе було гаразд, правда усі налякані.

Київ, жовтень 2022

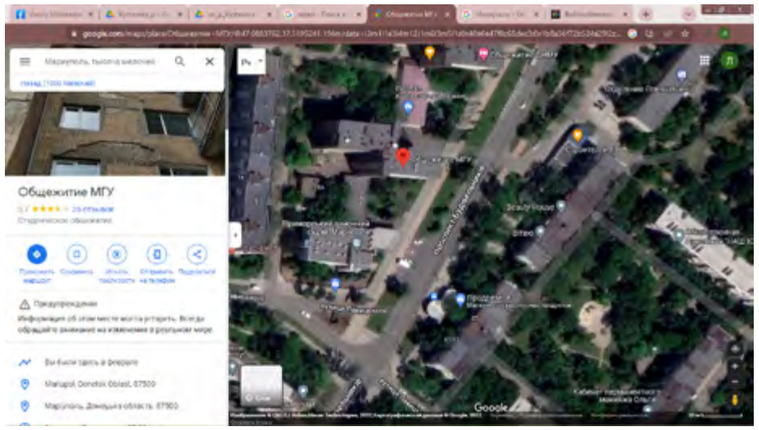

Усі магазини розграбовані. Аптеки. Заправки. У місті не залишилося нічого, крім військових, притулків із озвірілими людьми та поліції.

Маріуполь, березень 2022

Мені зателефонували родичі та попросили прийти до них. Добре, що їхній будинок знаходився за п'ять хвилин ходьби від мене. Я швидко зібрала документи, ліки, улюблений фотоапарат і о 9 ранку вже була в них. Вулиці були переповнені переляканими людьми, що бігали між магазинами та банкоматами. Хоча хтось, як, наприклад, один мій знайомий, спокійно собі далі тренувався у спортзалі.

Маріуполь, 24 лютого 2022

З кожним днем триматися ставало дедалі складніше. З кожним днем все більше всіх поглинав розпач та почуття нескінченності цієї війни. Про евакуацію нічого не було чути. Як і про близьких людей. Можна було з глузду з'їхати. Особливо якщо ти залишався в кімнаті один.

У місті зі мною, у місті, яке рівняли із землею, залишалися важливі мені люди. Про яких я нічого не знала. Не знала чи живі вони взагалі.

Особливо це тиснуло перші кілька днів. Тебе криє буквально шиза: «Ще три дні тому я знала, що вони живі. А зараз — ні. А ті райони, де вони жили, весь час обстрілюють».

Я втратила все. У мене лише документи, ліки та фотоапарат. Весь одяг, що на мені... у мене є тільки він.

Маріуполь, 15 березня 2022

У перший день без зв'язку всі ми почали раптово сильно здавати психологічно. Хтось почав огризатися на всіх, хтось постійно плакати, я ж замкнулася в собі і своїх переживаннях.

Щодня розійська рулетка — прилетить снаряд у будинок чи ні. І в голові на повторі: «Боже, або вже убий, або евакуюй».

Маріуполь, 4 березня 2022

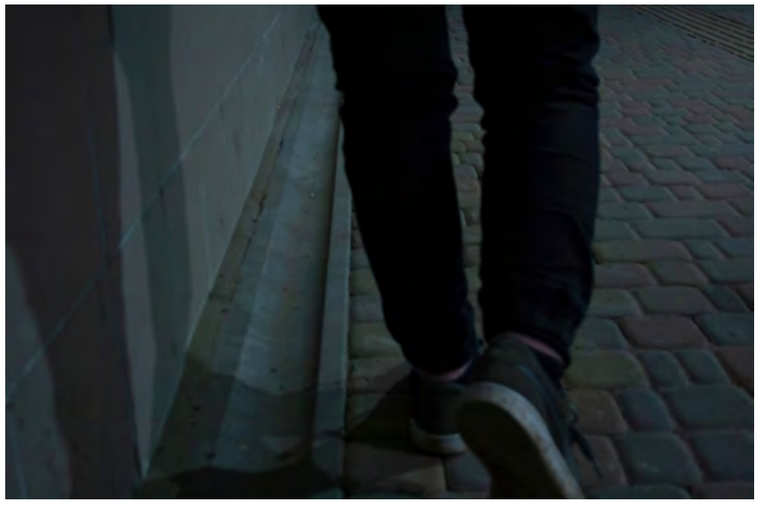

10-й день війни. Четверта доба без зв'язку. 11:17 Надійшла звістка про евакуацію. Обіцяли режим тиші з 11 ранку до 6 вечора, але чомусь обстріли не припиняються. Брат боїться, що це пастка і нас обстріляють дорогою. Хоча я вже, якщо чесно, воліла б померти дорогою, а не варитися у власному соку далі.

Маріуполь, 5 березня 2022

ОЛЯ КОВАЛЬ

21 РІК

/ ЧЕРНІГІВ – КИЇВ

Народилася в 2001 році в Чернігові. Почала займатися концептуальною фотографією в 2018 році. Зараз навчаюся на факультеті кінооператорства в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого. У 2019 році закінчила курс MYPH від Сергія Мельниченко та курс концептуальної фотографії від Романа Пятковки у 2020 році. Член команди MYPH. З 2020 року мої роботи представляє галерея ArtEast Berlin.

ПАМ'ЯТЬ, 2022

Чи дійсно я це бачив? Згадки тьмяніють, забуваються деталі, стираються контури. Час після 24 лютого нібито прискорився. Великий потік інформації залишає тебе осторонь від місця, в якому ти знаходишся. І вже важко згадати, що саме тебе оточувало.

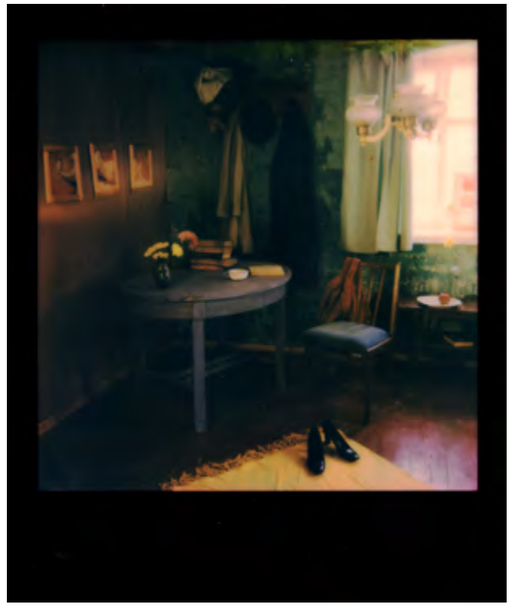

ЮРА ГОЛІК

19 РОКІВ

/ ХАРКІВ – ЛЬВІВ

Артменеджер, куратор і митець з Харкова. З 2020 навчається на спеціальності «мистецтвознавство» в ХДАДМ. Експівробітник харківської Муніципальної галереї. В серпні 2021 співзаснував з друзями проєкт PATIO, де надавалась платформа для творчої молоді (поети/поетки, митці/мисткині/ музиканти/музикантки, куратори/кураторки) з Харкова і проводились музично-літературні заходи, artist talks, лекції і благодійні івенти. Зараз Юра переїхав до Львова.

DREAMS OF KHARKIV

Цю серію колажів я зробив, коли переїхав до Львова на початку вересня. Тут я намагаюся повернутися до нормального життя і кілька разів на день ловлю себе на думці: «майже як у Харкові». Я зустрів багато людей зі свого міста, які перебувають у схожому стані. Створював фото, друкував, різав на колажі, знов збирав. Героїв просив написати спогад або асоціацію з Харковом і зберігав їх досвід у своєму щоденнику. Крім харків'ян до проєкту доєдналися люди з інших міст. Найцікавіше було бачити, як люди, що жодного разу не були в Харкові, сприймають міський міф і монтують своє уявлення завдяки тексту.

На відміну від фотографії, конструювання колажу ламає типові відносини із правдивістю зображення, дозволяє конструювати свою реальність з уламків дійсності. У випадку Dreams of Kharkiv — це спроба зафіксувати свої спогади та відчуття, зобразити пограничний стан між минулим, невдалою спробою його відпустити, і сучасністю, яку важко прийняти.

Більш за все сумую за вулицею Чернишевськ
Кожного дня ходив по ній і думав, яка вона класна
А ще за павком в Скул Пабі сумую

КРИЧАТЬ ЗА КРИК.
ЗА КРИК ОРАТЬ.

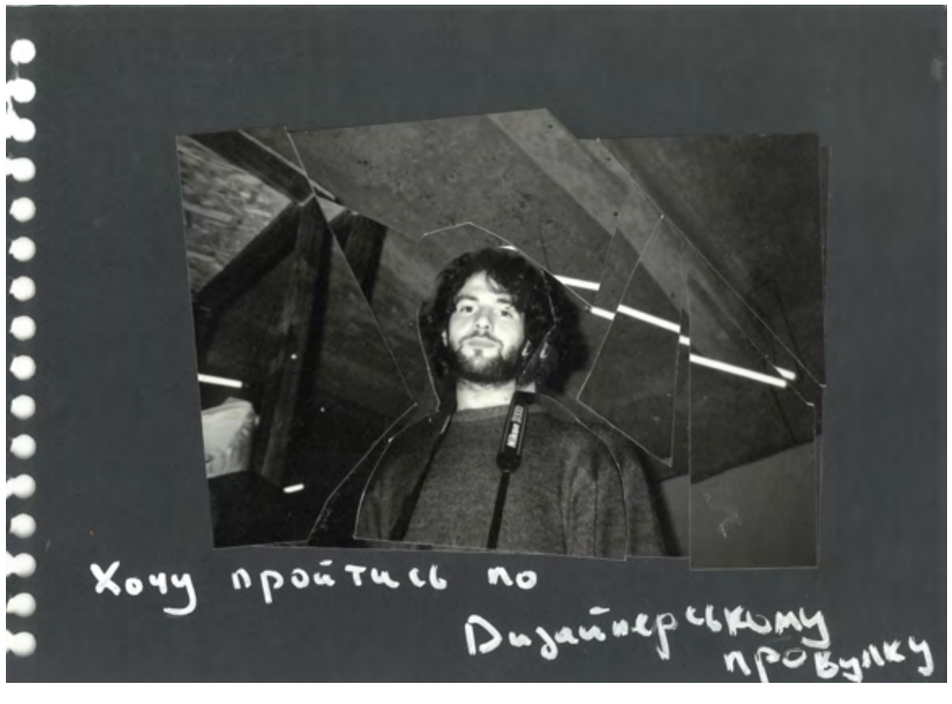
Хочу пройтись по
Дизайнерському
провулку

Промзони. Тотальна свобода.
Багато простору.
Багато свободи-Багато свободи. Багато свободи.
Люди-поезії.
Залізобетонні погляди.

Хочу повернутись додому і відчувати себе живою. Обіймати рідних кожен день
Влаштовувати квартирники і слухати вірші друзів не з телефону. Танцювати у себе на кухні та пити вино з друзями.

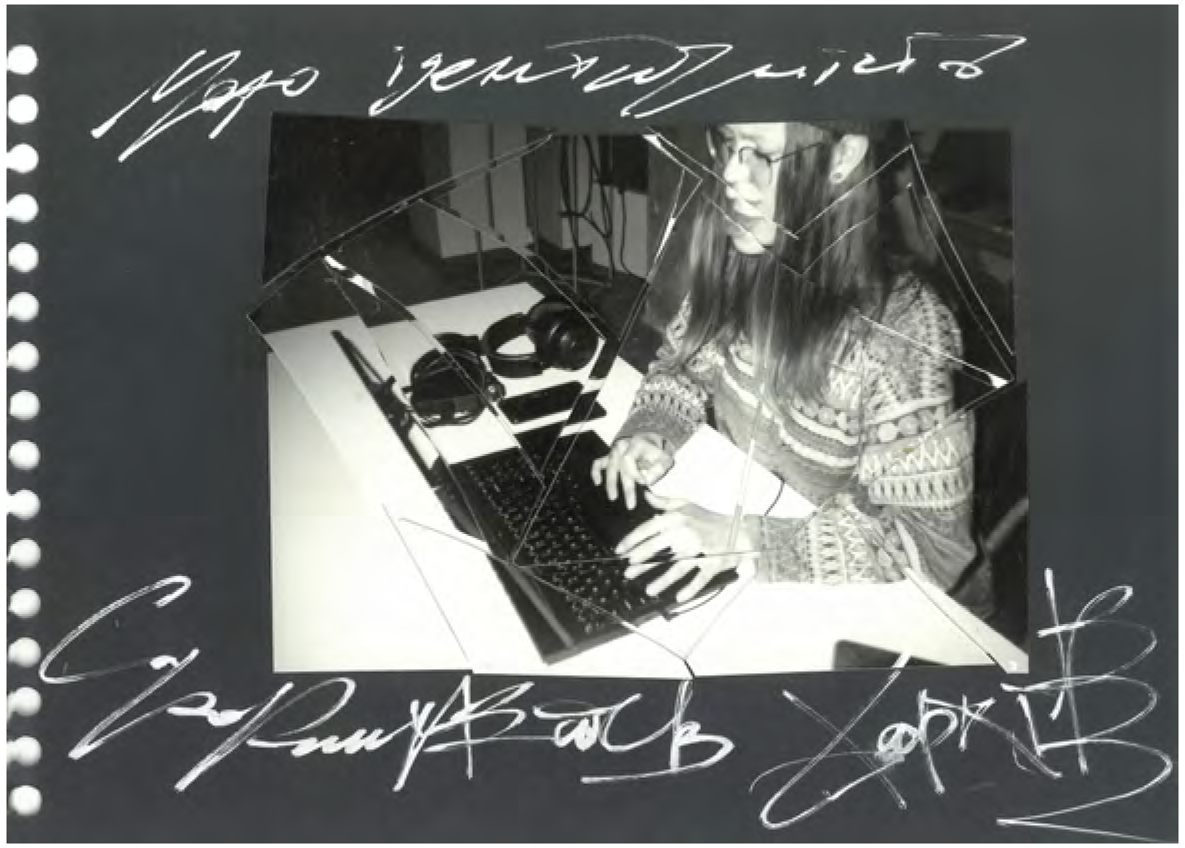

АННА ПОГОРЄЛОВА

19 РОКІВ

/ ХАРКІВ – ВІНТЕРТУР (ШВЕЙЦАРІЯ)

Мені так подобається відчувати світ: ритм, колір, голоси, музика. Я студентка третього курсу Харківської академії культури. Зачарування мистецтвом відбулось у 2019 році. З 2020-го цікавилась та практикувала арт- та стріт фотографію. Потім, у 2021 році, був досвід художньої фотографії.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням, довелось покинути Україну й, наразі я знаходжусь закордоном. Півроку тому я відчула багато всього одразу та, здавалось, що зосередитись та творити не було сил. Через декілька місяців мені випала крута можливість взяти участь у менторській онлайн-програмі від Odesa Photo Days. Це мене врятувало. Будучи в постійному пошуку, сьогодні зупинилась на стріт-фотографії.

ЗАВІСА ІЛЮЗІЇ

Спогади. Вони такі недоторканні. Лише міцна нитка, яка створює шлях між думками і серцем, залишає все всередині. Людям доводиться бачити те, чого вже немає. Так працюють спогади. Час йде. Звертаючись до колажів, згадую свої сюжети з життя в Україні та нові реалії, з якими країна зіткнулася впритул.

КАМІЛА КАРПЕНКО

17 РОКІВ
/ НІЖИН

У вільний час фотографую, займаюсь театральною справою, граю в мафію з друзями. Полюбляю подорожувати та знайомитись з цікавими особистостями. Вивчаю англійську і німецьку мови. Читаю книги, найулюбленіший автор — Ремарк. Його твори зачаровують мене, в деяких персонажах я знаходжу частинку себе, свої почуття.

«Є зірки, які розпались 10 тисяч світлових років тому, але вони світять і понині» Еріх Марія Ремарк.

6700

6700 мешканців міста Корюківка було вбито на початку березня 1943 року ворожими військами за вияв спротиву проти панування німців. Маленька дівчинка з її сім'єю змогла вижити, але забути цей страшний епізод свого життя не вдається ще й досі.

Галина Попова — очевидиця тих подій, моторошно згадує про безцеремонність військових, страх людей, розгубленість та паніку, про безліч мерців на дорогах та про терпкий шлях до лінії свободи. Її мати врятувала свою родину, переправивши дітей за огорожу, але залишилось багато тих, хто не встиг. Усе місто було у вогні, руїнах. Життя покинуло його. Але з часом люди повертались на рідні землі та відбудували свої домівки.

Пройшли роки, усі ходять вулицями, як і раніше, але невідомо чи вибачили вони таку жорстокість? Чи зможуть вибачити пізніше? Так і більша частина українців, які прив'язанні до загарбників територіально, сімейними зв'язками, часом, прожитим поруч, повинні обдумати це питання.

У цьому проєкті я намагаюся торкнутися питання прощення: як довго людина може обмірковувати проблему, щоб або відпустити її та полегшити собі життя (але чи стане їй легше після цього рішення?), або ж продовжити роздуми?

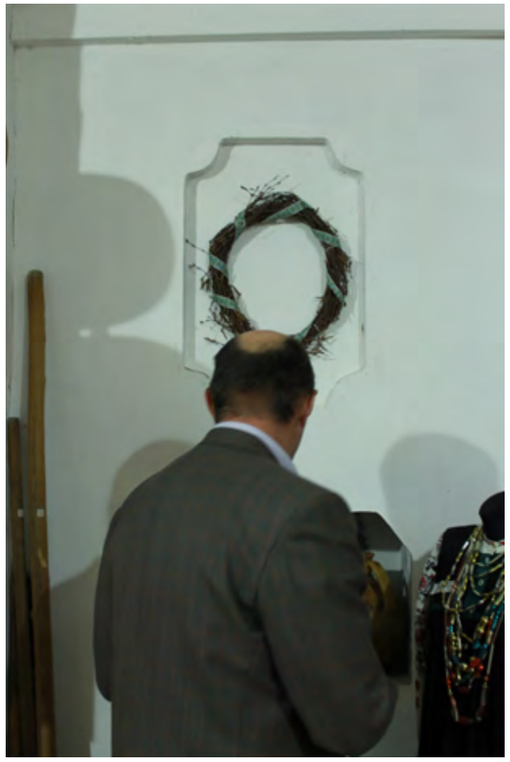

АРСЕНІЙ ХОМЕНКО

17 РОКІВ

/ КОНОТОП

Зацікавився фотографією коли мені було 12 років, з 14-ти почав опановувати аерозйомку і просунутий монтаж відео.

Зараз навчаюсь у КНУТКіТ ім. Карпенко-Карого на кінооператора, до цього працював у регіональному медіа Konotop.City фотографом-оператором та SMM-менеджером.

Церква Миколи Чудотворця в с. Боброве

Церква Миколи Чудотворця в с. Боброве

Дерев'яна церква Миколи Чудотворця в с. Боброве на Сумщині. Найстаріша точно датована дерев'яна церква Слобожанщини (близько 1700). Храм напівзруйнований і доживає останні роки.

ЦЕРКВИ ВМИРАЮТЬ ОСТАННІМИ

Нині ритуальна архітектура Сіверщини невпинно занепадає. Навіть ті храми, які вдалося зберегти, залишились покинутими і поступово руйнуються.

Фотопроєкт про невимовні враження від відвідування храмів, що, можливо, доживають свої останні роки. Це сумна історія про світло і темряву, про природу і культуру, про гармонію та хаос, про смерть та відродження.

ЦЕРКВА УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В С. ВОЩИНЕНЕ

Кам'яна церква Успіння Пресвятої Богородиці в покинутому с. Вощинене на Сумщині. Побудована в 1866 році. Функціонувала до 80-х років минулого століття.

ЦЕРКВА ПОКРОВИ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В С. ДЕГТЯРІВКА

Кам'яна церква Покрови Пресвятої Богородиці в с. Дегтярівка на Чернігівщині. Побудована за ініціативи і на кошти гетьмана Івана Мазепи в 1708 році. Пам'ятка архітектури.

ОЛЕКСАНДРІВСЬКА ЦЕРКВА В С. ПРИДЕСНЯНСЬКЕ

Дерев'яна Олександрівська церква в с. Придеснянське на Чернігівщині. Збудована у 1899 році. Слугувала зерносховищем, при німцях — клубом. Наразі в аварійному стані.

ЦЕРКВА ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В С. СЛОБІДКА

Дерев'яна церква Покрова Пресвятої Богородиці в с. Слобідка на Чернігівщині. Зведена на кошти майора Новицького у 1834-36 роках. Перебуває в стадії руйнації.

ІГОР ГОРБУНОВ

18 РОКІВ

/ ХАРКІВ – КРАКІВ (ПОЛЬЩА)

Фотограф та оператор, родом з міста Кам'янського, Дніпропетровська область. Почав цікавитися фотографією та архітектурою мого рідного міста приблизно три роки тому. Спочатку ціле літо знімав на стару цифрову «мильницю», потім пішов до фотошколи, де вже остаточно вирішив що буду займатися цим і надалі. Нині навчаюся на другому курсі Харківської державної академії культури на оператора кіно і телебачення.

З початком повномасштабної війни Росії проти України виїхав до Польщі, доки мені було ще 17 років. У місті Кракові документую унікальну архітектуру Польщі XX сторіччя. Цікавлюся архітектурною, репортажною та жанровою фотографією. Планую і надалі займатися фотографією та операторською майстерністю, і у майбутньому проявити себе в кінематографі. У планах випуск книги про архітектуру Польскої Народної Республіки.

СОЦІАЛІСТИЧНІ КВАРТАЛИ НОВОЇ ГУТИ

Соціалізму в Польщі немає вже більше 30 років, однак у країні ще залишаються райони, у яких відчувається його дух. Нова Гута — такий район на околиці Кракова, збудований у 1950-х як окреме соціалістичне містечко для працівників місцевого металургійного комбінату.

Нова Гута наразі є своєрідним заповідником Польщі епохи соціалізму, де, здається, не змінилося нічого. Однак серед цієї незмінної архітектури змінюються покоління.

ENTER
DA
FUN
ZON

74
•R
121

НАСТЯ КОЛОДКА

19 РОКІВ
/ КИЇВ

Родом з міста Ромни, Сумської області. Наразі локалізуюсь у Києві. Навчаюся в Києво-Могилянській Академії на культурології. Цікавлюсь українською експериментальною музикою, гендерною теорією та політикою пам'яті. Займаюсь волонтерством.

Пам'ятник генералу-лейтенанту Олександру Зигіну, Полтава.

ДЕ_КОЛОНІЗАЦІЯ?

За даними Міністерства культури та інформаційної політики України внаслідок обстрілів російських військових після 24 лютого 2022 року близько 500 об'єктів культурної спадщини зазнали пошкоджень. Серед них – 139 пам'ятки національного значення, інші 361 є музеями, заповідниками, меморіальними пам'ятками та релігійними об'єктами. Руйнації зафіксовано на території 15 областей України.

Пропаганда РФ аргументує свої дії так званою денацифікацією (читати деукраїнізацією), мета якої полягає у поваленні української влади, репресуванні культурної еліти та громадських активістів, знищенні культурної спадщини і національної ідентичності в цілому. Ідеологічний симулякр денацифікації є (не)прихованим геноцидом українців. Спростування імперіалістичних міфів, пропагандистських патернів та шовіністичних упереджень є етапом формування колективної свідомості українців. Політика декомунізації, офіційно затверджена на державному рівні весною 2015 року, має намір (ре) конструювати історичну пам'ять шляхом переосмислення радянського минулого. За даними Українського інституту національної пам'яті, станом на 2021 рік було демонтовано близько 2500 пам'ятників комуністичному режиму, 1300 з них — монументи Леніну.

Я вирішила проаналізувати злочини радянського комуністичного та путінського тоталітарних режимів шляхом співставлення їхніх наслідків у вигляді пам'яток та руйнувань. Вважаю, що переосмислення минулого дасть нам змогу будувати безпечне майбутнє.

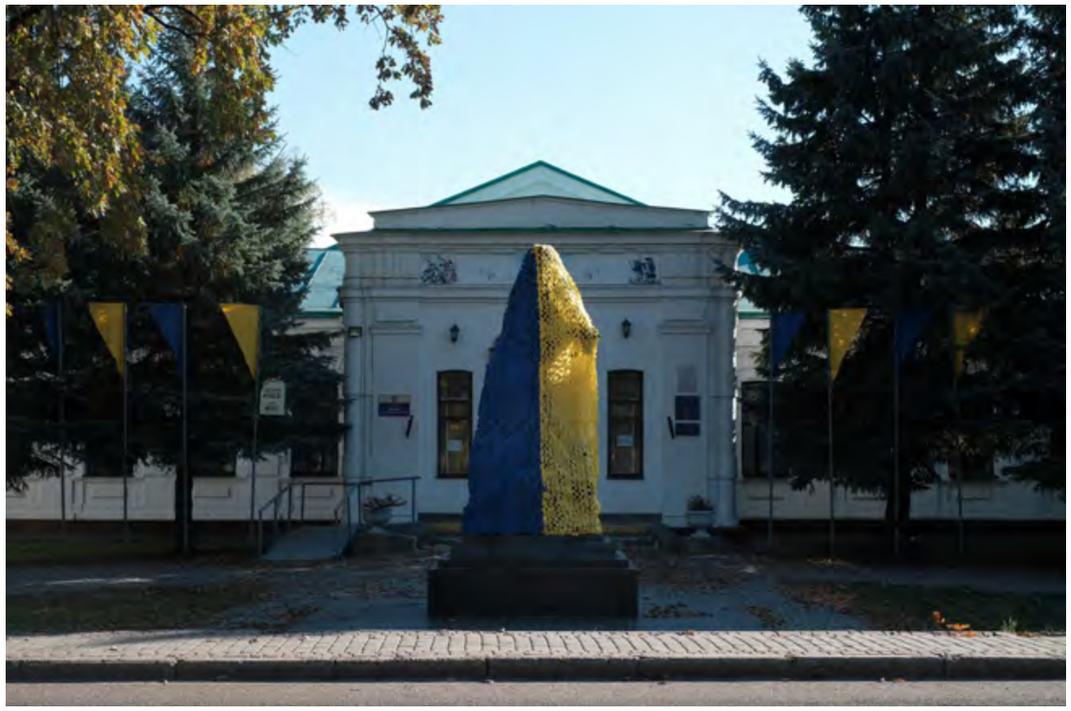

Пам'ятник Петру I, Полтава. Архітектор Д. Воронцов.

Будівля Київської картинної галереї, Київ

Пам'ятник Миколі Щорсу в Києві. Скульптори Михайло Лисенко та Микола Суходолов.

Корпус інституту філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка,
Київ. Фасад будівлі пошкодився внаслідок теракту російських військ 10 жовтня 2022 року

ІРИНА ПИЛИПЕЙКО

19 РОКІВ
/ ОДЕСА

Студентка ОНУ імені І.І. Мечникова, спеціальності «Політологія». Захоплюється основами політичних та соціальних технологій, іміджмейкінгом. Також розвиває творчий потенціал з мистецтва фотографії. Наразі залишається в рідному місті та робить суттєві кроки, щоб стати видатним громадським діячем.

МОЯ ВЧИТЕЛЬСЬКА РОДИНА

Я — вчительська дитина
і пишаюся цим.

Моя мама працює вчителем української мови та літератури, батько — вчителем з історії України та всесвітньої історії. Разом вони майже 20 років проходять випробування долі в Одесі: від важких 2000-х до сьогодення.

Війна Росії проти України не стала винятком. Їм вдається підтримувати навчальний процес у таких складних та руйнівних умовах, вони постійно збагачують учнів цікавинками та новими знаннями.

Школа — це живий пам'ятник всім вчителям і моїм батькам, які тут познайомилися, одружилися, виростили сина та дочку і продовжили навчати та навчатися.

ТЕСЛІ ДО УВАГ

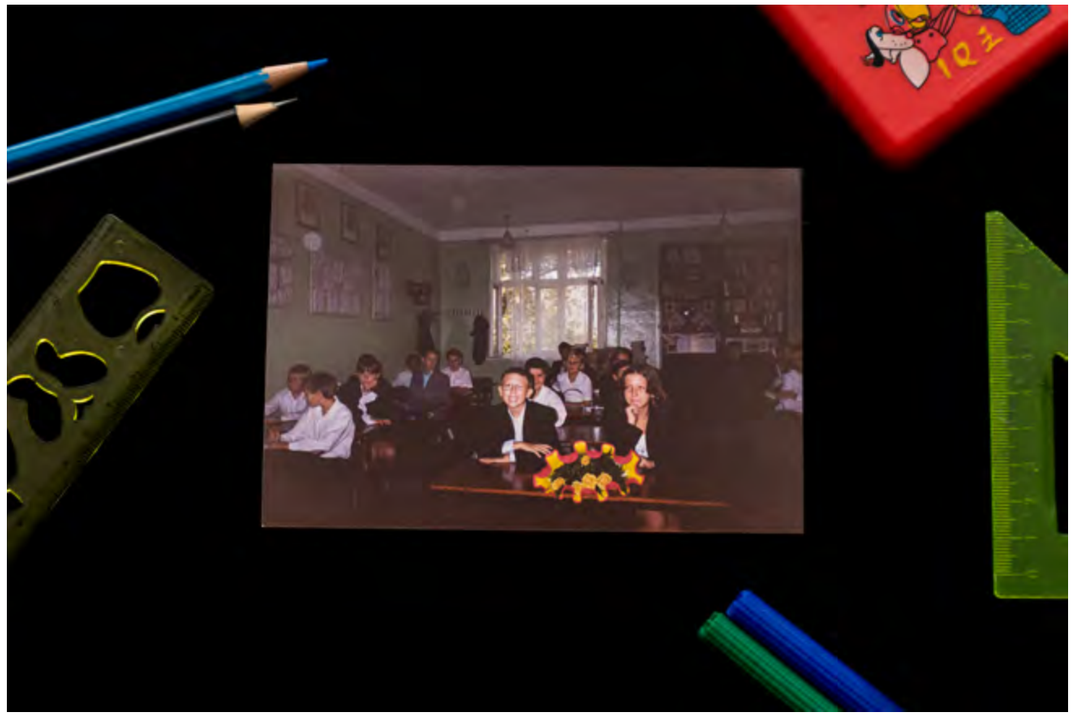

КАРІНА ПОНОЧЕВНА

21 РІК

/ КИЇВ

Народилася і проживає в Києві. Навчається на перекладача французької та англійської мови в Київському національному лінгвістичному університеті.

Шість років активно цікавиться фотографією. Обожнює японську культуру, Вонга Кар Вая, архітектурну фотографію.

Київ, липень – жовтень 2022

СВІТЛОМАСКУВАННЯ

Світло — це надія і життя, це відсутність хаосу і невизначеності. І це в нас хочуть зараз забрати.

Від початку повномасштабного російського вторгнення в Україну більше 300 будівель Києва були пошкоджені або знищені російськими ракетами.

Сучасна та історична архітектура, світлі бульвари та площі, великі вуличні екрани — це все про довоєнний Київ. Життя тут завжди вирувало як вдень, так і вночі. Особливо вночі, коли столиця ставала спалахом вогнів.

Зараз з одинадцятої ночі до п'ятої ранку не можна виходити на вулицю — діє комендантська година. Вікна заклеєні скотчем хрест-навхрест, бо мешканці бояться скляних уламків від вибухів. Люди дотримуються світломаскування, вже звикли завішувати вікна важкими шторами, закривати їх фанерою.

Зараз, незважаючи на ракетні удари, життя у столиці продовжується. Але шрами війни залишаються: на сотнях поранених киян, пошкоджених будівлях, на понівечених вулицях, тротуарах, дитячих майданчиках. Моя мета — показати, як будівлі Києва переживають такий важкий період історії України. Період боротьби за свободу і мир. Час боротьби світла та темряви.

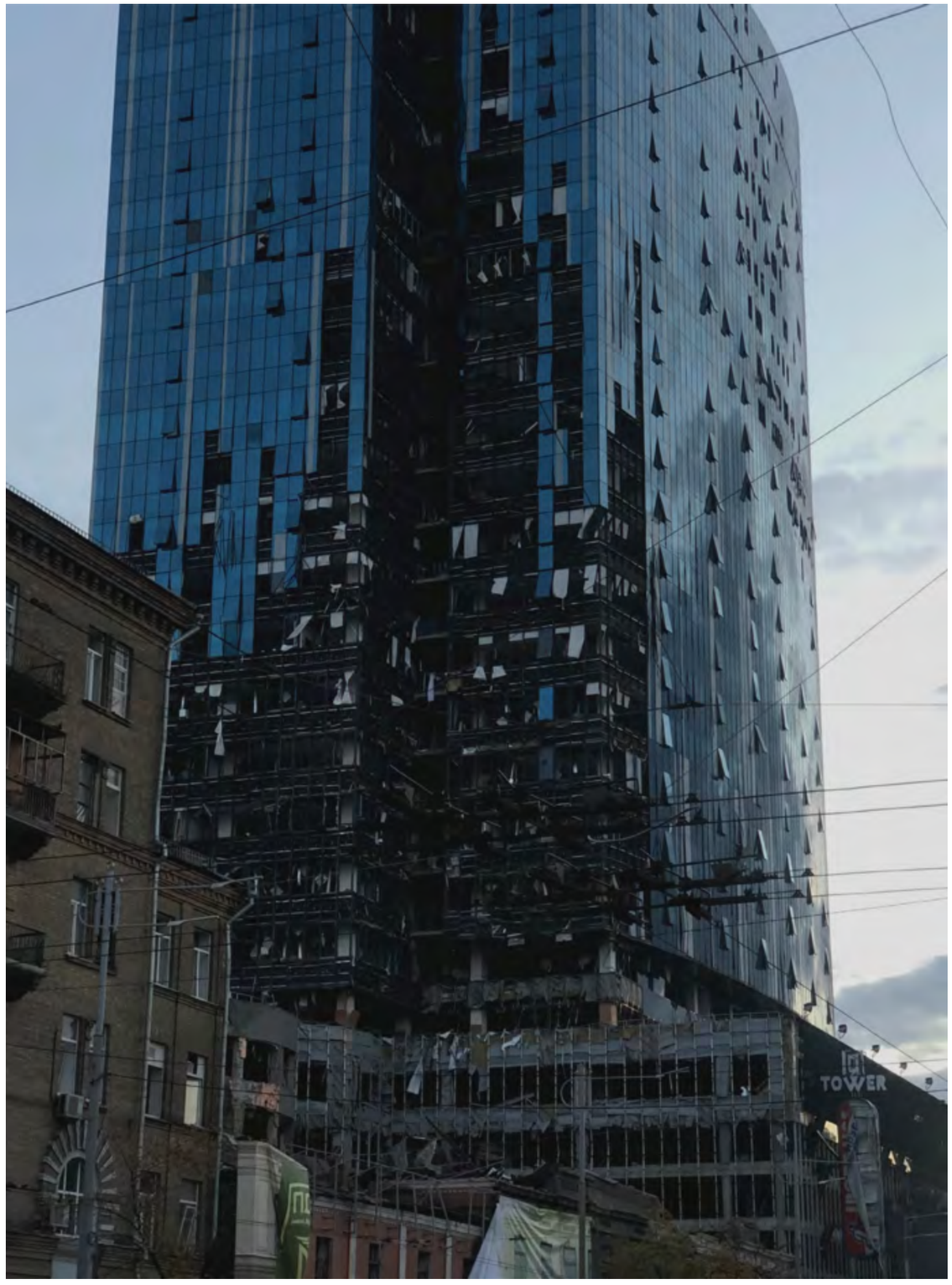
TOWER

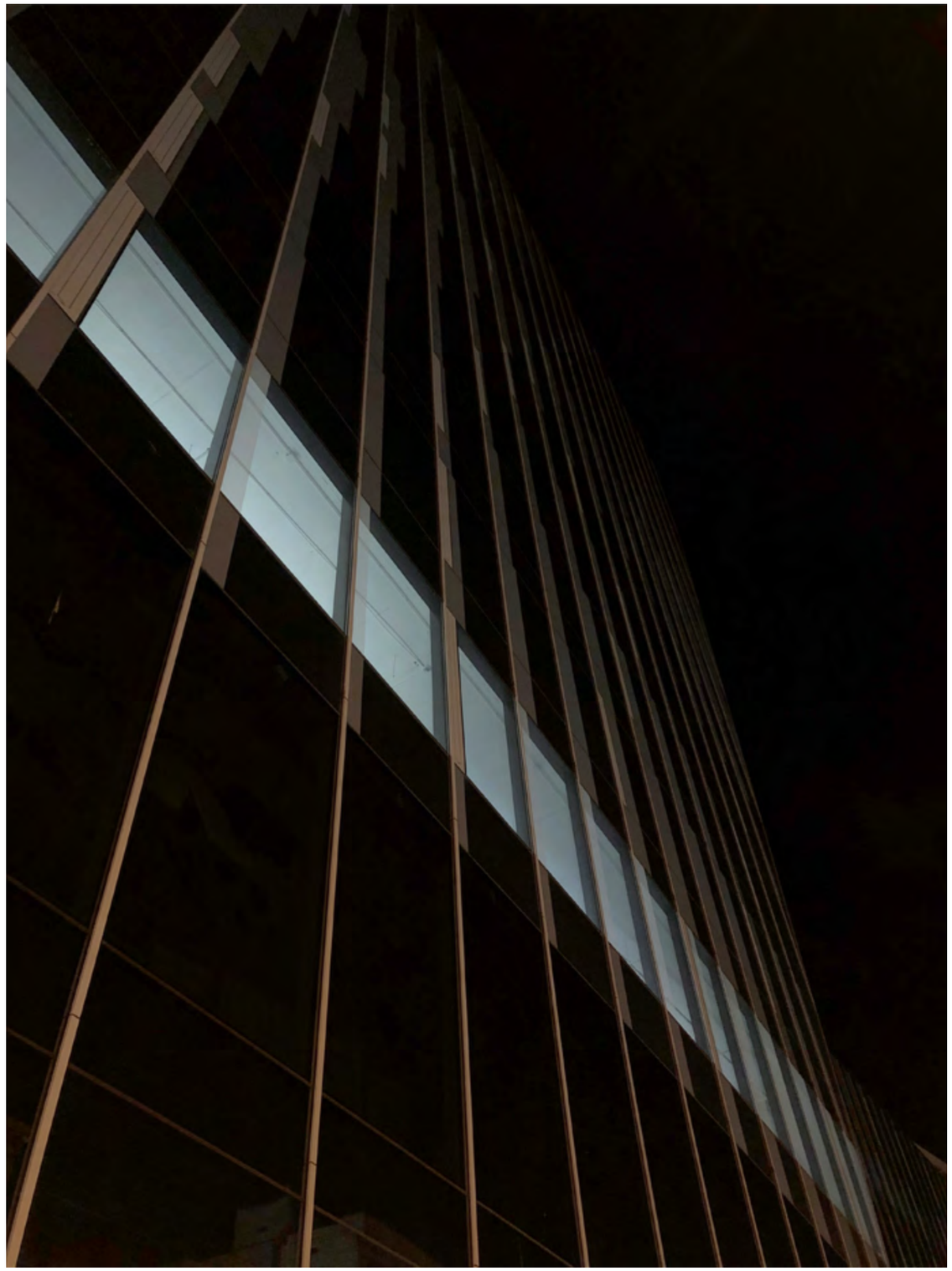

АНАСТАСІЯ НІКОНОВА

17 РОКІВ

/ КРАМАТОРСЬК – С. ПЕРЕМОГА, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Усе своє життя прожила в місті Краматорськ Донецької області, з кінця літа перебуваю у статусі ВПО та тимчасово проживаю у селі Перемога Броварського району Київської області. Навчаюсь на першому курсі в Київському університеті імені Бориса Грінченка на спеціальності «Психологія бізнесу та управління».

Почала займатися фотографією п'ять років тому після того, як моя мама подарувала мені фотоапарат. Окрім фотографії цікавлюсь психологією та театральною майстерністю.

ЛАБІРИНТ

Після 24 лютого 2022 року для більшості українців плани на наступний день перетворилися на щось неймовірне. Ми не знаємо, чи прокинемося завтра вранці, чи наші тіла достануть з-під руїн рідного дому. Кожен день — це новий поворот у лабіринті, кінець якого, нажаль, зможуть побачити не всі.

З початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну майже вісім тисяч людей стали жертвами кровопролитної війни. Вони так і не змогли знову відчути впевненість у наступному дні.

У той же час більше 50 тисяч пар об'єднали свої шляхи, 100 тисяч новонароджених увійшли у свій воєнний лабіринт.

Але кожен повинен знати: навіть коли ти у глухому куті і здається, що виходу з нього немає — треба подивитися з іншого боку, прислухатися до себе, до «знаків».

Для кожного і кожної вихід з лабіринту різний, але спільним є одне: любов і тепло допоможе подолати усі складні звивини, бо наша сила — в єдності.

Фотографії зроблені після 24 лютого 2022 року в Краматорську та в Київській області.

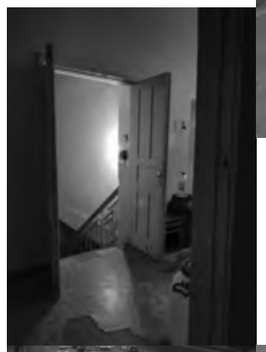

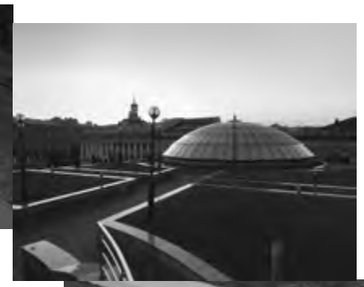

ІНШІ УЧАСНИКИ

У ЦЬОМУ РОЗДІЛІ ПРЕДСТАВЛЕНІ УЧАСНИКИ ТА УЧАСНИЦІ МЕНТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ БУЛИ ВІДІБРАНІ, ПРОТЕ НЕ СТВОРИЛИ АБО НЕ ЗАКІНЧИЛИ ФІНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ.

ВІКТОРІЯ ЛИСЕНКО

19 РОКІВ

/ КИЇВ – КРАКІВ (ПОЛЬЩА)

Знімаю на телефон. Фотографії навчалася в університеті на курсі «Фотожурналістика». Брала участь у конкурсі «Народ-герой героїв появляє» у номінації «Фотомистецтво» і стала фіналісткою.

Фото з портфоліо учасниці

ЗЛАТА ЧЕРНІЧКІНА

17 РОКІВ

/ КИЇВ – ВАРШАВА (ПОЛЬЩА)

Зацікавлена фотографією з дитинства. Перші фото на плівку робила в сім років. Поки що ніде не вчилася, але отримала мінімальне уявлення про фотографію від тата, дяді та дідуся, тому що вони фотографи. Зараз знімаю на Olympus mju 2 та Contax G2, а також на телефон.

Робота над проєктом триває

НІКОЛЄТТА СТОЯНОВА

19 РОКІВ

/ ОДЕСА

Фотографую з років семи, як тільки в моїх руках опинилася камера. Все дитинство робила фото за «покликом душі», доки у 2020 році не надихнулася воєнною фотожурналістикою і вирішила стати на цей шлях. Почала навчання на факультеті журналістики із закоханістю у фотографію. Так воно й сталося, щоправда, аж занадто «під рукою» опинилася війна. Рік працюю фотожурналісткою та контент-менеджеркою на «Суспільне Одеса». Після початку повномасштабної війни є єдиною фотографинею одеської філії суспільного мовника, котра документує життя Одеси та області.

Діти грають у війну. Одеса, Березень.

Фото з портфоліо учасниці

В її дім влучила ракета, а вона вижила. Зустріч з онуками.

Фото з портфоліо учасниці

Розбір завалів у Сергіївці.

Фото з портфоліо учасниці

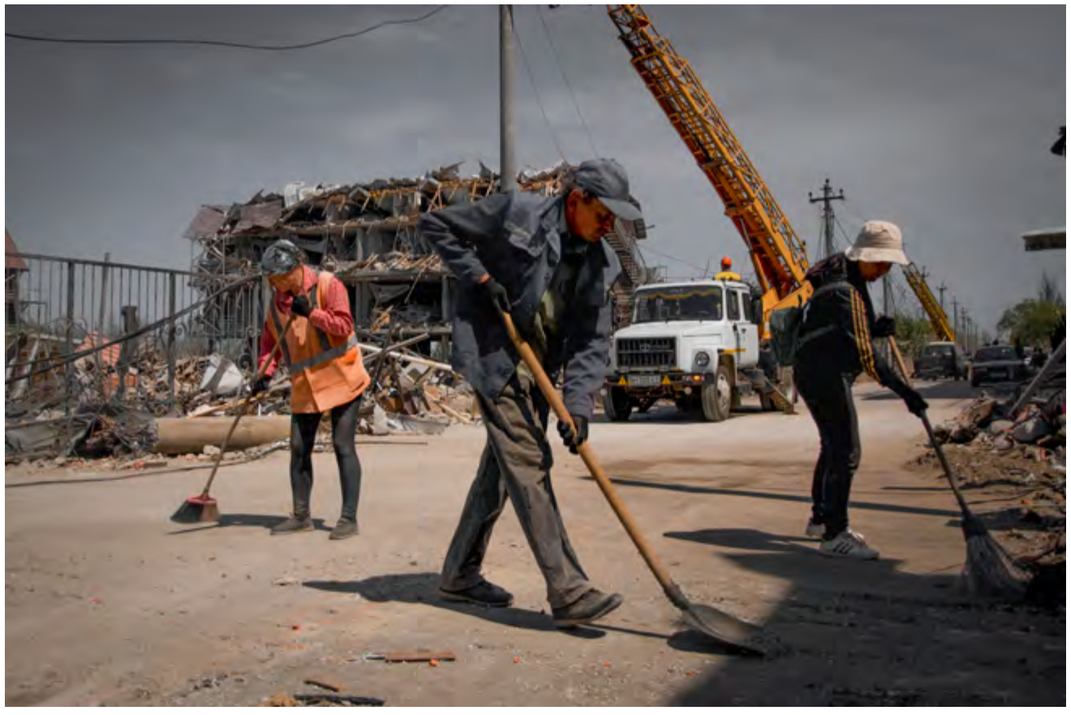

Люди розчищають дорогу від завалів після ракетного удару.

Фото з портфоліо учасниці

Сергіївка, наслідок ракетного удару.

Фото з портфоліо учасниці

ОЛЕКСАНДР МЕНЬШОВ

20 РОКІВ
/ ХАРЦИЗЬК – КИЇВ

Для мене фотографія — головний засіб пізнання світу, я готовий займатися цим усе життя, тому рік тому вступив на кінооператора, щоб бути повністю вільним у своєму захопленні. Не вірю в те, що хтось може навчити бачити, але вдячний своїй операторський школі за дисципліну в опануванні виразних засобів фотографії, бо коли хоч раз з нуля виставляєш освітлення в темній кімнаті, починаєш зовсім інакше бачити повсякденну красу. Я документаліст, знімаю все, що для мене важливе, але не знімаю факти, бо найважливіше у фотографії — форма, без неї зміст не має сенсу.

Волонтери району #1 прибирають наслідки прильотів у житловому будинку, с. Мила, червень 2022.

Фото з портфоліо учасника

Ірпінь, червень 2022.

Фото з портфоліо учасника

Бородянка, Київська обл., червень 2022.

Фото з портфоліо учасника

© Odesa Photo Days Festival
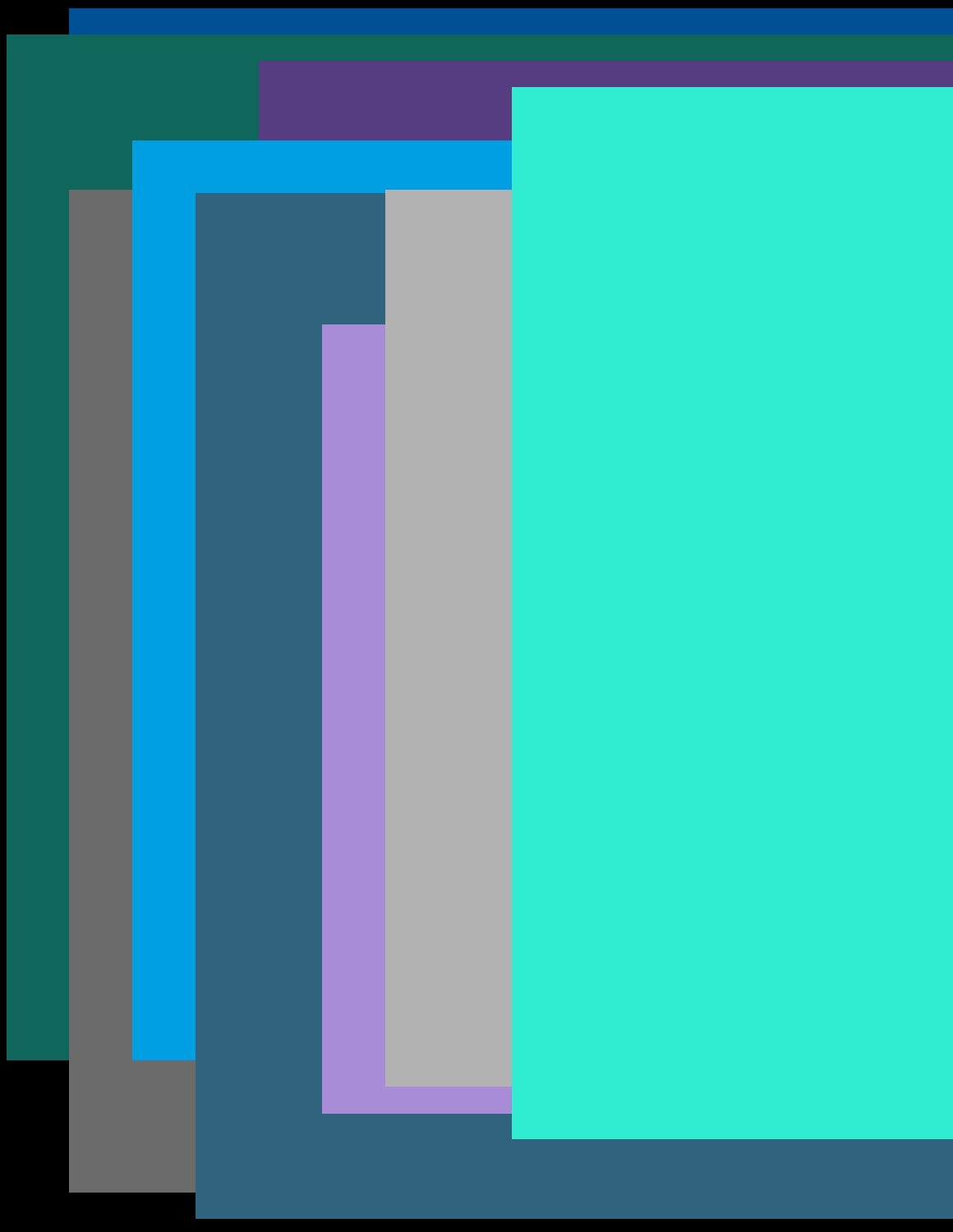
thephotodays.org